

**Чорноморський національний університет імені Петра Могили**

**Факультет політичних наук**

**Кафедра міжнародних відносин та зовнішньої політики**

**ДИПЛОМНА РОБОТА МАГІСТРА**

**КУЛЬТУРНА ДИПЛОМАТІЯ АВСТРАЛІЇ НА СУЧАСНОМУ ЕТАПІ**

Виконала: студент VI курсу,  
групи 691 спеціальності 291  
«Міжнародні відносини, суспільні  
комунікації та регіональні студії»  
**Владюк Ольга Сергіївна**

Керівник: д. іст.н., професор  
кафедри міжнародних відносин та  
зовнішньої політики  
**Тригуб Олександр Петрович**

Рецензент: д.політ.н., професор  
**Шевчук Олександр Володимирович**

## ЗМІСТ

Анотація.....	I-X
ВСТУП.....	3
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНА ОСНОВА КУЛЬТУРНОЇ ДИПЛОМАТІЇ.....	7
1.1. Культурна дипломатія: поняття та значення у міжнародних відносинах.....	7
1.2. Методологія та методи дослідження.....	15
1.3. Стан наукової розробки теми та джерельна база.....	19
РОЗДІЛ 2. АНАЛІЗ СУЧАСНОЇ КУЛЬТУРНОЇ ДИПЛОМАТІЇ АВСТРАЛІЇ.....	35
2.1. Інституції, що відповідають за культурну дипломатію Австралії.....	35
2.2. Популяризація культури та мистецтва в Австралії.....	43
2.3. Взаємодія з іншими державами та міжнародними організаціями.....	56
РОЗДІЛ 3. СУЧАСНІ ВИКЛИКИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ КУЛЬТУРНОЇ ДИПЛОМАТІЇ АВСТРАЛІЇ.....	66
3.1. Збереження культурної спадщини та мультикультуралізму.....	66
3.2. Культурна дипломатія в епоху глобалізації та інформаційних технологій.....	81
ВИСНОВКИ.....	87
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	92

## ВСТУП

**Актуальність теми дослідження.** Культурна дипломатія - феномен, що дедалі частіше згадується у зовнішньополітичних стратегіях сучасних держав і стає одним із провідних інструментів при здійсненні зовнішньої політики. Вона не є першим напрямком в зовнішній політиці, який обирають урядовці. Однак в епоху глобалізації, інформаційного суспільства та мережевої дипломатії культурна дипломатія є важливою складовою політики.

Різні підходи до культурної дипломатії застосовуються в різних місцях і в різний час. Те, що працює в столиці, може не спрацювати в меншому місті. Те, що працює в тісній співпраці, може не спрацювати там, де слабкі зв'язки. Те, що працювало тридцять, п'ятдесят років тому, може не спрацювати зараз. Культурна дипломатія, за своєю природою, є контингентною та ситуативною. Вона може бути корисною у подоланні розбіжностей і відкритті нових шляхів комунікації; вона не може змінити результати там, де політика усталена, але в руках досвідченого дипломата культурна дипломатія може пом'якшити або ускладнити, прояснити чи надати розширені можливості для зв'язку.

На сучасному етапі, зокрема, під впливом кризи COVID-19, культурна дипломатія набуває ще більшого значення. Вона стає інструментом підтримки міжнародного співробітництва, підтримки міжнародної солідарності та підвищення культурної взаємодії в умовах обмежень мобільності.

Тема культурної дипломатії Австралії на сучасному етапі є надзвичайно актуальною, особливо в контексті зростаючої глобалізації та міжнародних відносин. Австралія, як країна з різноманітною культурою та відкритою громадянською суспільністю, виявляє значний інтерес до розвитку культурних зв'язків з іншими країнами. Зокрема, культурна дипломатія дозволяє Австралії використовувати свою багатогранну культурну спадщину, мистецтво, літературу, музику, кіно та інші форми виразності для спілкування з іншими націями та сприяння взаєморозумінню. Це допомагає

підтримувати позитивне сприйняття Австралії в світі, залучати інвестиції, розвивати туризм і підтримувати міжнародний обмін культурою.

Крім того, Австралія, як країна, що активно впроваджує ініціативи культурної дипломатії, може використовувати цей інструмент для підтримки своїх зовнішньополітичних цілей, зокрема, сприяти розвитку торговельних відносин, політичного діалогу та збереження міжнародного миру і безпеки.

**Об'єктом дослідження** є культурна дипломатія Австралії на сучасному етапі. **Предметом** - особливості культурної дипломатії Австралії на сучасному етапі.

**Мета дослідження** полягає у вивченні та аналізі ролі та значення культурної дипломатії для Австралії в контексті сучасних міжнародних відносин.

Відповідно до мети сформовані наступні **завдання**:

- розглянути понятійно-категоріальний апарат дослідження;
- охарактеризувати методологію дослідження культурної дипломатії Австралії на сучасному етапі;
- розкрити стан наукової розробки проблеми та джерельну базу дослідження;
- висвітлити інституції, що відповідають за реалізацію культурної дипломатії Австралії;
- проаналізувати стратегії та ініціативи, спрямовані на популяризацію культури та мистецтва в Австралії;
- дослідити механізми взаємодії Австралії з іншими державами та міжнародними організаціями у сфері культурної дипломатії;
- проаналізувати заходи, спрямовані на збереження культурної спадщини та мультикультуралізму;
- дослідити вплив глобалізації та розвитку інформаційних технологій на стратегії культурної дипломатії в Австралії.

**Хронологічні межі дослідження** охоплюють період з 2000 по 2023 рік.

*Нижня межа* дослідження пояснюється активізацією та розвитком

культурної дипломатії Австралії. *Верхня межа* – крайній повний рік реалізації культурної дипломатії Австралії.

**Територіальні межі** дослідження обмежуються діяльністю австралійської культурної дипломатії в міжнародному просторі. Це охоплює різні регіони світу, де Австралія розвиває свої культурні ініціативи та програми співпраці. Зокрема, це країни Азії, Тихоокеанського регіону, Африки, Латинської Америки та інші. Дослідження може включати як односторонню культурну діяльність Австралії в інших країнах, так і двосторонній обмін культурою та мистецтвом між Австралією та іншими країнами.

**Наукова новизна** отриманих у процесі дослідження результатів полягає в більш широкому на комплексному аналізі культурної дипломатії Австралії у XXI ст., з урахуванням складності та багатогранності проблеми. Тому, в рамках дослідження було:

- здійснено аналіз конкретних проектів, заходів та програм культурної дипломатії, реалізованих Австралією, з метою виявлення успішних практик та ефективних стратегій;
- визначено сучасні тенденції у розвитку культурної дипломатії та виявлення ключових викликів, з якими стикається Австралія в цій сфері;
- на основі отриманих даних та аналізу було розроблено конкретні рекомендації щодо подальшого розвитку та вдосконалення культурної дипломатії Австралії.

Ці аспекти дослідження сприятимуть поглибленню розуміння культурної дипломатії Австралії та сприятимуть розвитку нових підходів та стратегій у цій сфері.

**Практичне значення** роботи полягає в можливості подальшого використання теоретичних навичок вивчення даної теми викладачами, аспірантами та студентами у науково-дослідницьких та навчальних цілях, зокрема при вивченні курсу «Актуальні проблеми міжнародних відносин», «Міжнародні відносини та світова політика», «Публічна та культурна

дипломатія» тощо. Результати дослідження можуть використовуватися при написанні наукових праць, монографій і т.п.

**Апробація результатів дослідження.** Частина теоретичних положень та висновків цього дослідження знайшла відображення у доповідях на міжнародній конференції та подані до друку у фаховому науковому виданні:

- *Владюк О.С.* Роль Creative Australia в зовнішній політиці країни // Ольвійський форум – 2024: стратегії країн Причорноморського регіону в геополітичному просторі: тези доп. XXI Міжнародної наукової конференції, м. Миколаїв, 20-23 черв. 2024 р.: Вид-во ЧНУ ім. Петра Могили, 2024. Подано до друку.

**Публікації.** За темою дослідження було опубліковано наукову статтю:

- *Владюк О.* Особливості культурної дипломатії Австралії // Старожитності Лукомор'я. 2023. №3 (24). У друці.

**Структура роботи** відбиває поставлені перед дослідженням цілі та завдання. Загальний обсяг її становить 109 сторінок, з них основного тексту – 90 сторінок. Робота складається зі вступу, трьох основних розділів, восьми підрозділів, висновків і списку використаних джерел та літератури (159 найменувань українською, англійською, польською, німецькою, чеською мовами).

## РОЗДІЛ 1

### ТЕОРЕТИЧНА ОСНОВА КУЛЬТУРНОЇ ДИПЛОМАТІЇ

#### **1.1. Культурна дипломатія: поняття та значення у міжнародних відносинах**

Зародження культурної дипломатії як специфічного інструменту зовнішньої політики можна пов'язувати з першими спробами держав реалізувати ідею цілеспрямованого використання культури в інтересах просування зовнішньополітичних цілей. В цьому контексті деякі ознаки культурної дипломатії проявилися вже в діяльності середньовічних візантійських місіонерів, наприклад, вони «навмисно поширювали не тільки християнське релігійне вчення, але разом з ним і візантійський погляд на світ, його ідеї, вірування і звичаї» в іноземних країнах, за допомогою чого намагалися зміцнити вплив Візантійської імперії за кордоном<sup>1</sup>.

Однак, витоки вже сучасної культурної дипломатії пов'язують зі створенням перших спеціалізованих культурно-дипломатичних установ/інституцій, які почали з'являтися наприкінці XIX століття. До найперших подібних установ можна віднести Альянс Франсез (Alliance française), заснований за ініціативою французького дипломата П'єра Поля Камбона в Парижі в 1883 році, який відкрив своє перше закордонне відділення, офіційно назване *comité local*, роком пізніше в Барселоні, Іспанія<sup>2</sup>. Альянс Франсез була і залишається неурядовою організацією, чия діяльність, в основному, зосереджена на підтримці популяризації французької мови за кордоном.

---

<sup>1</sup> Hamilton K., Langhorne R. *The Practice of Diplomacy. Its Evolution, Theory and Administration*. New York: Routledge, 1995. P. 17.

<sup>2</sup> Pajtinka E. *Cultural Diplomacy in Theory and Practice of Contemporary International Relations // Political Sciences*. Slovak Republic: Belianum, Matej Bel University Press, 2014. P. 97

У сучасному світі, де взаємодія між різними культурами стає все більш невід'ємною складовою нашого життя, культурна дипломатія стає ключовим інструментом зовнішньої політики. Вона використовує мистецтво, культурні вирази та культурні обміни для сприяння взаєморозумінню, співробітництва та миру між народами та країнами. Культурна дипломатія є важливим засобом для зміцнення міжнародних відносин, подолання відмінностей та сприяння глобальному просуванню.

Фактори, що впливають на культурну дипломатію, включають пріоритети зовнішньої політики, бажання формувати позитивний імідж, історію країни, ресурси та фінансування культурної політики, поширення та популярність державної мови, а також комерційні інтереси.

Термін «культурна дипломатія» має різноманітні визначення в дипломатичній теорії та практиці сьогодення. Велика кількість визначень даного поняття показує намагання науковців висвітлити той чи інший аспект цього явища, в залежності від контексту досліджуваної проблеми, а також від практичних потреб реалій.

Визначення «культурна дипломатія» може інтерпретуватися по-різному в залежності від країни, її пріоритетів та інтересів в зовнішній політиці. Наприклад, в Китаї використовують поняття «народна дипломатія», в Великобританії та США – «публічна» та «культурна», а в Франції – «зовнішня культурна діяльність» (*action culturelle exterieure*), «зовнішня культурна політика» (*politique culturelle exterieure*), «міжнародна культурна політика» (*politique culturelle international*)<sup>3</sup>.

Культурна дипломатія представляє собою ключовий інструмент в зовнішній політиці країн, спрямований на сприяння взаєморозумінню, міжкультурному діалогу та підтримку міжнародного співробітництва. Вона ґрунтується на використанні культурних цінностей, традицій, мистецтва,

---

<sup>3</sup> Парчевська В.В., Паніна І.Г. Дискусія щодо поняття «культурна дипломатія» // Вісник ДНУ ім. В. Стуса. 2020. № 6. С. 76.



освіти та інших аспектів культури для досягнення політичних, економічних та соціальних цілей на міжнародній арені.

«Культурну дипломатію найкраще можна описати як курс дій, що ґрунтується на обміні ідеями, цінностями, традиціями та іншими аспектами культури чи ідентичності з метою зміцнення відносин, посилення соціокультурного співробітництва, просування національних інтересів тощо; культурна дипломатія може здійснюватися як державним, так і приватним сектором або громадянським суспільством»<sup>4</sup>.

Сам термін «культурна дипломатія» ввів американський дослідник Фредерік Чарльз Баргхорн в 30-х роках ХХ століття. Він трактує культурну дипломатію як «маніпуляцію культурними зв'язками з пропагандистською метою», яка стосувалася практики в СРСР<sup>5</sup>.

Однак вперше визначення терміну «культурна дипломатія» було використано під час круглого столу в Монако в 1967 році. В докладі «Культурна політика: попереднє дослідження», який є першою публікацією в серії «Дослідження та документи про культурну політику», «культурна політика» - це сукупність операційних принципів, адміністративних і бюджетних практик і процедур, які забезпечують основу для культурної діяльності держави. Не існує єдиної культурної політики, яка б підходила всім країнам, тому кожна держава визначає власну політику в сфері культури відповідно до її культурних цінностей та цілей, які вона ставить перед собою.

Ще один американський політолог Мілтон Каммінгс трактує культурну дипломатію як «обмін ідеями, інформацією та іншими аспектами культури між країнами та їхніми народами з метою сприяння взаєморозуміння. Але «культурна дипломатія» також може бути вулицею з одностороннім рухом, а не двостороннім обміном, як, наприклад, коли одна нація зосереджує свої

---

<sup>4</sup> What is Cultural Diplomacy? What is Soft Power? URL: [https://www.culturaldiplomacy.org/index.php?en\\_culturaldiplomacy#:~:text="The%20ability%20to%20persuade%20through.or%20coerces%20through%20military%20might"](https://www.culturaldiplomacy.org/index.php?en_culturaldiplomacy#:~:text=)

<sup>5</sup> Barghoorn F.C. The Soviet Cultural Offensive. The role of Cultural Diplomacy in Soviet Foreign Policy. Princeton, 1960. P. 10-11.

зусилля на просуванні національної мови, поясненні своєї політики та точки зору, або «розповіді своєї історії» решті світу»<sup>6</sup>.

Британський дослідник Філіп Тейлор вважає, що культурна дипломатія – це політична діяльність, яка служить національним інтересам «під прикриттям культури». На думку професора публічної дипломатії та директора-засновника магістерської програми з публічної дипломатії в Університеті південної Каліфорнії «культурна дипломатія» - це спроба актора управляти міжнародним середовищем шляхом популяризації своїх культурних ресурсів і досягнень за кордоном та/або сприяння передачі культурних цінностей за кордон.

Вікторія Парчевська та Ірина Паніна наголошують на тому, що «культурна дипломатія» - це процес комунікації між міжнародними акторами, спрямований на просування іміджу держави, утвердження її авторитету та забезпечення поваги й довіри до неї. Для творчих особистостей – це можливість донести власні пріоритети, ідеї та переконання до іноземної аудиторії, а також шанс дізнатися про цінності та ідеали інших країн і народів.

Вітчизняні дослідники Микола Ожеван та Олена Кучмій тлумачать поняття «культурної дипломатії» як: 1) зовнішню культурополітику, мета якої полягає у збереженні національної культури, обстоюванні національно-культурної ідентичності в міжнародному співробітництві; культурна дипломатія поєднує політику держави щодо певних сфер культурної діяльності; 2) врахування культурних факторів в зовнішньополітичній діяльності держави, з метою досягнення міждержавного порозуміння через подолання культурних бар'єрів; 3) використання різних чинників культури,

---

<sup>6</sup> Milton C. Cummings. Cultural diplomacy and the United States Government: a Survey. Washington, DC: Center for its Arts and Culture, 2003. P. 1.

мистецтва та освіти для захисту і просування національних інтересів на міжнародній арені.<sup>7</sup>

Одним з ключових аспектів культурної дипломатії є підвищення престижу країни у світі, позиціонування її як відкритої, сучасної та прогресивної нації. Шляхом презентації унікальної культурної спадщини, мистецтва, літератури та інших аспектів культури, країна може залучити увагу світової громадськості та створити позитивний імідж.

Культурна дипломатія сприяє також поглибленню міжнародних відносин шляхом спільних культурних проєктів, обміну мистецькими групами та виставками, організації фестивалів та культурних подій. Це сприяє розбудові довіри між країнами, розширенню соціокультурних зв'язків та зміцненню дружніх стосунків.

У сучасному світі, де глобалізація зробила світ більш взаємозалежним, культурна дипломатія набуває ще більшого значення. Вона стає не лише інструментом зовнішньої політики, але й механізмом підтримки міжнародної стабільності, мирного врегулювання конфліктів та розвитку діалогу між різними культурами.

Культурна дипломатія визначається як використання культурних ресурсів та інструментів для досягнення зовнішньополітичних цілей країни. Вона включає в себе різноманітні культурні програми, обміни, виставки, концерти, фестивалі та інші заходи, спрямовані на сприяння взаєморозумінню та підтримку міжнародного співробітництва.

Культурна дипломатія відіграє важливу роль у міжнародних відносинах, сприяючи підвищенню престижу та впливу країни, залучаючи увагу до її культурної спадщини, мистецтва, мови та ідентичності. Вона допомагає у вирішенні конфліктів, побудові довіри та сприяє розвитку міжкультурного діалогу.

---

<sup>7</sup> Ожеван М.Л., Кучмій О.П. Культурна дипломатія» // Українська дипломатична енциклопедія: У 2-х т. / Редкол.: Л.В. Губерський та ін. К.: Знання України, 2004. Т.1. С. 331.

Основними завданнями культурної дипломатії є просування культурних цінностей та ідей, підтримка культурного обміну, сприяння культурному розвитку та сприяння міжнародному співробітництву. Вона дозволяє країнам зміцнювати свою позицію на міжнародній арені, використовуючи м'яку силу культури для досягнення стратегічних цілей та підвищення свого впливу.

Культурна дипломатія ґрунтується на переконанні, що культурні цінності, традиції, мистецтво та мова можуть служити мостом між різними культурами, сприяючи діалогу та взаєморозумінню. Вона дозволяє зміцнювати дружні стосунки, розвивати співпрацю та покращувати імідж країни чи регіону.

Крім того, культурна дипломатія базується на уявленні, що мистецтво, мова та освіта є одними з найважливіших факторів в установленні взаєморозуміння між культурами. Вона відображає собою концепцію м'якої сили, що функціонує через залучення та співпрацю, а не через примус. Культурна дипломатія включає в себе різні підходи та стратегії, такі як клубна та мережева дипломатія, способи залучення до культурних ініціатив та межі її впливу.

Культурна дипломатія розглядається як важливий засіб співпраці та взаєморозуміння між країнами у сучасному глобальному контексті. Вона виявляється у різних формах взаємодії, таких як культурні обміни, виставки, концерти, фестивалі, літературні програми, театральні постановки, кіно та інші події. Культурна дипломатія використовує різноманітні механізми, включаючи діяльність культурних центрів, посольств, консульств, неурядових організацій та міжнародних фондів, що підтримують культурні проекти та обміни.

Культурна дипломатія є ключовим елементом зовнішньої політики багатьох країн і відіграє значну роль у міжнародних відносинах. Вона визначається як використання культурних ресурсів, таких як мистецтво, мова, література, музика, танець, кулінарія та інші аспекти культури, для сприяння міжнародному взаєморозумінню та співпраці між націями.

Одним з основних завдань культурної дипломатії є підвищення престижу країни в світі, формування позитивного образу та іміджу на міжнародній арені. Шляхом презентації унікальних культурних традицій, цінностей та досягнень країна може привернути увагу та вразити інших своєю неповторністю та різноманіттям.

Культурна дипломатія також сприяє зміцненню міжнародних зв'язків та розвитку міжкультурного діалогу. Шляхом організації культурних обмінів, фестивалів, виставок та інших заходів країни встановлюють тісніші стосунки з іншими націями та народами, що сприяє зближенню та співробітництву між ними.

У сучасному світі, де глобалізація та інформаційні технології домінують, культурна дипломатія набуває ще більшого значення. Вона стає ефективним інструментом для підтримки національних інтересів, залучення інвестицій, розвитку туризму та підтримки міжнародної безпеки.

Таким чином, культурна дипломатія є важливим фактором у міжнародних відносинах, сприяючи сприйняттю країни у світі, підтримці міжнародного співробітництва та розвитку міжкультурного взаєморозуміння.

Головною метою культурної дипломатії є зміцнення міжнародних відносин, повага до культурної різноманітності та подолання стереотипів. Вона сприяє розвитку довіри, співробітництва та взаємного розуміння між державами та народами. Культурна дипломатія дозволяє створити довгострокові дружні стосунки між країнами, сприяє обміну мистецтвом, музикою, літературою, танцями та кулінарією, що сприяє культурному збагаченню та взаємній повазі.

Подолання стереотипів та вирішення конфліктів є також важливою складовою культурної дипломатії. Вона створює платформи для зустрічей та обміну, де люди можуть краще зрозуміти та поважати один одного, що сприяє вирішенню конфліктів та створенню миру.

Культурна дипломатія також відіграє важливу роль у розвитку туризму та економіки країн. Вона створює можливості для презентації культурних

пам'яток, фестивалів, виставок та інших культурних заходів, що привертають увагу туристів та сприяють економічному розвитку країни.

Загалом, культурна дипломатія виступає як важливий інструмент для сприяння взаєморозумінню, співпраці та миру між народами та країнами, відображаючи ідентичність та цінності кожної нації на світовій арені.

Культурні цінності мають суттєвий вплив на формування та передачу політики публічної дипломатії. Культурна сфера, що об'єднує усі аспекти матеріальної та духовної спадщини країни, володіє якостями, які можуть стати центром тяжіння. Публічна дипломатія тісно пов'язана з культурною дипломатією, оскільки обидва напрямки ґрунтуються на просуванні цінностей держав та цивілізацій<sup>8</sup>.

Для досягнення цих цілей використовуються різноманітні інструменти культурної дипломатії, включаючи угоди та програми двостороннього співробітництва, співпрацю з інститутами культури та іноземними культурними установами, двосторонні освітні відносини та навчання, а також багатостороннє та регіональне культурне співробітництво. Угоди та міжурядові програми у сфері культури та освіти становлять правову основу для різноманітних проектів та обмінів культурою та знаннями.

Культурна дипломатія, яка виступає як інструмент «м'якої сили» та «розумної сили», відіграє важливу роль у сучасному світі. Вона сприяє діалогу, взаєморозумінню та миротворчості, що стає все більш важливим для вирішення глобальних проблем та створення сталого світу.

Культурна дипломатія також відіграє ключову роль у миротворчих зусиллях та вирішенні конфліктів. Шляхом створення платформ для зустрічей та діалогу між різними культурами вона сприяє розумінню та примиренню. Культурні обміни та співробітництво на культурному рівні можуть згладжувати напруженість та сприяти миру та стабільності в регіонах, де відносини були напруженими.

---

<sup>8</sup>Дубовик Н. А., Шило О. В. Культурна дипломатія як інструмент міжнародної комунікації України // Молодий вчений. 2023. № 4 (116). С. 73. URL: <https://doi.org/10.32839/2304-5809/2023-4-116-14>

## 1.2. Методологія та методи дослідження

Методологія дослідження культурної дипломатії Австралії базується на комплексному аналізі різноманітних аспектів впливу культурних ініціатив на сприйняття країни за кордоном. Перш за все, дослідники здійснюють аналіз культурних програм та заходів, що реалізуються австралійськими урядовими та неприбутковими організаціями в різних країнах світу. Це включає у себе виставки, концерти, фестивалі, літературні заходи, кінофестивалі, мистецькі виставки та інші події, які спрямовані на презентацію австралійської культури та взаєморозуміння між націями.

Другим етапом є аналіз реакції міжнародної громадськості та медіа на культурні ініціативи Австралії. Дослідники аналізують засоби масової інформації, соціальні медіа, відгуки громадських організацій та індивідуальних користувачів для оцінки ефективності реалізованих проектів та їх впливу на сприйняття Австралії як культурного та економічного партнера.

Третім етапом є спеціалізовані опитування та фокус-групи серед представників міжнародної спільноти, місцевих жителів та експертів у галузі міжнародних відносин, культурної політики та мистецтва. Це дозволяє збирати якісну та кількісну інформацію про сприйняття австралійської культури та визначити ключові тенденції та перспективи розвитку культурної дипломатії.

Загалом, методологія дослідження культурної дипломатії Австралії є інтегрованою та мультидисциплінарною, спираючись на аналітичний підхід, дослідницькі методи та участь зацікавлених сторін з метою забезпечення об'єктивного та повного розуміння впливу культурних ініціатив на міжнародні відносини та сприйняття країни.

Одним із принципів, що використовувався при написанні дипломної роботи є принцип критичного аналізу концептуального підходу до культурної дипломатії на поточному етапі дослідження. Критичний аналіз включає оцінку ефективності застосування культурної дипломатії в

зовнішній політиці Австралії – тобто не лише позитивний внесок, а й виявлення обмежень та проблем, з якими країна може зіткнутися.

Наступний принцип – принцип аналізу інституцій та структур, відповідальних за реалізацію культурної дипломатії країни. Міністерство закордонних справ та міжнародні конференції мають значний вплив на досягнення дипломатичних цілей, взаємодіючи з іншими міжвідомчими системами через посольства, департаменти та інші структури.

Вивчення конкретних стратегій та програм австралійської культурної дипломатії, що мають значний вплив на взаємодію з міжнародним співтовариством, також є важливим напрямком в аналізі зазначеної теми. В галузі культурної дипломатії, замість проведення окремих несистематичних заходів, основна увага приділяється стратегіям, створенню міжнародних програм тощо.

Дослідження культурної дипломатії включає в себе різноманітні методи, які сприяють аналізу впливу культурних ініціатив на міжнародні відносини та сприйняття країни за кордоном.

В дипломній роботі широко використовувався метод індукції як засіб збору, систематизації та обробки необхідної інформації. Даний метод дозволяє вивчати конкретні факти та явища, а потім представляти загальні висновки та закономірності. Дослідники аналізують культурні програми, заходи та ініціативи, які реалізуються країною за кордоном. Це включає виставки, концерти, фестивалі, виставки мистецтва, літературні заходи та інші події, які спрямовані на презентацію культурного багатства та ідентичності країни.

Одним з аспектів використання методу індукції в дослідженні є систематизація різних джерел інформації, в тому числі архівні документи, статистичні дані, інтерв'ю тощо.

Дослідження включає аналіз реакції міжнародної громадськості та медіа на культурні ініціативи країни. Це оцінка відгуків у засобах масової інформації, соціальних мережах, а також думки громадських організацій та



індивідуальних користувачів щодо представлення культури та мистецтва країни.

Крім того, метод індукції використовувався для формулювання загальних теоретичних положень та концепцій на основі конкретних спостережень та аналізу практичних випадків. Це дозволило отримати глибоке розуміння причинно-наслідкових зв'язків у сфері культурної дипломатії та розробити більш повний та обґрунтований аналіз предмету дослідження.

Системний підхід є важливою основою загальної методології дослідження і розуміється як підхід до розгляду об'єктів дослідження як систем. Системний підхід покладає увагу на вивчення взаємозв'язків та взаємодії між елементами, які становлять систему, а не лише на окремі компоненти.

У ході написання дипломної роботи магістра використовувався метод системного аналізу для здійснення глибокої деталізації об'єкту дослідження – культурної дипломатії. Системний аналіз дозволяє розглядати складні системи, як от, стратегії культурної дипломатії, як цілісні утворення, вивчаючи їхні взаємодії та вплив на оточуюче середовище. В рамках дослідження ретельно проаналізовано різноманітні аспекти культурної дипломатії: культурні обміни, міжнародні програми, співпраця з громадськістю та інші, з метою визначення ключових факторів, що впливають на ефективність стратегій.

Метод системного аналізу також дозволив структурувати та класифікувати великий обсяг інформації, що допомогло в створенні системного підходу до аналізу документів та джерел, пов'язаних із культурною дипломатією. Такий підхід дозволяє дослідникові глибше зрозуміти різноманіття впливу культурної дипломатії на міжнародні відносини, а також ідентифікувати можливості для вдосконалення стратегій у цьому контексті.

Дослідження проводяться через опитування та фокус-групи серед міжнародних представників, місцевих жителів та експертів у галузі міжнародних відносин, культурної політики та мистецтва. Це дозволяє збирати якісну та кількісну інформацію про сприйняття та ефективність культурних ініціатив.

Використання статистичних методів для оцінки впливу культурних ініціатив на міжнародні відносини, а також для виявлення ключових тенденцій та паттернів у розвитку культурної дипломатії.

Дослідження можуть включати етнографічні дослідження, які дозволяють дослідникам вивчати культурні взаємодії та сприйняття в конкретних культурних контекстах.

Ці методи допомагають дослідникам отримати комплексне розуміння впливу культурної дипломатії на міжнародні відносини та сприйняття країни за кордоном.

Метод абстрагування є важливим інструментом при формуванні узагальнених висновків у системному аналізі і синтезі у роботі. Цей метод дозволяє виділити ключові елементи та взаємозв'язки в системі, ігноруючи деталі, які несуть меншу значущість для загального розуміння. В процесі системного аналізу абстрагування використовувалось для виокремлення основних висновків та структур, що лежать в основі функціонування об'єкта дослідження.

Використання методу абстрагування допомогло створити моделі, які передають сутність системи, але не перевантажені деталями. Це сприяло утворенню узагальнених висновків, які можуть бути застосовані на більш широкому рівні. Абстрагування дозволило враховувати та узагальнювати інформацію з різних джерел, роблячи можливим створення аналітичних концепцій та моделей, які спрощують складність системного аналізу.

Крім того, метод абстрагування був застосований для ідентифікації ключових факторів, які впливають на функціонування системи. Це дозволило виокремити основні принципи та особливості, які є важливими для розуміння

системи в цілому. Застосування абстракцій в процесі аналізу та синтезу допомогло утворити основу для узагальнених висновків, що мали високу репрезентативність.

Отже, можна зазначити, що методологія дослідження створила підґрунтя для глибокого розуміння та аналізу культурної дипломатії Австралії. Застосування системного підходу дозволило розглядати цю сферу як складну систему з багатьма взаємодіючими частинами. Метод абстрагування, у свою чергу, допоміг у виокремленні основних тенденцій та формулюванні узагальнених висновків, що мали важливе значення для визначення стратегічних напрямків розвитку культурної дипломатії Австралії. Такий підхід сприяв створенню комплексного та детального дослідження, яке може слугувати основою для подальших досліджень та розробки ефективних стратегій у сфері культурної дипломатії.

### **1.3. Стан наукової розробки теми та джерельна база**

Наразі культура відображає сприйняття людьми одне одного. Глобалізаційні процеси прискорюють обмін ідеями та точками зору, що часто доступні у вільному доступі. Ці контакти ведуть до постійних змін у культурному середовищі, посиляючи подвійний виклик учасникам міжнародних відносин. З одного боку, потрібно підтримувати якість культурних продуктів в умовах конкуренції, а з іншого – розвивати новаторські підходи до міжкультурних комунікацій.

У сучасному суспільстві росте потреба у посередниках між динамічним простором культурних явищ та особистісним сприйняттям цих процесів. У цьому контексті культурна дипломатія може забезпечити необхідну рівновагу. Це явище відоме здавна, із багатовіковою традицією у влаштуванні урочистих заходів та обміну подарунками на знак взаємної поваги під час дипломатичних візитів.

Проте, поняття «культурна дипломатія» зазнає різних інтерпретацій. Дискусія щодо його змісту не зупиняється. Важливо розмежувати його від

«публічної дипломатії», оскільки ці терміни можуть використовуватися як синоніми. Розуміння цих понять має важливе значення, оскільки вони визначають сприйняття та підходи до взаємодії між країнами та культурами.

Ерік Баргхорн відтворив культурну дипломатію як маніпуляцію культурними зв'язками з пропагандистською метою<sup>9</sup>. У свою чергу, американський політолог Мілтон Каммінгс запропонував інше трактування культурної дипломатії, як обмін ідеями, інформацією, цінностями тощо для сприяння розвитку взаєморозуміння<sup>10</sup>. Для успішної реалізації цього процесу необхідно провести значну роботу всередині країни, створивши унікальні культурні продукти за підтримки державних органів, спеціалізованих установ або незалежних митців.

Однак, відповідно до поглядів представників реалізму та неореалізму, культурна дипломатія є занадто абстрактним фактором для безпосереднього впливу на політичну ситуацію та становище країни в міжнародній системі. Згідно з дослідженням Ганса Моргентау, дипломатія повинна оцінювати свої цілі у контексті сил, що реально або потенційно є в її розпорядженні для досягнення цих цілей<sup>11</sup>. Держави, згідно з реалістичним підходом, визначають свою політику на основі національних інтересів, орієнтуючись на забезпечення власної безпеки та суверенітету. Отже, культурна дипломатія сприймається як опосередкований чинник інтересу для науковців-реалістів.

Неореалізм не приділяє значної уваги культурній дипломатії з різних причин. Прихильники цього підходу вважають, що системний аналіз є ключовим інструментом дослідження міжнародної політики. Згідно з Кеннетом Волтцом, властивості окремих держав не впливають на структуру

---

<sup>9</sup> Barghoorn F.C. The Soviet Cultural Offensive. The role of Cultural Diplomacy in Soviet Foreign Policy. Princeton, 1960. P. 10-11.

<sup>10</sup> Milton C. Cummings, Jr., Cultural Diplomacy and the United States Government: A Survey. Washington, DC: Center for Arts and Culture, 2003. P. 1.

<sup>11</sup> Марущак М.Й. Історія дипломатії ХХ століття: курс лекцій: навч. посіб. для студ. вищих навч. закл. Львів: Бескид Біт, 2003. С. 11 URL: [http://irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/ua/elib.exe?Z21ID=&I21DBN=UKRLIB&P21DBN=UKRLIB&S21STN=1&S21REF=10&S21FMT=online\\_book&C21COM=S&S21CNR=20&S21P01=0&S21P02=0&S21P03=FF=&S21STR=ukr0001084](http://irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/ua/elib.exe?Z21ID=&I21DBN=UKRLIB&P21DBN=UKRLIB&S21STN=1&S21REF=10&S21FMT=online_book&C21COM=S&S21CNR=20&S21P01=0&S21P02=0&S21P03=FF=&S21STR=ukr0001084).

міжнародної системи<sup>12</sup>. Вони стверджують, що не існує необхідності у зовнішній політиці, оскільки вона не визначається або не потрібна для функціонування теорії міжнародної політики.

З цієї причини неореалісти не приділяють уваги діяльності окремих осіб та їх взаємодії, включаючи зовнішню політику та дипломатичну практику, вважаючи, що структура міжнародної політики визначається анархією та розподілом матеріальних ресурсів. Отже, неореалісти виключають зі своїх досліджень взаємний вплив, який учасники міжнародних відносин здійснюють один на одного через певні культурні цінності.

Натомість, дослідники в рамках лібералізму та неолібералізму акцентують увагу на можливості взаємодії між суб'єктами через транснаціональні зв'язки. Ліберали вбачають можливість співіснування та ефективної взаємодії між державами, громадами та міжнародними організаціями. Джозеф Най вводить концепцію «м'якої сили», яка спирається на здатність формувати уподобання інших. Він виділяє три джерела цієї сили: культуру, політичні цінності та зовнішню політику<sup>13</sup>. Культурна дипломатія, згідно з неоліберальною концепцією, може бути реалізована на різних рівнях, включаючи державний, суспільний та приватний.

Якщо ми розглядатимемо культурну дипломатію як процес взаємодії, що полягає у поширенні ідей, цінностей та переконань, то конструктивістські підходи визначають її як форму впливу на учасників міжнародних відносин. У такому контексті нематеріальні ресурси стають ключовими елементами, які регулюють дії акторів. Культурний обмін та інші форми взаємодії служать для розподілу цих чинників. Ще одним важливим аспектом є

---

<sup>12</sup> Waltz K. International Politics Is Not Foreign Policy // Security Studies. 1996. Vol. 6. Iss. 1. Pp. 54. URL: [https://edisciplinas.usp.br/pluginfile.php/1553191/mod\\_resource/content/1/INTERNATIONAL%20POLITICS%20IS%20NOT%20FOREIGN%20POLICY\\_WALTZ\\_1996.pdf](https://edisciplinas.usp.br/pluginfile.php/1553191/mod_resource/content/1/INTERNATIONAL%20POLITICS%20IS%20NOT%20FOREIGN%20POLICY_WALTZ_1996.pdf)

<sup>13</sup> Nye J. Soft Power: The Means To Success In World Politics New York: Public Affairs, 2005. P. 16. URL: [https://www.academia.edu/28699788/Soft\\_Power\\_the\\_Means\\_to\\_Success\\_in\\_World\\_Politics\\_Joseph\\_S\\_Nye\\_Jr](https://www.academia.edu/28699788/Soft_Power_the_Means_to_Success_in_World_Politics_Joseph_S_Nye_Jr)

сприйняття суб'єктами одне одного через їхні переконання та уявлення про світ.

У рамках конструктивізму існує ще один особливо цікавий підхід до культурної дипломатії, що стосується формування ідентичності акторів у міжнародних відносинах. Національна ідентичність, за цим підходом, є соціально побудованою і визначається ідеями та цінностями. Позитивне сприйняття цих ідей та цінностей може сприяти формуванню позитивного міжнародного іміджу країни. Культурна дипломатія, згідно з цим підходом, є важливою складовою суспільства, що відображає спільні цінності та ідеали.

Деякі фахівці в галузі міжнародних відносин розглядають культурну та публічну дипломатію як синоніми, оскільки обидва види діяльності спрямовані на вплив на суспільну думку в зовнішній політиці інших країн через відкритий діалог між недержавними структурами та приватними особами. Більшість науковців, проте, відрізняють ці поняття або розглядають культурну дипломатію як складову публічної. Також можна відзначити відмінності в термінології між країнами, де використовуються різні терміни для позначення тих самих понять.

Поняття «культурна дипломатія» справді тісно пов'язане з плейсбрендингом. Таким чином, культурна дипломатія - це процес міжнародних комунікацій, спрямований на підвищення іміджу держави, зміцнення її авторитету, залучення поваги та довіри. Для творчих особистостей це відкриває можливість представити іноземній аудиторії свої пріоритети, ідеї та переконання, а також ознайомитися з цінностями та ідеалами інших країн і народів.

Отже, культурна дипломатія слугує як засіб для реалізації зовнішньої політики держави та сприяє розвитку суспільства за допомогою культурних досягнень. У сучасному світі не існує єдиного визначення поняття культурної дипломатії. Різноманітні дефініції акцентують увагу на різних аспектах цього складного явища. Різноманіття теоретичних підходів до розуміння сутності міжкультурних процесів свідчить про зацікавленість наукової спільноти у

даній темі та необхідність пошуку ефективних рішень у царині визначеної проблематики.

Культурна дипломатія вважається одним з найефективніших засобів формування бренду країни за допомогою позитивного сприйняття, довіри та спільних цінностей. Її основна мета полягає в організації мистецьких заходів за кордоном для просування власної культури з метою посилення міжкультурного діалогу та зміцнення взаєморозуміння між націями.

Культурна дипломатія використовує всі аспекти культури нації, зокрема мистецтво, таке як музика, живопис, виставки, які демонструють культурні досягнення країни та сприяють показу її потенціалу. Також вона включає освітні програми та програми обміну в різних сферах.

Серед вітчизняних науковців поняття та аспекти культурної дипломатії досліджують Мусієнко Н.<sup>14</sup>, Шамбровський Г.<sup>15</sup>, Процюк М.<sup>16</sup>, Розумна О. та Черненко Т.<sup>17</sup>, Жук О.<sup>18</sup> та інші.

Володимир Шейко, генеральний директор Українського інституту, державної установи, яка представляє українську культуру у світі та формує позитивний імідж України за кордоном, зазначає, що в Україні немає

<sup>14</sup> Мусієнко Н. Мистецтво в контексті культурної дипломатії. Теоретичні засади та сучасні практики. Сучасне мистецтво. 2016. Вип. 12. С. 122-133. URL: [http://www.irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis\\_nbuv/cgiirbis\\_64.exe?I21DBN=LINK&P21DBN=UJRN&Z21ID=&S21REF=10&S21CNR=20&S21STN=1&S21FMT=ASP\\_meta&C21COM=S&2\\_S21P03=FILA=&2\\_S21STR=S\\_myst\\_2016\\_12\\_14](http://www.irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?I21DBN=LINK&P21DBN=UJRN&Z21ID=&S21REF=10&S21CNR=20&S21STN=1&S21FMT=ASP_meta&C21COM=S&2_S21P03=FILA=&2_S21STR=S_myst_2016_12_14)

<sup>15</sup> Шамбровський Г., Мусієнко Н. Завдання і можливості культурної дипломатії у розвитку сучасної держави та інститутів громадянського суспільства в Україні (програмний документ) // Агора. 2016. Вип. 14. С. 91-100.

<sup>16</sup> Процюк М. Публічна та культурна дипломатія як засіб «м'якої сили» України: запозичені моделі, реальні кроки та стратегічні пріоритети // Зовнішня політика і дипломатія: традиції, тренди, досвід. Серія «Політичні науки». 2016. Вип. 22. Ч. 2. С. 21–28. URL: [http://www.irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis\\_nbuv/cgiirbis\\_64.exe?I21DBN=LINK&P21DBN=UJRN&Z21ID=&S21REF=10&S21CNR=20&S21STN=1&S21FMT=ASP\\_meta&C21COM=S&2\\_S21P03=FILA=&2\\_S21STR=Nvdau\\_2016\\_23\(2\)\\_5](http://www.irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?I21DBN=LINK&P21DBN=UJRN&Z21ID=&S21REF=10&S21CNR=20&S21STN=1&S21FMT=ASP_meta&C21COM=S&2_S21P03=FILA=&2_S21STR=Nvdau_2016_23(2)_5)

<sup>17</sup> Політика культурної дипломатії: стратегічні пріоритети для України: зб. наук.-експерт. матеріалів / за заг. ред. О.П. Розумної, Т.В. Черненко. Київ: НІСД, 2016. 92 с.

<sup>18</sup> Жук О. Культурна дипломатія: як створити можливості для прояву «м'якої сили»? // Політика культурної дипломатії: стратегічні пріоритети для України: зб. наук.-експерт. матеріалів / за заг. ред. О.П. Розумної, Т.В. Черненко. К.: НІСД, 2016. С. 51–56. URL: [https://niss.gov.ua/sites/default/files/2016-10/kult\\_dyp-cd7f1.pdf](https://niss.gov.ua/sites/default/files/2016-10/kult_dyp-cd7f1.pdf)

універсального визначення культурної дипломатії. Він підкреслює, що це поняття часто плутають із публічною дипломатією, стратегічними комунікаціями чи національним брендингом<sup>19</sup>.

В. Шейко наголошує, що культурна дипломатія – це довгостроковий процес, який не повинен використовуватися для реалізації ситуативних політичних завдань. Він закликає до подальшого розвитку культурної дипломатії України як наукової і професійної дисципліни і висловлює намір бути одним із лідерів у цьому процесі.

За словами В. Шейко, культурна дипломатія є відносно новою практикою для сучасної України, але водночас вона має глибокі коріння в її історії. Важливою функцією культурної дипломатії України є створення альтернатив негативним наративам про країну, що циркулюють на міжнародному рівні. Для цього можуть бути використані різноманітні культурні події, що відбуваються в Україні, а також багатий досвід у сфері культури та розвитку громадянського суспільства.

Ірина Шум, консул Генерального консульства України в Мюнхені, вважає, що культурна дипломатія не лише сприяє формуванню бренду країни, але є важливою складовою зовнішньої політики держави, третім стовпом разом з безпекою та економікою. Консул підкреслює, що місія культурної дипломатії полягає в створенні простору розуміння та довіри, а не просто в передачі політичних повідомлень. Вона відзначає, що чесність та правдивість виступають ключовими принципами цієї діяльності. Культурна дипломатія відрізняється від пропаганди, оскільки її мета полягає в показі сучасної країни такою, яка вона є<sup>20</sup>.

Культурна дипломатія, виступаючи як "м'яка сила", відіграє значну роль і впливає на прийняття рішень людьми, організаціями та урядами. Вона визначає, чи бажають люди відвідувати певну країну, навчатися або вести

---

<sup>19</sup> Вийти з тіні Росії: які виклики стоять перед українською культурною дипломатією / пер. з англ.: Юлія Кузьменко. URL: <https://chytomo.com/vyjty-z-tini-rosii-iaki-vyklyky-stoiat-peredukrainskoju-kulturnoiu-dyplomatiieiu/>

<sup>20</sup> Семенік О. Емоція лишається надовго: три культурні менеджерки про soft power культурної дипломатії. URL: <https://creativeurope.in.ua/posts/soft-power-cultural-diplomacy>



бізнес там. Цей ефект "м'якої сили" досягається без застосування примусу, а замість цього створює сприятливу атмосферу, в тому числі і в межах самої країни, стимулюючи внутрішній туризм і споживання місцевих товарів і послуг.

Кеннет Волтц у статті «Міжнародна політика – це не зовнішня політика»<sup>21</sup> уважно розглядає поняття міжнародної політики, але звертається до важливого аспекту - ролі культурної дипломатії у формуванні і веденні зовнішньої політики. Автор вдало привертає увагу до значення культурних аспектів у відносинах міжнародних суб'єктів та висвітлює їх вплив на політичні процеси. Одним із сильних аспектів статті є висвітлення комплексності поняття культурної дипломатії. Автор розкриває не лише загальні принципи культурної дипломатії, але і звертає увагу на різноманітність її виявів у різних країнах та культурах. Через це, читач отримує глибше уявлення про роль культурної дипломатії у формуванні відносин між державами.

Також слід звернути увагу на здатність автора аналізувати конкретні приклади використання культурної дипломатії для досягнення політичних цілей. Через ретельний розгляд історичних та сучасних ситуацій, автор статті надає читачеві можливість розуміти практичний внесок культурної дипломатії у міжнародні відносини.

Р. Арндт у роботі «Перший курорт королів: американська культурна дипломатія у ХХ столітті»<sup>22</sup> вдало досліджує специфіку цього виду дипломатії, розглядаючи, як вплив культурних аспектів перетинається із зовнішньою політикою та сприяє формуванню образу країни на міжнародній арені.

---

<sup>21</sup> Waltz K. International Politics Is Not Foreign Policy // Security Studies. 1996. Vol. 6. Iss. 1. Pp. 55. URL:

[https://edisciplinas.usp.br/pluginfile.php/1553191/mod\\_resource/content/1/INTERNATIONAL%20POLITICS%20IS%20NOT%20FOREIGN%20POLICY\\_WALTZ\\_1996.pdf](https://edisciplinas.usp.br/pluginfile.php/1553191/mod_resource/content/1/INTERNATIONAL%20POLITICS%20IS%20NOT%20FOREIGN%20POLICY_WALTZ_1996.pdf)

<sup>22</sup> Arndt R.T. The first resort of kings: American cultural diplomacy in the twentieth century. Potomac Books, 2005. P. 237.

Одним із ключових аспектів аналізу є визначення самого поняття культурної дипломатії. Автор висвітлює не лише інструменти, які використовуються для сприяння культурній взаємодії, але й розкриває глибше значення цього явища. Культурна дипломатія розглядається як суттєвий елемент взаємодії держав, спрямований на встановлення позитивних відносин та формування сприятливого клімату для співпраці.

Автор також вдається до аналізу ролі культурної дипломатії у становленні статусу держави. Стаття розглядає, як культурні ініціативи впливають на враження та сприйняття інших країн, а також як це впливає на їх місце у світовому співтоваристві. Зазначається, що культурна дипломатія допомагає в утвердженні та підтримці позитивного образу країни, що має вагоме значення у формуванні її міжнародного впливу.

А. Парсонс у доробку «Стерв'ятники та філістери: британське ставлення до культури та культурної дипломатії»<sup>23</sup> досліджує еволюцію поглядів Великої Британії на роль культури та її вплив на формування зовнішньої політики держави. Автори аналізують зміни в підходах до культурної дипломатії, її розвиток та вплив на міжнародні відносини.

Основний акцент статті спрямований на розвиток культурної дипломатії у Великій Британії. Досліджуються історичні зміни в сприйнятті культури як інструменту зовнішньої політики, від періоду, коли культурна дипломатія може бути розглянута як елемент колоніального впливу, до сучасного стану, коли культурна дипломатія виступає як засіб підтримки міжнародного співробітництва та розвитку.

У статті розглядається роль культурної дипломатії у формуванні зовнішньої політики Великої Британії, наголошуючи на тому, як вона використовується для підтримки дипломатичних зусиль та побудови позитивного образу країни. Також враховуються взаємодії культурної

---

<sup>23</sup> Parsons A. *Vultures and Philistines: British Attitudes to Culture and Cultural Diplomacy*, International Affairs. Oxford: University Press, 1984. P. 4.

дипломатії з іншими елементами зовнішньої політики, такими як торгівля, безпека та геополітичні відносини.

Культурну дипломатію Австралії досліджує невелика кількість науковців. Серед них можна виділити українських дослідників таких як О. Зернецька, М. Трофименко.

Ольга Зернецька в своїй статті «Роль культурної політики Австралії у створенні позитивного іміджу країни у світі»<sup>24</sup> зазначає, що Австралія є однією з найбагатших країн світу. Розвиток національної літератури, а згодом і кіноіндустрії зробив великий внесок у формуванні позитивного іміджу країни. Багато в чому зростання іміджу Австралії призвело до хвилі імміграції в країну, а також до міжнародного студентства для отримання австралійської вищої освіти. Ці події можна вважати яскравими прикладами успішної реалізації «м'якої сили» австралійським урядом та дипломатією.

Микола Трофименко в праці «Публічна дипломатія Австралії»<sup>25</sup> розкриває роль інституцій країни, які реалізують публічну та культурну дипломатію Австралії. Автор зазначає, що провідне місце серед основних структур займає Департамент закордонних справ і торгівлі. Також функції культурної дипломатії виконує Австралійська радіомовна корпорація, Креативна Австралія, Австралійська кінематографічна комісія, Австралійська комісія з питань спорту, Департамент освіти, науки і навчання тощо.

Серед західних дослідників можна виділити Н. Чітті, Ф. Мар, Дж. Векотт, В. Вентворт, Б. Беннетт, К. Кіз-Стетхем, Дж. Чей, К. Гібсон, Г. Вейт, Дж. Волмслі, Дж. Коннелл, Е. Моран, М. Сірс та Дж. Гардінер-Гарден, С. Оздовський, Є. Смолич, Д. Тросбі, Ю. Еска-Міколаєвська та інші.

<sup>24</sup> Зернецька О.В. Роль культурної політики Австралії у створенні позитивного іміджу країни у світі // Foreign Affairs. 2020. С. 5-6. URL: <https://uaforeignaffairs.com/en/article/read/26>

<sup>25</sup> Трофименко М. Публічна дипломатія Австралії // Вісник маріупольського державного університету. 2016. Вип. 17. С. 278–289. URL: [https://shron1.chtyvo.org.ua/Trofymenko\\_Mykola/Publichna\\_dyplomatiia\\_Avstralii.pdf?PHPSESSID=vn4hv4ug3tc5071quoiq7727v7](https://shron1.chtyvo.org.ua/Trofymenko_Mykola/Publichna_dyplomatiia_Avstralii.pdf?PHPSESSID=vn4hv4ug3tc5071quoiq7727v7)

Дж. Векотт, генеральний директор Ради бізнесу Австралії, у своїй діяльності приділяє велику увагу побудові ефективної стратегії культурної дипломатії Австралії та звертає увагу на важливість дослідження та популяризації культурних цінностей цієї країни. У своїх промовах вона наголошує на унікальності культурного ландшафту Австралії та стверджує, У своїх промовах вона звертає увагу на унікальність культурного ландшафту Австралії, переконуючи, що «Австралія має власну систему цінностей та суспільну структуру, відмінну від тих, що існують у Сполучених Штатах та Сполученому Королівстві – і захист цієї унікальності є нашим найбільш важливим завданням. Ці цінності відображаються як у наших соціальних службах, так і в системі соціальної безпеки, особливо у порівнянні з американською». Це свідчить про її підтримку національної ідентичності та переконання в унікальних рисах австралійського суспільства порівняно із іншими країнами<sup>26</sup>.

Філіп Мар виклав свої дослідження в праці «Підходи Австралії до культурної дипломатії з/в Азії: огляд»<sup>27</sup>. Автор документує відповідну діяльність Австралії у сфері культурної дипломатії з точки зору урядових рамок, в яких вона відбувається. В роботі розглядається культурно-дипломатична діяльність країни в рамках основних програм публічної дипломатії Міністерства закордонних справ Австралії, в рамках інших урядових установ та в рамках неурядової діяльності, що пов'язана з офіційною діяльністю через державне фінансування або сприяння. Також автор досліджує заходи Австралії в сфері культурної дипломатії в Азії та те, як вони можуть посприяти підвищенню рівня грамотності та розвитку потенціалу в регіоні.

Важливу роль у формуванні культурного іміджу Австралії відіграв і Вільям Вентворт та його фундаментальна монографія (яка, до речі, стала

---

<sup>26</sup> Westacott J. Enhancing Australia's Prosperity. Business Council of Australia. URL: [https://www.bca.com.au/enhancing\\_australia\\_s\\_prosperity](https://www.bca.com.au/enhancing_australia_s_prosperity)

<sup>27</sup> Mar P. Australia's approaches to cultural diplomacy with/in Asia: an overview. Australian Council of Learned Academies. 2014. Pp. 51

першою книгою, виданою австралійцем) «Статистичний, історичний і політичний опис колонії Новий Південний Вельс та залежних від неї поселень на Землі ван Дімена зі спеціальним переліком багатьох переваг, які ці колонії надають емігрантам, порівняно з тими перевагами, які вони можуть отримати в Сполучених Штатах Америки»<sup>28</sup>.

Ця робота стала не тільки важливим історичним документом, але й ключовим фактором у формуванні культурної політики Австралії. Автор вдало розкриває етапи становлення колонії та її взаємодії з британським урядом. Цей історичний наратив глибоко проникає в національну свідомість, викликаючи в громадян патріотичний дух та гордість за історію своєї країни. Результатом публікації цієї монографії стало усвідомлення важливості культурних та історичних коренів для самосвідомості нації.

Нарен Чітті в своїй праці «Австралійська публічна дипломатія»<sup>29</sup> звертає увагу на професіоналізацію, яка включає підготовку персоналу, модернізацію технологічних підходів щодо відправлення повідомлень та оцінки реакцій, розробку повідомлень та поширення інформації про сучасну політичну культуру Австралії, її давню культуру аборигенів і мультикультурну спільноту, а також про віртуозність мистецького, наукового і технологічного самовираження її нації.

Брюс Беннетт в «Дипломатія культурних відносин: Австралійський погляд»<sup>30</sup> простежує зміни в історії інституціоналізованих культурних відносин через Департамент закордонних справ уряду Австралії та роль австралійських студій у культурній дипломатії.

---

<sup>28</sup> Wentworth W.C. Statistical, Historical, and Political Description of The Colony of New South Wales and Its Dependant Settlements in Van Diemen's Land. Good Press, 2023. P. 187.

<sup>29</sup> Chitty N. Australian Public Diplomacy. Routledge Handbook of Public Diplomacy. New York: Routledge, 2009. Pp. 314-322. URL: <https://kde.tasam.org/pdf/kitaplar/handbookofpublicdiplomacy.pdf>

<sup>30</sup> Bennett B. Cultural relations diplomacy: An Australian angle // GAST Newsletter: Gesellschaft für Australienstudien. 2003. № 17. Pp.4–8. URL: [https://australienstudien.org/wp-content/uploads/2019/05/ZfA\\_17-2003\\_4-8\\_Bennett.pdf](https://australienstudien.org/wp-content/uploads/2019/05/ZfA_17-2003_4-8_Bennett.pdf)

Джоселін Чей під час своєї лекції «Культурна дипломатія та австралійсько-китайські відносини»<sup>31</sup> розкрила ключові питання культурної дипломатії між Австралією та Китаєм, а також розповіла як обмін ідеями та комунікаціями у сфері мистецтва та культури можуть сприяти взаєморозумінню та довірі між народами.

Крістіан Кіз-Стетхем в своїй роботі «Міжнародна культурна дипломатія Австралії»<sup>32</sup> розкрила відновлення інтересу до міжнародної культурної дипломатії Австралії, недоліки фінансування міжнародних культурних обмінів та співробітництва Австралії з іншими країнами. Автор також дослідив питання, чи змогла б зовнішня культурна політика допомогти Австралії не тільки у просуванні власної культури, але й у розбудові міжнародних відносин та сприяння культурному розвитку в інших країнах.

Маргарет Сірс та Джон Гардінер-Гарден в доповіді «Культурна політика в Австралії»<sup>33</sup> вказують, що культурна політика в Австралії пропонує безцінну картину мистецтва та культурної політики в усіх сферах уряду та установах, пов'язаних із усіма формами мистецтва, екранною культурою, громадськими та комерційними ЗМІ, справами корінного населення, спадщиною, освітою, навчанням та економічною політикою. Будучи членом-засновником Міжнародної федерації мистецьких рад і культурних агенцій (IFACCA), Рада Австралії отримала велику користь від цієї можливості поділитися досвідом формування політики в галузі мистецтва з нашими колегами по всьому світу.

---

<sup>31</sup> Chey J. Cultural diplomacy and Australia-China cultural relations // AIIA NSW Branch Charteris Lecture. 2010. Pp. 1–24.

<sup>32</sup> Keys-Statham C. Australia's International Cultural Diplomacy // Australian Policy and History. 2013. 7 p. URL: [https://www.academia.edu/5947121/Australias\\_international\\_cultural\\_diplomacy](https://www.academia.edu/5947121/Australias_international_cultural_diplomacy)

<sup>33</sup> Seares M., Gardiner-Garden J. Cultural policies in Australia. Australia Council. 2010. 60 p. URL: [https://firstnationsmedia.org.au/sites/default/files/files/Seares\\_2011\\_Cultural\\_policies\\_in\\_Australia.pdf](https://firstnationsmedia.org.au/sites/default/files/files/Seares_2011_Cultural_policies_in_Australia.pdf)

В своїй книзі «Громадське життя австралійського культуралізму. Побудова різноманітної нації» Ентоні Моран <sup>34</sup> зазначає, що Австралія є суспільством, яке серйозно сприйняло мультикультуралізм і з 1970-х років робило постійні політичні спроби втілити його принципи на практиці. Австралійський мультикультуралізм включав важливу та обнадійливу символічну відмову від расових концепцій австралійської нації та відкрив простір для міжкультурного діалогу та вираження культурного розмаїття. У той же час на політичному рівні це включало низку прагматичних кроків для покращення життя австралійців з різним культурним походженням. З 1970-х років мультикультуралізм став політичним підходом урядів в Австралії, а з 1980-х років уряди продовжували мультикультурну традицію, вихваляли соціальні, культурні та економічні переваги різноманітності та виступали за взаємодію та зв'язок з Азією. З самого початку Австралія офіційно представляла себе як мультикультурне суспільство, іноді навіть як мультикультурну націю, яка з гордістю вшановує свою багатокультурну та расову різноманітність, включаючи корінне населення як «найдавнішу живу культуру» у світі та «перших австралійців».

В статті Северина Оздовського «Австралія: імміграція та мультикультуралізм» <sup>35</sup> розглядається успіх та невдачі імміграційної політики Австралії та інших пов'язаних з нею політик і програм, розроблених для управління поселенням мігрантів. Досліджується історія та події, які сприяли розвитку сучасної Австралії, розглядаються австралійські міграційні програми, мультикультурна політика та результати поселення. Для багатьох європейців Австралія є екзотичною країною без історії, економікою, що базується на сільському господарстві та корисних копалинах, і надто далеко, щоб розглядати її для зручного відпочинку.

---

<sup>34</sup> Moran A. The public life of Australian multiculturalism. Building a diverse nation. Palgrave Macmillan, 2017. 304 p. URL: [https://www.academia.edu/79408211/The\\_Public\\_Life\\_of\\_Australian\\_Multiculturalism](https://www.academia.edu/79408211/The_Public_Life_of_Australian_Multiculturalism)

<sup>35</sup> Ozdowski S. Australia: Immigration and Multiculturalism. Krakow: Krakowskie Studia Międzynarodowe. 2016. Vol. 4, No. 8. Pp. 175-250. URL: <https://ksm.ka.edu.pl/treść/2016-4/krakowskie-studia-międzynarodowe-2016-nr4-ozdowski.pdf>

Насправді економіка Австралії є однією з найбільших змішаних ринкових економік у світі, а міжнародна освіта є найбільшим експортом послуг Австралії. Незважаючи на те, що Австралія географічно розташована в Азії, а Китай є другим за величиною торговим партнером, більшість її населення та інституцій мають європейське походження, однак незважаючи на це національний дух Австралії дуже відрізняється від національного духу будь-якої європейської країни.

Єжи Ярослав Смолич в статті «Конструктивне розмаїття в мультикультурній Австралії»<sup>36</sup> аналізує австралійську концепцію мультикультуралізму, яка припускає існування всеосяжної системи спільних цінностей, у межах якої різні культури співіснували та взаємодіяли одна з одною. І незважаючи на сумніви, мультикультурна модель була підтримана й офіційно підтверджена в палатах парламенту.

У своїй нинішній формі мультикультуралізм визнає реальність культурних відмінностей, прикладом яких є той факт, що не всі австралійці походять з одного походження або не всі сповідують одну релігію. Англійська мова стала домінуючою колоніальною мовою з часів заселення європейців у 1788 році. За підрахунками, до поселення європейців в Австралії існувало близько 250 корінних мов, а також близько 600 діалектів. Мультикультурна політика змінила клімат цінностей в Австралії, зробивши набагато більш сприятливим збереження мов корінних народів, 48 з яких включено до перепису 1996 року. Прийняття мультикультуралізму як офіційної політики дозволило Австралії взяти на себе лідерство та стати однією з перших країн, яка запровадила національну політику щодо мов. Цей підхід створив більш позитивний імідж австралійських двомовних людей як культурних мостів, які можуть з'єднувати різні спільноти в Австралії з тими, хто живе за кордоном, надаючи таким чином важливі економічні та соціально-культурні переваги країні.

---

<sup>36</sup> Smolicz J.J. Constructive Diversity in Multicultural Australia// Krakowskie Studia Międzynarodowe. 2004. Pp. 9-23. URL: <https://search.app.goo.gl/k3c9x5n>



Культура, як пише Девід Тросбі в «Чи потрібна Австралії культурна політика?»<sup>37</sup>, стосується вірувань і цінностей, які нас [націю] об'єднують. Автор стверджує, що радикальні культурні зміни були спричинені дерегуляцією, імміграцією, глобалізацією та «війною з терором». А також те, що «культурна політика була б потужним інструментом, щоб показати, що ми [австралійці] дійсно цінуємо в тому, щоб бути австралійцями». Автор зазначає, що у багатьох аспектах Австралія – це країна, яка все ще розвиває свою ідентичність та імідж на світовій арені. Хоча мистецтво та культура в Австралії існували тисячі років до колонізації, лише в останні 100 років було визнано за необхідне мати культурну ідентичність, щоб всі види мистецтва могли визначатися як австралійські або австралійського походження та сприяти формуванню культурного образу країни на світовій арені. В роботі йдеться про необхідність для Австралії мати культурну політику та обговорюються соціальні, політичні та мистецькі проблеми, які виникають при розробці культурної політики, а також розглядаються переваги наявності такої політики, незважаючи на її недосконалість.

В своїй праці «Культурна та інноваційна політика Австралії: двоє ніколи не зустрінуться?» Бен Елтем<sup>38</sup> пише, що в 2000-х роках австралійські культурні політики почали приділяти більше уваги інноваційній політиці. Декілька австралійських штатів спеціально висвітлюють питання інновацій у своїй офіційній культурній політиці, а Рада мистецтв Австралії опублікувала Стратегію інновацій, яка має на меті створити «скоординований підхід до підтримки творчості як одного з найцінніших активів Австралії». Однак, незважаючи на цю первинну політичну прихильність щодо підтримки та сприяння інноваціям у галузі мистецтва та культури, в Австралії залишається розрив між культурною та інноваційною політикою.

---

<sup>37</sup> Throsby D. Does Australia need a cultural policy? // Platform Papers. 2006. № 7. 7 p. URL: [https://www.academia.edu/12970564/Does\\_Australia\\_need\\_a\\_national\\_cultural\\_policy](https://www.academia.edu/12970564/Does_Australia_need_a_national_cultural_policy)

<sup>38</sup> Eltham B. Australian cultural and innovation policies: Never the twain shall meet? // Innovation, Vol. 11, No. 2. 2009. P. 230-239

Ендрю Барнум в Подані національної культурної політики <sup>39</sup> вважає, що нова австралійська культурна політика зможе поставити правильні запитання, щоб виправити системну культурну відсутність оспорюваної австралійської мультикультурної ідентичності. За його словами, ця політика надає можливість австралійцям знову увійти у світ творчої та культурної легітимності як вдома, так і за кордоном. Нова культурна політика передбачає раз і назавжди віднайти непохитну національну самоповагу до власного голосу австралійців та легітимізувати австралійську культурну ідентичність за допомогою правил, квот і культурних прав для процвітання в межах країни. Найважливіше для австралійців є те, щоб світ нарешті дізнався, ким вони є насправді.

Ліза Філіп-Харбутт в праці «Культурна політика: для людей чи з боку людей? Австралійська перспектива» <sup>40</sup> висвітлила свій досвід пізнання австралійської культури та зазначила, що культура «в її найширшому, антропологічному розумінні включає все, що створено, надано, спроектовано, сформульовано, задумано або керовано людьми, на відміну від природи». Тобто культура включає як матеріальні елементи, такі як будівлі та артефакти, так і нематеріальні, такі як ідеологія, системи цінностей і мови.

Отже, можна зробити висновок, що історіографічна база дослідження не є достатньо повною, що зумовлює потребу у більш глибокому аналізі та розробці означеної теми.

---

<sup>39</sup> National Cultural Policy Submission August 2022, A. Barnum. URL: [https://www.arts.gov.au/sites/default/files/documents/ncp0036\\_andrew-barnum.pdf](https://www.arts.gov.au/sites/default/files/documents/ncp0036_andrew-barnum.pdf)

<sup>40</sup> Philip-Harbutt L. Cultural Policy: For or By the People? An Australian Perspective // The Journal of Arts Management, Law and Society. 2011. Pp. 216-219. URL: [https://www.academia.edu/110573319/Cultural\\_Policy\\_For\\_or\\_By\\_the\\_People\\_An\\_Australian\\_Perspective?uc-sb-sw=64625298](https://www.academia.edu/110573319/Cultural_Policy_For_or_By_the_People_An_Australian_Perspective?uc-sb-sw=64625298)

## РОЗДІЛ 2

### АНАЛІЗ СУЧАСНОЇ КУЛЬТУРНОЇ ДИПЛОМАТІЇ АВСТРАЛІЇ

#### 2.1. Інституції, що відповідають за культурну дипломатію Австралії

Культурна дипломатія Австралії здійснюється через ряд інституцій, які мають на меті просування австралійської культури, мистецтва та освіти на міжнародній арені. Однією з ключових установ, що відповідає за культурну дипломатію, є Міністерство закордонних справ та торгівлі. Це відомство співпрацює з іншими країнами та міжнародними організаціями з метою підтримки культурних обмінів, фестивалів, виставок та інших культурних заходів.

Додатково, важливу роль у культурній дипломатії Австралії відіграють австралійські посольства та консульства по всьому світу. Вони пропагують австралійську культуру через організацію культурних заходів, виставок, а також за допомогою міжкультурного обміну та співпраці з місцевими громадами.

В останній доступній Стратегії публічної дипломатії на 2014-2016 рр. Міністерство закордонних справ та торгівлі пообіцяло зосередитися на ініціативах «публічної дипломатії», які демонструють авторитет Австралії як «місце для інновацій, бізнесу, інвестицій, туризму та навчання», а також зміцнити взаємодію з Індо-Тихоокеанським регіоном, який значно впливає на економічне зростання Австралії<sup>41</sup>. У 2012 році уряд випустив дорожню карту до 2025 року (Біла книга Азійського століття), щоб Австралія стала більш процвітаючою та стійкою нацією та поділилися новими можливостями в азіатському просторі. Таким чином, Міністерство закордонних справ та торгівлі прагне сприяти створенню позитивного національного іміджу за

---

<sup>41</sup> Australian Public Diplomacy Strategy 2014–16. URL: <https://www.dfat.gov.au/people-to-people/public-diplomacy/public-diplomacy-strategy>

кордоном, який сприяв би зовнішній і торговельній політиці. Однак, незважаючи на сильний акцент на фінансових аспектах, саме Міністерство постійно недофінансовано.

Міністерство закордонних справ та торгівлі має спеціальний департамент - Австралійську торговельну комісію (Austrade), яка також просуває експорт культурних індустрій<sup>42</sup>. Креативність є важливою частиною національного бренду, який культивується агентством Австралійської торговельної комісії - Australia Unlimited<sup>43</sup>. Міністерство туризму Австралії відповідає за просування країни як конкурентоспроможної на міжнародному рівні туристичної дестинації. Інші приклади просування експорту включають освітні послуги (Австралійська торгова комісія та університетський сектор), аудіовізуальне виробництво (Screen Australia), спорт (Австралійська спортивна комісія) та проведення великих дипломатичних заходів (наприклад, саміт G20 у Брісбені 2014 року).

Крім того, Австралія має різноманітні культурні установи, такі як Австралійський інститут кіно та телебачення (Australian Film, Television and Radio School<sup>44</sup>) або Screen Australia, які також активно залучені до культурної дипломатії країни. Вони сприяють розвитку та просуванню австралійських мистецьких та кінематографічних проєктів за кордоном, сприяючи таким чином розумінню та взаємному обміну культурою між Австралією та іншими країнами.

Screen Australia - це орган державного фінансування австралійської кіно- та телеіндустрії, а також промоційна агенція, яка представляє австралійських артистів на великих заходах та ринках. Особливо важливою ініціативою є Австралійська програма копродукції, яку реалізує Screen Australia під наглядом Департаменту комунікацій та мистецтв. Наразі Австралія має договори з Канадою, Китаєм, Німеччиною, Південною Кореєю, Ірландією,

---

<sup>42</sup> Austrade. URL: <https://www.austrade.gov.au/en/about-austrade>

<sup>43</sup> Australia Unlimited. URL: <https://www.australia-unlimited.de>

<sup>44</sup> Australian Film, Television and Radio School. URL: <https://www.aftrs.edu.au>

Ізраїлем, Італією, Сінгапуром, Південною Африкою, Великобританією, Францією та Новою Зеландією<sup>45</sup>.

З боку Міністерства закордонних справ та торгівлі залучення до зовнішньої культурної політики відбувається переважно через двосторонні фонди, ради та інститути, а також через Австралійську програму грантів культурної дипломатії. Програма зосереджена на чотирьох пріоритетних регіонах: Азія, Південно-Тихоокеанський регіон, Америка та Західна Європа, а також Близький Схід та Африка<sup>46</sup>.

Ще однією важливою інституцією є Австралійська Рада - національна культурна агенція, яка є незалежною організацією та підпорядковується Департаменту інфраструктури, транспорту, регіонального розвитку та комунікацій, яке здійснює політику у галузі культури в межах країни та за її межами. Крім того, Департамент інфраструктури, транспорту, регіонального розвитку та комунікацій адмініструє різні гранти, включно з Міжнародним фондом культурної дипломатії, який підтримує діяльність, що просуває інтереси та репутацію Австралії за кордоном, а також сприяє міжнародним міжлюдським обмінам. У період 2019-20 рр. було підтримано 6 проєктів культурної дипломатії на суму 528 137 австралійських доларів<sup>47</sup>.

Окрім урядових організацій, важливу роль у культурній дипломатії відіграють також приватні установи. Наприклад, Creative Australia (стара назва Австралійська рада з мистецтва), що фінансує та підтримує проєкти у галузі мистецтва та культури як у межах країни, так і за кордоном. Такі організації активно співпрацюють з міжнародними партнерами та сприяють залученню уваги до австралійської культури та мистецтва. Creative Australia є головним органом фінансування культури, створеним за зразком Ради мистецтв Великої Британії та натхненним Канадською радою. З її створенням у 1975 році було закладено фундамент австралійської культурної політики.

<sup>45</sup> Annual report 2022-2023 // Screen Australia. URL: <https://www.screenaustralia.gov.au/about-us/corporate-documents/annual-reports>

<sup>46</sup> Ifa ECP Monitor Country Report Australia. 2022. P. 5 URL: [ifa – Institut für Auslandsbeziehungen](#)

<sup>47</sup> Funding to the national broadcasters: ABC and SBS. 2020.

Рада задумувалася як організація «на відстані витягнутої руки», а не як міністерство культури.

Creative Australia функціонує відповідно до положень Закону про творчу Австралію 2023 та керується баченнями, основними діями та принципами, що викладені в національній культурній політиці уряду Австралії. Основними функціями установи є: підтримка австралійської мистецької практики; сприяння вдосконалення цих практик шляхом підтримки різних видів діяльності; підтримка мистецьких практик аборигенів та мешканців островів Торресової протоки; сприяння участі громадськості в мистецтві тощо<sup>48</sup>.

Creative Australia дає митцям, творчим працівникам і організаціям можливість скористатися значними економічними, культурними та творчими можливостями, які пропонує міжнародне залучення. Це створює значну суспільну цінність для австралійської громади та зміцнює її репутацію як витонченої та креативної нації з впевненим, орієнтованим назовні та орієнтованим на майбутнє культурним сектором.

Структура Creative Australia має різні спеціалізовані відділи та сектори:

1. Відділ культури та мистецтва аборигенів: цей відділ має за мету забезпечення прав етнічних меншин на самостійний культурний розвиток. Основна ідея програм полягає в тому, щоб культура та мистецтво аборигенів стали не лише спадщиною минулого, а й важливою частиною сучасної культури Австралії.

2. Літературний відділ: відділ підтримує австралійських письменників, надаючи їм гранти та замовлення на творчі роботи.

3. Відділ сценічного мистецтва: програми цього відділу спрямовані на розвиток танцю, драми, музики та інших видів сценічного мистецтва.

4. Відділи з питань образотворчого та прикладного мистецтва: відділ підтримує розвиток образотворчого та прикладного мистецтва в Австралії.

---

<sup>48</sup> Creative Australia. Corporate Plan 2023-2027. URL: <https://creative.gov.au/about-us/strategy-and-corporate-plan/>

5. Комісія з австралійських фільмів: ця комісія сприяє розвитку національного кінематографа та телебачення.

6. Австралійська національна галерея: ця галерея забезпечує збереження та доповнення колекцій мистецтва.

7. Національна бібліотека Австралії: бібліотека збирає матеріали, що мають відношення до історії та культури Австралії.

8. Національний музей Австралії: музей займається збереженням та дослідженням наукових колекцій з аборигенної Австралії та історії країни.

Крім того, Національна рада мистецтв та Creative Australia грають важливу роль у підтримці та просуванні австралійської культури за кордоном. Вони надають фінансову підтримку мистецьким проектам, організовують культурні обміни та фестивалі, а також сприяють міжнародним турне австралійських виконавців і артистів.

Загалом, інституції, що відповідають за культурну дипломатію Австралії, працюють спільно з метою підвищення престижу країни у світі, сприяючи розвитку міжнародного співробітництва та міжкультурного взаєморозуміння.

В Австралії діє велика кількість культурних організацій та закладів, які задовольняють найрізноманітніші потреби та інтереси.

До найбільших культурних закладів та організацій, що отримують підтримку уряду, також можна віднести:

- Artbank Sydney, заснований у 1980 році. Artbank є частиною Управління у справах мистецтв уряду Австралії, що входить до складу Департаменту інфраструктури, транспорту, регіонального розвитку, комунікацій та мистецтв. Протягом 40 років Artbank підтримує австралійський сектор сучасного мистецтва та має на меті підтримувати австралійських сучасних художників, шляхом придбання їхніх робіт та просувати цінність австралійського сучасного мистецтва серед широкої публіки. Надаючи твори в оренду приватним особам, компаніям та урядам (на всіх рівнях), Artbank дотримується принципу своєї політики сприяння

широкому доступу до австралійського сучасного мистецтва. Надаючи твори мистецтва в оренду австралійським посольствам та іншим закордонним установам, організація забезпечує доступ до австралійського сучасного мистецтва у близько 70 країнах світу<sup>49</sup>.

- Національний інститут драматичного мистецтва (NIDA) - провідна австралійська школа виконавських мистецтв. Заснований у 1958 році як Національний інститут драматичного мистецтва Австралії, NIDA є провідним австралійським навчальним закладом у сфері сценічного мистецтва. Мета NIDA - розширити можливості оповідачів різного віку та походження. Пропонуючи професійну підготовку з різних дисциплін сценічного мистецтва, школа дає їх студентам фахову освіту, щоб вони могли розвивати свою майстерність та будувати успішну кар'єру<sup>50</sup>.

NIDA формує майбутнє виконавського мистецтва на сцені, на екрані, у майбутніх медіа та за їх межами, формуючи найпопулярніших оповідачів у світі сьогодні.

До інших важливих інституцій, які залучені до культурної дипломатії, входять Австралійський інститут (Australian Institute), який сприяє вивченню австралійської культури та мови за кордоном, та Національна бібліотека Австралії, яка пропагує австралійську літературу та історію через різноманітні проекти та програми.

Крім державних установ, важливу роль у культурній дипломатії відіграють також неприбуткові організації та фонди, такі як Консультативна рада з мистецтв та Національний фонд мистецтв, які активно підтримують та розвивають австралійську культуру за кордоном.

Крім вже згаданих установ, до інституцій, що відповідають за культурну дипломатію Австралії, можна віднести і Міністерство культури, яке активно співпрацює з іншими країнами у сфері культурних обмінів, створення спільних проектів і програм, а також підтримує австралійські культурні події

---

<sup>49</sup> Artbank Sydney. URL: <https://www.artbank.gov.au/about-artbank>

<sup>50</sup> National Institute of Dramatic Art (NIDA). URL: <https://www.nida.edu.au>



за кордоном. Крім того, Міністерство освіти грає важливу роль у здійсненні культурної дипломатії, сприяючи обміну студентами, навчальними програмами та академічними дослідженнями, що сприяє культурному обміну та зближенню між різними країнами.

Крім того, важливу роль у культурній дипломатії грають міністерства туризму, мистецтва та культури на рівні штатів та територій. Вони організують різноманітні культурні заходи, фестивалі, виставки та обміни з іншими країнами з метою просування та презентації культурної спадщини своїх регіонів.

Загалом, ці інституції разом утворюють систему, яка сприяє вивченню та розумінню культури Австралії в світі та сприяє розвитку міжнародних культурних відносин.

Крім державних установ, варто згадати і неурядові організації, такі як австралійські культурні фонди та агентства, які також активно залучені до реалізації культурної дипломатії. Ці організації можуть надавати фінансову та організаційну підтримку австралійським артистам, митцям та культурним проектам за кордоном, сприяючи тим самим підвищенню престижу та впливу австралійської культури у світі.

Усі ці інституції та організації разом сприяють формуванню та зміцненню культурних зв'язків між Австралією та іншими країнами, розвиваючи взаєморозуміння, співпрацю та діалог між різними культурами світу. Вони виступають важливими посередниками у побудові стійких та плідних міжнародних відносин, сприяючи тим самим міжкультурному обміну та співробітництву у всіх сферах життя.

Крім того, важливим інструментом культурної дипломатії Австралії є національні культурні центри та організації, такі як Австралійська національна галерея мистецтв (National Gallery of Australia) <sup>51</sup> та

---

<sup>51</sup> National Gallery of Australia. URL: <https://nga.gov.au/about-us/#action-plans>

Австралійський національний музей (National Museum of Australia)<sup>52</sup>. Ці установи не лише просувають австралійське мистецтво та культуру за кордоном через організацію виставок та експозицій, але й є місцем для культурного обміну та співпраці з музеями та галереями інших країн.

Паралельно з цим, урядові та неурядові організації, такі як Австралійський інститут міжнародних відносин (Australian Institute of International Affairs<sup>53</sup>) та Рада з міжнародних відносин (Council on Foreign Relations<sup>54</sup>), також відіграють важливу роль у культурній дипломатії. Вони здійснюють дослідження, розробляють стратегії та рекомендації для підвищення ефективності культурної дипломатії Австралії та сприяють співпраці з іншими країнами у сфері культури.

В цілому, інституції, що відповідають за культурну дипломатію Австралії, працюють у напрямку просування австралійської культури, мистецтва та освіти за кордоном, сприяючи таким чином розвитку міжнародних відносин, взаєморозумінню та співпраці між країнами.

Також, ці інституції розробляють та реалізують стратегії з просування австралійської культури за кордоном, сприяючи встановленню довгострокових культурних зв'язків і співпраці міжнародних партнерів. Вони підтримують розвиток австралійських мистецьких та культурних проектів та ініціатив, що допомагає підняти престиж країни на світовій арені та привернути увагу до її культурної спадщини та досягнень.

Крім того, ці інституції є важливими центрами для культурного обміну та співпраці з представниками культурних сфер інших країн. Вони створюють можливості для співпраці та взаємодії між австралійськими та іноземними митцями, вченими, культурними діячами та громадськими діячами, що сприяє розширенню культурного розуміння та сприяє розвитку культурних ініціатив та проектів.

---

<sup>52</sup> National Museum of Australia Strategic Plan 2023-2027. URL: [https://www.nma.gov.au/data/assets/pdf\\_file/0004/581566/Strategic-Plan-2023-27.pdf](https://www.nma.gov.au/data/assets/pdf_file/0004/581566/Strategic-Plan-2023-27.pdf)

<sup>53</sup> Australian Institute of International Affairs. URL: <https://www.internationalaffairs.org.au>

<sup>54</sup> Council on Foreign Relations. URL: <https://www.cfr.org>

Австралійські неурядові організації, такі як Фонд Австралії (Australia Fund) та Інститут публічної дипломатії (Institute for Public Diplomacy), також відіграють роль у культурній дипломатії. Вони активно співпрацюють з іноземними партнерами та організаціями для здійснення культурних обмінів, організації виставок та форумів, які сприяють взаєморозумінню та розвитку дружніх відносин між країнами.

Усі ці інституції разом утворюють комплексну систему, спрямовану на просування австралійської культури та цінностей за кордоном, сприяючи тим самим встановленню та підтримці добросусідських та дружніх відносин з іншими країнами.

У підсумку, культурна дипломатія Австралії представлена різноманітними інституціями, які працюють на міжнародній арені для просування австралійської культури та цінностей. Серед цих інституцій можна виокремити Міністерство закордонних справ та торгівлі, Creative Australia, Австралійський інститут, Screen Australia, Australian Film, Television and Radio School, Австралійську торговельну комісію, австралійські місії за кордоном, міжнародні організації та фонди, а також неурядові організації, що спеціалізуються на культурній дипломатії. Ці інституції здійснюють широкий спектр діяльності, включаючи організацію культурних обмінів, виставок, концертів, фестивалів, а також співпрацю з іншими країнами та регіонами для підтримки міжнародного співробітництва та взаєморозуміння.

## **2.2. Популяризація культури та мистецтва в Австралії**

Популяризація культури та мистецтва в Австралії відіграє важливу роль у формуванні ідентичності країни та сприяє розвитку креативних індустрій. Країна має багату та різноманітну культурну спадщину, яка включає в себе елементи аборигенної культури, колоніальну спадщину, а також сучасні тенденції у мистецтві та культурі.

Уряд та різноманітні культурні організації в Австралії активно просувають цю культурну спадщину через різноманітні заходи, виставки, фестивалі, концерти та інші події. Наприклад, Національна галерея мистецтва, Музей сучасного мистецтва та багато інших культурних установ регулярно проводять виставки та події для громадськості.

Значну увагу приділяється також розвитку мистецької освіти та підтримці молодих талантів. У школах та університетах пропонуються різноманітні програми з мистецтва та культури, а також надаються стипендії та гранти для молодих художників та культурних працівників.

Австралійські дипломи про середню освіту визнаються за кордоном з початку 1980-х років. Вони користуються особливо високим попитом у Китаї, Об'єднаних Арабських Еміратах, Південно-Східній Азії та Тихоокеанському регіоні. Наприклад, інтерес китайських студентів пов'язаний з перспективами подальшого навчання в австралійських університетах та іншими перевагами іноземних навчальних програм, включаючи англійську мову викладання.

Враховуючи зростаючу популярність приватної освіти в таких країнах, як Австралія, кількість офшорних шкіл може бути набагато більшою. Найновіша з них - Австралійська міжнародна школа в Дубаї, що відкривається у вересні 2021 року<sup>55</sup>.

Сприйняття австралійського бренду було особливо сприятливим у Китаї, Індії, Індонезії, Малайзії, Філіппінах та В'єтнамі.

Зараз Австралія є третім у світі постачальником освіти для іноземних студентів. До пандемії міжнародна освіта була четвертим за значимістю джерелом експортного доходу країни<sup>56</sup>. Сектор вищої освіти отримує понад 15 мільярдів австралійських доларів державного фінансування на рік. За

---

<sup>55</sup> Australian International School Dubai to open doors in September // Gulf News. 2021. URL: <https://gulfnews.com/business/corporate-news/australian-international-school-dubai-to-open-doors-in-september-1.1622980766108>

<sup>56</sup> Economic diplomacy: Global tax, education exports and Team Australia // Lowy Institute. 2021. URL: [Economic diplomacy: Global tax, education exports and Team Australia | Lowy Institute](#)

останнє десятиліття експорт освітніх послуг стрімко зріс, більш ніж на 150 відсотків з 2008 по 2019 рік. У 2018 році австралійські навчальні заклади прийняли 444 514 іноземних студентів, що робить Австралію серйозним претендентом на друге за популярністю місце для навчання, яке раніше займала Велика Британія<sup>57</sup>.

Австралійські університети дуже добре працюють у міжнародних рейтингових системах: сім із них увійшли до 100 найкращих, і майже дві третини всіх університетів увійшли до 500 найкращих<sup>58</sup>.

Заклади також є одними з лідерів транснаціональної освіти. Тут існує кілька підходів:

- а) партнерство з іноземними університетами («twinning»);
- б) міжнародні філіальні кампуси (IBC);
- в) дистанційне навчання.

У випадку австралійських університетів перший підхід вважається найбільш бажаним. Студенти закінчують першу частину навчання у своїй країні, а потім завершують кваліфікацію в кампусі навчального закладу, що присуджує диплом. Одним із прикладів є Університет Вуллонгонга з угодами про партнерство з 3 китайськими університетами.

Міжнародні філіальні кампуси мають фізичну присутність у приймаючій країні. Однак багато установ відмовляються від цієї моделі, оскільки вона зазвичай є складною і нерентабельною. Щонайменше 14 австралійських університетів мають асоційовані кампуси за кордоном.

Окрім фізичних кампусів, таких як Університет Монаш та Університет Вуллонгонга, австралійські заклади розширюють свою присутність в

---

<sup>57</sup> Australia tipped to overtake the UK as a magnet for international students // Universities Australia. 2018 URL: [AUSTRALIA TIPPED TO OVERTAKE THE UK AS A MAGNET FOR INTERNATIONAL STUDENTS – Universities Australia](#)

<sup>58</sup> Higher Education Facts and Figures 2020 // Universities Australia. URL: [200917-HE-Facts-and-Figures-2020.pdf \(universitiesaustralia.edu.au\)](#)

Інтернеті або через власні платформи, такі як Deakin Digital, або через спільні платформи, такі як Open Universities Australia<sup>59</sup>.

Уряд Австралії пропонує стипендії особам з країн, що розвиваються. Мета Австралійських стипендій - допомогти «країнам-партнерам у досягненні їхніх цілей розвитку та налагодженні позитивних відносин з Австралією, які сприятимуть взаємним інтересам». Починаючи з 2007 року, Міністерство закордонних справ та торгівлі Австралії надала 26 044 довгострокових і 20 261 короткострокових грантів. Наприклад, стипендія «Підключись до майбутнього Австралії - навчайся в регіоні» має на меті використати виїзну студентську мобільність для посилення впливу Австралії в 40 країнах Індо-Тихоокеанського регіону.

Австралійські дослідники співпрацюють на міжнародному рівні в різних галузях, від морської біології до дослідження космосу. У 2012 році Австралія спільно з Південною Африкою виграла конкурс на розміщення найбільшого у світі радіотелескопа - Квадратної кілометрової решітки (SKA). Більш потужний, ніж космічний телескоп «Хаббл», SKA дозволить астрономам більш детально спостерігати за небом.

Організація наукових і промислових досліджень Співдружності - національна наукова агенція Австралії, працює над міжнародними проектами у понад 50 країнах і має три закордонні локальні та міжнародні мережі. Це одна з найбільших державних науково-дослідних установ у світі з річним бюджетом понад 1,3 мільярда австралійських доларів, з яких уряд виділяє близько 60%<sup>60</sup>. Співпраця в галузі науки набуває все більшого значення, особливо на двосторонньому рівні. Австралійсько-китайський фонд науки і досліджень, створений у 2011 році, включає спільні дослідницькі центри, двосторонні групові місії та обмін знаннями. Аналогічно, Австралійсько-індійський фонд стратегічних досліджень (AISRF) сприяє співпраці між індійськими та австралійськими вченими. Прикладів наукової співпраці

---

<sup>59</sup> The value of international education to Australia // Australian Government. 2015. URL: [ValueInternationalEd.pdf \(internationaleducation.gov.au\)](http://www.internationaleducation.gov.au/ValueInternationalEd.pdf)

<sup>60</sup> Strategy Corporate Plan 2022-23 // CSIRO. URL: <https://www.csiro.au/en/about/strategy>

занадто багато, щоб їх можна було навести, але не можна не згадати Австралійський центр міжнародних сільськогосподарських досліджень (ACIAR), який фінансує дослідницькі партнерства між австралійськими вченими та їхніми колегами з країн, що розвиваються. З моменту свого заснування в 1982 році ACIAR реалізував понад 1500 дослідницьких проєктів у 36 країнах, налагодивши партнерство між 150 установами та понад 50 австралійськими дослідницькими організаціями. ACIAR має регіональні представництва в Китаї, Індії, Індонезії, Кенії, Папуа-Новій Гвінеї, Філіппінах, Лаосі та В'єтнамі<sup>61</sup>.

Що стосується просування мови, то Австралія не здається такою помітною та активною, як інші англomовні країни, для яких англійська мова є рідною. Однак викладання англійської як другої мови відіграє дуже важливу роль у міжнародному освітньому секторі. Чверть усіх іноземних студентів університетів і майже третина іноземних студентів професійно-технічних навчальних закладів перед початком навчання у вищих навчальних закладах Австралії пройшли певну форму інтенсивних курсів англійської мови для іноземних студентів (ELICOS).

Асоціація англійської мови Австралії є національним органом у сфері викладання англійської мови в міжнародній освіті. Вона об'єднує понад 120 членів, серед яких державні та приватні провайдери, незалежні мовні коледжі, технічні заклади та заклади додаткової освіти, університети тощо. У 2018 році ці організації залучили 179 342 студентів англійської мови з майже 150 різних країн<sup>62 63</sup>. Індонезійський регіон посідає чільне місце: найбільше студентів приїжджають з Китаю, Японії, Бразилії, Колумбії, Південної Кореї, Таїланду, Індії, Тайваню, Іспанії, В'єтнаму.

---

<sup>61</sup> Partnering with Australia on Innovation, Science and Research // Australian Government. URL: [Partnering with Australia on Innovation, Science and Research \(industry.gov.au\)](https://www.industry.gov.au/partnering-with-australia-on-innovation-science-and-research)

<sup>62</sup> English Australia. National ELICOS Market Report 2018: Executive Summary. 2019. URL: [664 \(englishaustralia.com.au\)](https://www.englishaustralia.com.au/national-elicos-market-report-2018)

<sup>63</sup> English Australia. National ELICOS Market Report 2019: Executive Summary. 2020. URL: [1010 \(englishaustralia.com.au\)](https://www.englishaustralia.com.au/national-elicos-market-report-2019)

Проте, оскільки англійська мова є лінгва франка, Австралія стикається з жорсткою глобальною конкуренцією у сфері викладання мови, причому не лише з боку таких відомих гравців, як Велика Британія, а й з боку нових дешевших конкурентів, як-от Філіппіни.

Тому уряд погодив Стратегію міжнародної взаємодії у сфері викладання англійської мови до 2025 року, щоб забезпечити Австралії високі позиції в цьому питанні. Цей крок не є дивним, якщо врахувати, що до 2027 року очікується, що ринок вивчення англійської мови становитиме майже 50 мільярдів австралійських доларів, а географічно Азійсько-Тихоокеанський регіон домінує як країна, звідки приїжджають студенти, які вивчають англійську мову.<sup>64</sup>

Уряд Австралії сприяє культурним та міжлюдським обмінам через різні двосторонні організації: Рада Австралії-АСЕАН (заснована у 2015 році), Рада Австралія-Китай (1978), Національний фонд австралійсько-китайських відносин (2020), Рада Австралія-Індія (1992), Австралійсько-Індонезійський інститут (1989), Австралійсько-японський фонд (1976), Австралійсько-кореєцький фонд (1992) Колишні Австралійсько-Малайзійський та Австралійсько-Таїландський інститути були об'єднані в Раді АСЕАН, яка співпрацює з усіма країнами Південно-Східної Азії. Консультативна група з питань австралійсько-африканських відносин (2015) займається питаннями взаємодії Австралії з країнами Африки на південь від Сахари. Для зміцнення зв'язків з арабськими та латиноамериканськими країнами було створено два додаткові органи - Рада з австралійсько-арабських відносин (2003), Рада з австралійсько-латиноамериканських відносин (2001). Фінансування цих органів та Австралійської програми грантів у сфері культурної дипломатії здійснюється через Програму грантів у сфері міжнародних відносин (IRPG) Міністерства закордонних справ Австралії (до 40 000 австралійських доларів

---

<sup>64</sup> ICEF Monitor. New strategy aims to establish Australia as global leader in English language teaching. 2020. URL: <https://monitor.icef.com/2020/03/new-strategy-aims-to-establish-australia-as-global-leader-in-english-language-teaching/>



на один грант)<sup>65</sup>. На основі двосторонньої співпраці останніми роками були реалізовані й інші ініціативи, зокрема Австралійсько-Сінгапурська мистецька група з 2016 року.

Популяризація культури та мистецтва в Австралії також відбувається за допомогою масових медіа та інтернет-платформ. Культурні програми, виставки та події активно просуваються через телебачення, радіо, веб-сайти та соціальні медіа, що дозволяє широкій аудиторії мати доступ до культурних знань та подій.

Австралійська телерадіомовна корпорація (ABC) є національною телекомпанією. ABC є державною організацією, що фінансується переважно за рахунок урядових грантів. Друга суспільна телекомпанія, Спеціальна корпорація телерадіомовлення (SBS), надає багатомовні та мультикультурні радіо, телебачення та цифрові послуги, що відображають багате розмаїття та мультикультурність Австралії. Окрім своєї діяльності на внутрішньому ринку, ABC надає міжнародні послуги, за допомогою яких вона проєктує цінності та ідентичність Австралії в ширший світ<sup>66</sup>.

ABC підтримує міжнародну присутність, маючи 11 бюро та кореспондентів у Бангкоку, Пекіні, Бейруті, Джакарті, Єрусалимі, Лондоні, Найробі, Нью-Делі, Порт-Морсбі, Токіо та Вашингтоні.

Суспільні телекомпанії також беруть участь у міжнародній діяльності з розвитку медіа через програму ABCID, спрямовану на зміцнення медіа в Індонезійсько-Тихоокеанському регіоні. Стратегія ABC зосереджена на цих ключових цільових групах:

- високоосвічені та мобільні «інфлюенсери» на ключових азійських ринках (КНР та китайська діаспора, Індонезія, Індія);
- Папуа-Нова Гвінея та ширша аудиторія в Тихоокеанському регіоні;
- австралійці, які живуть або подорожують за кордоном;
- культурно та лінгвістично різноманітні (CALD) спільноти в Австралії.

<sup>65</sup> DFAT's Foundations, Councils and Institutes. URL: [Home Page - DFAT's Foundations, Councils and Institutes \(smartygrants.com.au\)](http://smartygrants.com.au)

<sup>66</sup> Annual Report 2019 // ABC. URL: [About the ABC](http://www.abc.net.au)

Крім того, послуги ABC Australia призначені для аудиторії в Азійсько-Тихоокеанському регіоні, а через цифрові платформи - і в решті світу.

Окрім інформування австралійських громадян за кордоном, мандат Копорації полягав у тому, щоб «сприяти підвищенню обізнаності про Австралію та міжнародному розумінню австралійського ставлення до світових справ».

ABC вперше запустила міжнародну телевізійну станцію в 1993 році (раніше ABC Australia Television International, ABC Asia Pacific, Australia Network), а з 2018 року провела ребрендинг під назвою ABC Australia, міжнародної телевізійної цифрової служби з місією інформувати та розважати аудиторію «з унікальною австралійською перспективою». Канал доступний у 37 країнах і територіях Азійсько-Тихоокеанського регіону та Індійського субконтиненту. У 2018 році на дев'яти ринках Австралії щомісяця налічувалося 406 000 глядачів, які часто дивилися ABC Australia.

У 1978 році до Закону про радіомовлення і телебачення 1942 року були внесені зміни, і було створено нову телерадіокомпанію - Спеціальну службу мовлення. Згодом, у 1980 році, було створено SBS Television. Роль SBS полягала в забезпеченні іншомовного мовлення як на телебаченні, так і на радіо. Хоча спочатку не було твердого наміру, що це буде постійна, незалежна служба, негативна реакція на пропозицію злиття SBS з ABC у 1986 році призвела до створення SBS як незалежної корпорації на основі Закону про спеціальну службу мовлення 1991 року<sup>67</sup>.

Основною функцією SBS є надання багатомовних і мультикультурних радіо- і телевізійних послуг, які інформують, навчають і розважають усіх австралійців і, таким чином, відображають мультикультурне суспільство Австралії. В той же час, виконуючи свою головну функція SBS повинна: сприяти задоволенню комунікаційних потреб багатокультурного австралійського суспільства, включаючи етнічні громади, аборигенів та

---

<sup>67</sup> Special Broadcasting Service Act 1991. URL: [https://www8.austlii.edu.au/cgi-bin/viewdb/au/legis/cth/consol\\_act/sbsa1991254/](https://www8.austlii.edu.au/cgi-bin/viewdb/au/legis/cth/consol_act/sbsa1991254/)

мешканців островів Торресової протоки; підвищувати обізнаність про внесок розмаїття культур у подальший розвиток австралійського суспільства; сприяти розумінню та прийняттю культурного, мовного та етнічного розмаїття австралійського народу; сприяти збереженню та подальшому розвитку мовних та інших культурних навичок; наскільки це практично та можливо, інформувати, навчати і розважати австралійців їхніми улюбленими мовами; використовувати різноманітні творчі ресурси Австралії; сприяти загальному розмаїттю австралійських телерадіослужб; сприяти розширенню діапазону австралійських телерадіослужб і відобразити мінливий характер австралійського суспільства, представляючи багато точок зору та використовуючи інноваційні форми вираження. Радіо SBS веде мовлення більш ніж 68 мовами, тоді як телебачення SBS присвячує більшість своїх ранкових програм випускам новин з інших країн та/або іноземними мовами. Однією з унікальних особливостей телебачення SBS є його акцент на іншомовних фільмах у вечірній час, що створює потужну протизавагу переважно американським фільмам на комерційному телебаченні та відносному дефіциту фільмів на каналі ABC.

На додаток до суспільних компаній, в Австралії існує велика мережа громадських телекомпаній. Асоціація громадського мовлення Австралії (СВАА) представляє понад 270 станцій-членів, які ведуть мовлення по всій країні. Деякі з цих станцій фокусуються на музиці, інші - на розмовах, книгах і літературі, драматургії, способі життя та інших аспектах сучасного життя. Громадські телекомпанії отримують свій дохід від спонсорства, плати за надання послуг, грантів від урядів усіх рівнів, пожертвувань і допомоги від волонтерів<sup>68</sup>.

Існує також Австралійське управління з питань комунікацій та ЗМІ - це державна установа, яка відповідає за регулювання телерадіомовлення, Інтернету, радіозв'язку та телекомунікацій. Основними функціями органу є:

---

<sup>68</sup> Community Broadcasting Association of Australia. URL: <https://www.cbaa.org.au/about/about-community-broadcasting>

сприяння саморегулюванню та конкуренції в галузі зв'язку; сприяння створенню середовища, в якому електронні ЗМІ поважають суспільні стандарти та реагують на потреби аудиторії та користувачів; представлення інтересів Австралії в галузі зв'язку на міжнародному рівні тощо.

Протягом багатьох років Міжнародна стратегія також фінансувала виробництво коротких програм з вивчення англійської мови. Незважаючи на 80-річну традицію, Австралія не має міцних позицій на зарубіжному медіаринку, принаймні, за межами Тихоокеанського регіону. Однак, навіть регіональний фокус може бути поставлений під сумнів - журналісти з тихоокеанських островів неодноразово вказували на нездатність ABC зрозуміти свою зарубіжну аудиторію, пропонуючи програми, орієнтовані на Австралію, та ігноруючи Тихоокеанський регіон у своїх новинах<sup>69</sup>. Оскільки інші міжнародні телекомпанії прагнуть заповнити цю порожнечу, позиція Австралії як регіональної держави ще більше підривається. Можливо, це одна з причин, чому уряд запровадив програму «Посилення голосу Австралії в Тихоокеанському регіоні» (Amplifying Australia's Voice in the Pacific), яка є частиною заходів, спрямованих на посилення взаємодії Австралії з регіоном. Починаючи з 2019-2020 років і протягом 3 років, FreeTV Australia буде надано 17 мільйонів австралійських доларів, щоб доставити 1000 годин австралійського телевізійного контенту у Тихоокеанському регіоні.

В цілому, популяризація культури та мистецтва в Австралії є важливим чинником у збереженні культурної різноманітності та розвитку креативних індустрій, що сприяє формуванню культурного обличчя країни як в національному, так і в міжнародному контексті.

Національні музеї, галереї мистецтв та театри створюють унікальні програми, виставки та вистави, які пропонують аудиторії різноманітні художні твори та культурні заходи. Багато з цих установ активно залучають

---

<sup>69</sup> Heriot G. International broadcasting: the ABC vs the wisdom of the crowd // Lowy Institute, 2019. URL: <https://www.lowyinstitute.org/the-interpretor/international-broadcasting-abc-vs-wisdom-crowd>

до своєї діяльності громадськість, організовуючи різноманітні майстер-класи, лекції та інтерактивні заходи для відвідувачів будь-якого віку.

Популяризація культури та мистецтва в Австралії відіграє значну роль у формуванні національної ідентичності та сприяє розвитку культурного життя країни. Одним з головних засобів популяризації є різноманітні культурні заходи та фестивалі, які відбуваються по всій території країни. Ці заходи включають в себе мистецькі виставки, концерти, театральні вистави, кінофестивалі та інші події, що висвітлюють різноманітні аспекти австралійської культури та мистецтва.

Особливу увагу приділяють популяризації культурної спадщини корінних народів Австралії - аборигенів та острівних маорі. Це виявляється у проведенні спеціальних заходів, які присвячені традиціям, ремеслам, мистецтву та музиці цих народів, а також у включенні в програми навчальних закладів вивчення культури та мов корінних народів.

Крім того, урядові та неприбуткові організації активно працюють над розвитком культурно-освітніх програм та ініціатив, спрямованих на популяризацію культури та мистецтва серед населення. Ці програми можуть включати в себе культурні екскурсії, майстер-класи, лекції, виставки та інші форми діяльності, спрямовані на залучення громадськості до різноманітних аспектів культурного життя країни.

У культурній сфері Австралії відсутнє довгострокове планування ні на федеральному рівні, ні поза урядовими структурами. Проте, спостерігається чітка організація у галузі культурного розвитку завдяки діяльності таких організацій:

- Об'єднання по культурним заходам Комісії з австралійських фільмів, яке фінансує програми для залучення громадян до мистецтва кіно та сприяє проведенню різноманітних заходів з культурної тематики<sup>70</sup>.

---

<sup>70</sup> Screen Australia. URL: <https://www.screenaustralia.gov.au/the-screen-guide/c/australian-film-commission/247/>

- Національна бібліотека Австралії, що координує діяльність громадських бібліотек та сприяє формуванню колекцій<sup>71</sup>.

- Міністерство культури, спорту, з питань навколишнього середовища, туризму та територій, яке реалізує програми зі збереження та просування культурної спадщини країни.

Крім того, ведуться регулярні статистичні дослідження з усіх аспектів культурного розвитку населення в країні.

Розвиток культурної індустрії та сфери дозвілля є прерогативою уряду. Наприклад, у 1988 році уряд виділив понад 14 мільярдів доларів США на потреби служб, відомств та агентств, що діють у цих галузях. Центральним органом, що контролює розвиток культурної індустрії, є Австралійське Бюро Статистики. Ця організація визначила 10 категорій об'єктів культурної індустрії, до яких належать, серед іншого, пам'ятники і музеї під відкритим небом, література і бібліотеки, музика, сценічні мистецтва, кіно і відеопродукція, громадські та урядові організації, що займаються культурою і дозвіллям, та інші.

Наприкінці XIX століття австралійська література набула виразного національного характеру. З'явилися новелісти Прайс Уорунг, Стіл Радд, Х. Лоусон, та перша поетична школа баладистів: Е. Дайсон, В. Дейлі, Е. Брейді.

У 1938 році Р. Інгамельс заснував «Джиндіуоробак клуб» для розвитку національної літератури. Після Другої світової війни література розвивалася у реалістичному напрямку, зокрема романи "Країна поза часом" (1941) та "Немає перешкод" (1953) Е. Дарка, що описували долю австралійського народу, набули великої популярності. Проте сучасна поезія відходить від сюрреалізму<sup>72</sup>.

В Австралії існує значна кількість театрів, багато з яких є комерційними, такими як «Театральна компанія Дж. Уільямсона», об'єднання «Тіволі» і трест «Гарнетс Х. Керол». Проте, значний вклад у розвиток національного

---

<sup>71</sup> National Library of Australia. URL: <https://www.nla.gov.au>

<sup>72</sup> Сучасна австралійська повість Київ: Дніпро. 1982. С. 188-266

театру також роблять «репертуарні» (не комерційні) театри Сіднея («Олд тоут», «Індепендент сиетр») та Мельбурна<sup>73</sup>.

Партнерство між бізнесом і культурою може приносити значну користь. Комерційний сектор, інвестуючи у культуру та підтримуючи інновації, сприяє розвитку цивілізованого життя. Культура не є розкішшю, а необхідністю, і розвиток культури впливає на економічний розвиток країни. Тому важливо підтримувати розвиток культури і мистецтва, як в межах країни, так і на міжнародному рівні. Фонди відіграють важливу роль у підтримці культурних ініціатив. Вони намагаються привернути увагу до загальнолюдських проблем та інвестувати засоби у розвиток культурних проєктів.

Один з ключових аспектів популяризації культури та мистецтва в Австралії - це організація різноманітних культурних заходів, таких як фестивалі, виставки, концерти та театральні вистави. Ці заходи привертають як місцевих мешканців, так і туристів, і надають можливість широкому колу аудиторії насолодитися різноманітними формами мистецтва та відкрити для себе різноманітні культурні традиції.

Додатковою складовою популяризації культури є підтримка та фінансування мистецьких та культурних проєктів. Уряд та неприбуткові організації активно підтримують та спонсорують різноманітні ініціативи, спрямовані на розвиток мистецтва, літератури, музики та інших форм виразності.

Крім того, важливою складовою є освітня діяльність у сфері культури та мистецтва. Школи, університети та мистецькі центри пропонують різноманітні курси та програми, спрямовані на розвиток та підтримку творчих здібностей та культурного розвитку.

Країна прагне створити імідж складної нації з унікальною історією та природою, сильною економікою, науковими досягненнями та культурним

---

<sup>73</sup> Callaway A. Visual Ephemera: Theatrical Art in Nineteenth-century Australia. Sydney: UNSW Press, 2000. P. 153-156

розмаїттям. Австралія відома своїми університетами світового класу, залитими сонцем пляжами, приголомшливою природою і доброзичливими людьми, але мало що відомо про її культуру, особливо про традиції корінних народів. У своїх міжнародних відносинах Австралія наближається до економічної, а не культурної дипломатії, і це не завжди може бути найкращою стратегією, особливо для малонаселеної країни з глобальними прагненнями. Як заявив колишній прем'єр-міністр Кевін Радд: «Враховуючи величезний континент, який ми займаємо, невелику кількість населення і наші унікальні геостратегічні обставини, наша дипломатія повинна бути найкращою у світі»<sup>74</sup>.

Отже, підтримка культурних починань має дві сторони: державну та приватну, і обидві вони важливі для стабільного розвитку суспільства. Завдяки активній діяльності державних і приватних установ, культурна спадщина Австралії отримує належну підтримку та просування на глобальному рівні. Фестивалі, виставки, та міжнародні тури австралійських митців сприяють широкому визнанню унікальних аспектів австралійської культури. Таким чином, популяризація мистецтва та культури Австралії не лише збагачує світову культурну спадщину, але й сприяє соціально-економічному розвитку країни.

### **2.3. Взаємодія з іншими державами та міжнародними організаціями**

Австралія, як країна з розвинутою економікою та стратегічним геополітичним положенням в Тихоокеанському регіоні, активно взаємодіє з іншими державами та міжнародними організаціями з метою забезпечення своїх національних інтересів і сприяння стабільності та процвітанню регіону.

---

<sup>74</sup> Australia's Diplomatic Deficit: Reinvesting in our instruments of international policy // Lowy Institute. 2009. URL: <https://www.lowyinstitute.org/archive/australia-diplomatic-deficit>



Країна активно взаємодіє з іншими державами та міжнародними організаціями з різних сфер, починаючи з економічних зв'язків і закінчуючи співпрацею в галузі безпеки та культурного обміну.

Взаємодія Австралії з іншими державами та міжнародними організаціями відіграє ключову роль у розвитку її зовнішньої політики та сприяє зміцненню її статусу в міжнародній спільноті. Австралія веде активний діалог з різними країнами та міжнародними організаціями з метою спільного вирішення глобальних проблем та досягнення спільних цілей.

Австралія прагне розвивати стратегічні партнерства з іншими країнами, зокрема зі своїми південно-західними сусідами у регіоні Азії та Тихого океану. Ключовими партнерами є США, Японія, Китай та Індія. Ці партнерства базуються на спільних цілях у сферах безпеки, торгівлі, енергетики та науки, що сприяє зміцненню стабільності та процвітання у регіоні.

Австралія є членом численних міжнародних організацій, таких як ООН, ЮНЕСКО, Міжнародний Валютний Фонд, Світова організація торгівлі, а також спільноти країн, таких як Співдружність Націй і Організація з безпеки та співробітництва в Європі (ОБСЄ). Членство в таких організаціях дозволяє Австралії активно впливати на прийняття рішень з ключових питань світової політики, економіки та безпеки. У сфері економічної взаємодії, Австралія є активним учасником міжнародних торгових угод та організацій, таких як Всесвітня торговельна організація (ВТО), Азіатсько-Тихоокеанський економічний співробітництво (АРЕС) та Ланова агенція. Країна також активно розвиває торговельні відносини з країнами Азії та Тихоокеанії, що сприяє зміцненню її економічної позиції в регіоні. Австралія активно веде переговори про укладення та розширення вільних торгових угод з країнами Азії, Тихоокеанського регіону та Європи, спрямовуючи зусилля на зміцнення економічних зв'язків та сприяння експорту своїх товарів і послуг.

Австралія підписала 97 міжнародних договорів, що стосуються інтелектуальної та промислової власності, низка з яких пов'язана з

мистецтвом і культурою. Ще 108 договорів передбачають певну форму культурної угоди.<sup>75</sup> Як і більшість інших країн, які підписали Генеральну угоду про торгівлю послугами (ГАТС) при створенні СОТ, Австралія не взяла на себе багатосторонніх зобов'язань щодо лібералізації у сфері культури. Однак починаючи з 2000-го року Австралія брала участь у переговорах щодо укладення двосторонніх і регіональних угод про вільну торгівлю. У деяких з цих переговорів культура була основним питанням, найбільш помітним у двосторонній угоді зі Сполученими Штатами. У цій угоді Австралія погодилася не змінювати правила щодо місцевого контенту на телебаченні та обмежити певну гнучкість у прийнятті подібних правил щодо нових медіа. Австралія також погодилася значною мірою гармонізувати своє законодавство про інтелектуальну власність із законодавством США. Як і багато інших країн, Австралія є нетто-імпортером аудіовізуальної продукції, більшість якої надходить зі США.

У сфері культурного обміну та освіти, Австралія підтримує програми обміну студентів та науковців з іншими країнами, сприяючи розумінню та взаємній інтеграції між різними культурами.

Існує низка урядових програм Австралії, що підтримують міжнародне співробітництво в галузі науки, досліджень та інновацій. Уряд Австралії надає значну підтримку підприємствам, університетам та дослідницьким установам у їхній науковій, дослідницькій та інноваційній діяльності, включаючи міжнародне співробітництво, тому багато австралійських партнерів можуть бути в змозі самостійно фінансувати свою участь. Міжнародні та багатосторонні організації також надають значну підтримку міжнародному співробітництву у вирішенні глобальних проблем. Серед основних програм можна виокремити:

---

<sup>75</sup> Seares M., Gardiner-Garden J. Cultural policies in Australia. Australia Council. 2010. P. 19. URL: [https://firstnationsmedia.org.au/sites/default/files/files/Seares\\_2011\\_Cultural\\_policies\\_in\\_Australia.pdf](https://firstnationsmedia.org.au/sites/default/files/files/Seares_2011_Cultural_policies_in_Australia.pdf)

- Австралійсько-китайський фонд науки та досліджень (ACSRF)<sup>76</sup>, який підтримує стратегічну співпрацю в галузі науки, технологій та інновацій між Австралією та Китаєм. ACSRf сприяє діяльності, спрямованій на підтримку довготривалих партнерських відносин між австралійськими та китайськими дослідниками, заохочує застосування та комерціалізацію результатів досліджень, а також надає дослідникам-початківцям можливість отримати актуальний австралійсько-китайський дослідницький досвід.

- Австралійсько-індійський фонд стратегічних досліджень (AISRF)<sup>77</sup> сприяє співпраці між австралійськими та індійськими дослідниками, створюючи довгострокові альянси між австралійськими та індійськими дослідницькими організаціями для підтримки подальшого розвитку обох країн. В рамках AISRF спільні дослідницькі проекти сприяють розвитку дослідницького потенціалу та максимізації застосування, комерціалізації та сталості результатів досліджень. Цільові семінари об'єднують австралійських та індійських дослідників, щоб зосередитися на питаннях, що становлять взаємний інтерес, або на сучасних національних викликах. Стипендії допомагають дослідникам працювати зі своїми колегами з провідних індійських науково-технічних організацій.

- Австралійсько-Індонезійський інститут<sup>78</sup>, що прагне зміцнити австралійсько-індонезійські відносини таким чином, щоб покращити взаєморозуміння та зв'язки між людьми. Цілями грантової програми Австралійсько-Індонезійського інституту є: підвищення обізнаності громадськості про Австралію в Індонезії та Індонезії в Австралії, а також про важливість двосторонніх відносин; збільшити здатність австралійців ефективно співпрацювати з Індонезією. Ключовими пріоритетними сферами

---

<sup>76</sup> Australia-China Science and Research Fund. URL: <https://www.industry.gov.au/funding-and-incentives/science-and-research/collaborating-with-china-on-science-and-research>

<sup>77</sup> Australia-India Strategic Research Fund. URL: [Collaborating with India on science and research | Department of Industry Science and Resources](https://www.industry.gov.au/funding-and-incentives/science-and-research/collaborating-with-india-on-science-and-research)

<sup>78</sup> Australia-Indonesia Institute. URL: <https://www.dfat.gov.au/people-to-people/foundations-councils-institutes/australia-indonesia-institute>

програми є: мова та індонезійські дослідження; медіа, мистецтво та культура; здоров'я, наука та технології; економічна та бізнесова взаємодія; спорт.

- Австралійсько-індонезійська програма мусульманських обмінів (АІМЕР)<sup>79</sup> - це інтенсивна програма міжкультурного та міжрелігійного обміну, що об'єднує мусульманських діячів, громадських активістів і нових лідерів з усієї Індонезії та Австралії. АІМЕР зосереджується на формуванні кращого розуміння багатокультурного розмаїття Індонезії та Австралії, з акцентом на різноманітних проявах мейнстрімного ісламу, що процвітають в обох суспільствах. Програма сприяє налагодженню зв'язків між австралійськими та індонезійськими мусульманськими громадами, а також зміцнює міжлюдські, інституційні та культурні зв'язки між нашими двома країнами.

- Австралійсько-японський фонд (АЈФ)<sup>80</sup> прагне сприяти взаємодії Австралії з Японією шляхом підтримки зв'язків між людьми, просування сучасного іміджу Австралії в Японії та сприяння інформованому обговоренню ключових двосторонніх питань зовнішньої та торговельної політики. Цілями АЈФ є: підвищення обізнаність і розуміння в Японії спільних інтересів з Австралією та навпаки; підвищити визнання в Японії досконалості та досвіду Австралії. Ключовими пріоритетними напрямками АЈФ є: комунікація, інформація та адвокація; економічна дипломатія та геополітика; освіта та австралістика; наукові інновації; суспільство, культура і спорт. АЈФ надає гранти на проекти, які відповідають пріоритетам австралійського уряду за рахунок фінансування Програми. Фонд розширює міжлюдські та інституційні зв'язки через програми та партнерства з питань сучасності, зокрема в мистецтві, ЗМІ, освіті, бізнесі, науці, технологіях і спорті.

---

<sup>79</sup> Australia-Indonesia Muslim Exchange Program. URL: <https://www.dfat.gov.au/people-to-people/foundations-councils-institutes/australia-indonesia-institute/programs/australia-indonesia-muslim-exchange-program>

<sup>80</sup> Australia-Japan Foundation. URL: <https://www.dfat.gov.au/people-to-people/foundations-councils-institutes/australia-japan-foundation>

- Рада з питань австралійсько-латиноамериканських відносин (COALAR)<sup>81</sup> - це нестатутний консультативний орган, який фінансується Міністерством закордонних справ і торгівлі. Вона об'єднує досвідчених представників, щоб забезпечити взаємодію Австралії з Латинською Америкою на основі широкого спектру досвіду та знань. Основними завданнями та цілями Ради є просування та зміцнення зв'язків між Австралією та Латинською Америкою у пріоритетних сферах бізнесу, освіти, сталого розвитку, туризму та культурного просування, а також підвищення обізнаності та розуміння Австралії в Латинській Америці та Латинської Америки в Австралії.

- Проект «Австралійсько-корейський обмін працівниками органів місцевого самоврядування: налагодження професійних та культурних зв'язків між колегами»<sup>82</sup>, який має на меті сприяти зміцненню зв'язків між органами місцевого самоврядування Австралії та Республіки Корея на індивідуальному рівні, рівні професійних асоціацій, рад та громад на рівні окремих осіб. Австралійська асоціація професіоналів місцевого самоврядування співпрацює з Асоціацією губернаторів Кореї (GAOK), щоб відправити австралійських професіоналів місцевого самоврядування до Кореї, де вони проведуть час з корейськими колегами в органах місцевого самоврядування. Проект ґрунтуватиметься на участі корейців в Австралазійському управлінському конкурсі, програмі професійного розвитку для нових лідерів місцевого самоврядування, та Австралійському конгресі місцевого самоврядування. Корейські учасники будуть «приятелювати» з австралійськими учасниками програми з метою налагодження відносин, обміну культурою та досвідом. Проект пропонує професійний обмін для австралійців, які поїдуть до Кореї та проведуть час у раді свого корейського

<sup>81</sup> Council on Australia Latin America Relation (COALAR)  
URL: <https://www.dfat.gov.au/people-to-people/foundations-councils-institutes/coalar>

<sup>82</sup> Australia-Korea Local Government Exchange: establishing peer-to-peer professional and cultural connections. URL: <https://www.dfat.gov.au/people-to-people/foundations-councils-institutes/australia-korea-foundation/2019-grantees/Pages/australia-korea-local-government-exchange-establishing-peer-to-peer-professional-and-cultural-connections>

колеги, вивчаючи проекти, обов'язки та системи місцевого самоврядування. Після повернення до Австралії австралійські колеги діляться своїм культурним досвідом та знаннями з місцевою радою та громадою.

- Програма мусульманських обмінів Австралія-АСЕАН (ААМЕР)<sup>83</sup>, яка надає можливість молодим мусульманським лідерам з Австралії та країн АСЕАН взяти участь у програмі діалогу, інтелектуального та культурного обміну на рівні громади. Делегати отримують досвід участі в програмі, що відображає розмаїття мультикультурної Австралії та мусульманських громад Південно-Східної Азії. До участі запрошуються нові лідери громад, зокрема представники неурядових організацій, благодійних фондів, мечетей, ісламських шкіл, університетів, а також письменники, митці та науковці.

- Програма Австралії та АСЕАН для молодих лідерів (A2ELP)<sup>84</sup>. A2ELP має на меті посилити лідерський потенціал учасників; зміцнити та розширити міжлюдські, професійні та інституційні мережі між Австралією та Південно-Східною Азією; продемонструвати сучасну австралійську та південно-східноазійську креативність, інновації та підприємництво. Програма також має на меті висвітлити творчість та інновації Австралії та Південно-Східної Азії у сфері соціального впливу та продемонструвати роль бізнесу в просуванні соціальних змін.

В Австралії існує широкий спектр програм, що дозволяють митцям налагодити зв'язки з колегами в інших частинах світу. Однією з найбільш комплексних є програма мистецьких резиденцій Asialink. Asialink - це неакадемічний центр при Мельбурнському університеті, який реалізує широкий спектр програм, що сприяють взаємодії між Австралією та Азією, а його мистецькі програми, з моменту заснування у 1991 році, надають можливості для професійного обміну між митцями та мистецькими

<sup>83</sup> Australia-ASEAN Muslim Exchange Program (AAMEP) URL: <https://www.dfat.gov.au/people-to-people/foundations-councils-institutes/australia-asean-council/programs/australia-asean-muslim-exchange-program>

<sup>84</sup> Australia-ASEAN Emerging Leaders Program (A2ELP). URL: <https://www.dfat.gov.au/people-to-people/foundations-councils-institutes/australia-asean-council/programs/australia-asean-emerging-leaders-program>

організаціями в Азійському регіоні. Уряди всіх штатів і територій мають програми підтримки міжнародних подорожей митців, деякі з них зосереджені на студіях у зарубіжних країнах, а деякі - на обмінах. Великі міжнародні мистецькі фестивалі також надають унікальні можливості для професійної співпраці між австралійськими та міжнародними митцями. Одним із таких прикладів є «Сім пісень, які ми залишимо по собі» - постановка Мельбурнського фестивалю 2010 року, яка об'єднала співаків з Ірландії, Сполучених Штатів та Великої Британії з корінними австралійськими виконавцями<sup>85</sup>.

За підтримки Asialink австралійські та китайські інді-музиканти та професіонали музичної індустрії працюють разом, щоб розвинути ринок австралійської сучасної музики в Китаї. Проект допомагає австралійським інді-музикантам розробляти стратегії та підтримувати їхню творчість, щоб успішно скористатися зростаючим інтересом Китаю до австралійської інді-музики, який є одним з найбільших ринків музичної індустрії в Азійсько-Тихоокеанському регіоні.

Ще одним прикладом культурного обміну можна вважати Резиденція Arts Tasmania Jeju<sup>86</sup>. Це взаємний обмін резиденціями між Arts Tasmania та Фондом мистецтв і культури Чеджу. Її підтримують партнери - Мережа культурного розвитку та Центр мистецтв Саламанки. У 2020 та 2021 роках тасманійські та південнокорейські митців взяли участь у резиденції Arts Tasmania Jeju. Південнокорейські митці жили і працюватимуть на острові Тасманія, а тасманійські - на острові Чеджу в Південній Кореї. Ці митці взаємодіяли з місцевими громадами через розмови, публічні дискусії, форуми та колаборації. Вони ознайомилися з новими культурними практиками та мистецькими інтерпретаціями та налагоджували зв'язки між

<sup>85</sup> Seven Songs To Leave Behind // Australian Stage. 2010. URL:

<https://australianstage.com.au/201010253973/reviews/miaf/seven-songs-to-leave-behind.html>

<sup>86</sup> Tasmania to Jeju: Artistic and Cultural Exchange - Stage Two. URL: <https://www.dfat.gov.au/people-to-people/foundations-councils-institutes/australia-korea-foundation/2019-grantees/Pages/tasmania-to-jeju-artistic-and-cultural-exchange-stage-two>

Тасманією та Чеджу, об'єднуючи мистецтво, освіту, спільноту та взаєморозуміння через невелику особисту взаємодію. Ці обміни дали можливість митцям виступати в ролі культурних послів для підвищення обізнаності та взаєморозуміння між Австралією та Республікою Корея.

Інший приклад проєкт Connect2Abilities<sup>87</sup>, в основі якого лежить інклюзія та залучення людей з інвалідністю. В 2020 році в Корейському центрі мистецтва та культури людей з інвалідністю в Сеулі відбулися симпозиум з інклюзивного виконавського мистецтва та два воркшопи. Connect2Abilities розвиває культурну взаємодію з практиками мистецтва для людей з інвалідністю, науковцями та політиками з Австралії та Кореї з метою підвищення соціальних, мистецьких та економічних можливостей, налагодження зв'язків та мереж, обміну знаннями та навичками, а також сприяння міжкультурному розумінню мистецтва для людей з інвалідністю.

Сеульський міжнародний фестиваль фуд-кіно (SIFFF)<sup>88</sup> з 2015 року забезпечує простіший доступ до чудового та мультисенсорного досвіду у сфері їжі та кіно. В 2019 році Фестиваль представив «Смак Австралії» - спеціальну програму, присвячену Австралії. Під час програми показано сім австралійських художніх фільмів, що розповідають про австралійську культуру харчування та пов'язані з нею питання. У рамках «Dining Cinema», фірмової програми SIFFF, де глядачі насолоджуються їжею, яку вони бачать у фільмах, також було показано два австралійські фільми. Програма «Смак Австралії» є універсальним місцем для всіх, хто цікавиться кіно, їжею, подорожами чи Австралією.

---

<sup>87</sup> Connect2Abilities: Creating Australia-Korea People-to-People Connections in Disability Arts. URL: <https://www.dfat.gov.au/people-to-people/foundations-councils-institutes/australia-korea-foundation/2019-grantees/Pages/connect2abilities-creating-australia-korea-people-to-people-connections-in-disability-arts>

<sup>88</sup> 2019 Seoul International Food Film Festival “Taste of Australia”. URL: <https://www.dfat.gov.au/people-to-people/foundations-councils-institutes/australia-korea-foundation/2019-grantees/Pages/2019-seoul-international-food-film-festival-taste-of-australia>



Усі ці форми взаємодії сприяють зміцненню стосунків Австралії з міжнародним співтовариством та сприяють збереженню миру, стабільності та процвітання як на регіональному, так і на глобальному рівнях.

Поза регіональними зв'язками, Австралія також розвиває тісні відносини з країнами Європейського Союзу та Африки, а також з Латинською Америкою та Карибським регіоном. Це допомагає розширити можливості для торгівлі, інвестицій та культурного обміну, забезпечуючи Австралії широкий спектр зовнішньополітичних інструментів для досягнення своїх цілей.

Взаємодія Австралії з іншими державами та міжнародними організаціями є важливим аспектом зовнішньої політики цієї країни. Австралія активно вступає у міжнародні відносини, співпрацює з різними країнами та організаціями з метою зміцнення свого впливу, забезпечення національних інтересів та спільного вирішення глобальних проблем.

Узагальнюючи, взаємодія Австралії з іншими державами та міжнародними організаціями є важливим елементом зовнішньої політики країни, спрямованим на зміцнення міжнародної співпраці, захист національних інтересів та вирішення глобальних проблем.

Взагалі, взаємодія Австралії з іншими державами та міжнародними організаціями спрямована на зміцнення міжнародного співробітництва, забезпечення безпеки та стабільності, а також сприяння розвитку глобальних економічних, соціальних та культурних зв'язків.

Австралія має активні взаємовідносини з різними державами та міжнародними організаціями у різних сферах, включаючи політику, економіку, торгівлю, культуру та безпеку. У рамках політичних відносин, Австралія підтримує багатосторонні дипломатичні зв'язки з різними країнами, в тому числі зі своїми ключовими партнерами, такими як США, Велика Британія, Японія та Європейський Союз.

## РОЗДІЛ 3

### СУЧАСНІ ВИКЛИКИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ КУЛЬТУРНОЇ ДИПЛОМАТІЇ АВСТРАЛІЇ

#### **3.1. Збереження культурної спадщини та мультикультуралізму**

Збереження культурної спадщини в Австралії відіграє важливу роль у зміцненні національної ідентичності та сприяє розвитку культурного розмаїття країни. Уряд та різноманітні громадські організації активно працюють над збереженням та відновленням історичних пам'яток, музеїв, археологічних об'єктів та інших елементів культурної спадщини. Це включає реставрацію будівель, організацію виставок та заходів, які присвячені історії та традиціям народу.

Мультикультуралізм також є важливим аспектом сучасного життя в Австралії. Країна заснована на принципах рівності та поваги до різноманітності культур та етнічних груп. Уряд та громадські організації сприяють розвитку мультикультурного суспільства, заохочуючи збереження та вивчення традицій, мов, звичаїв та обрядів різних культурних груп. Це виявляється у різноманітних культурних заходах, фестивалях, мовних програмах та освітніх ініціативах, спрямованих на сприяння взаєморозумінню та взаємовідносинам між різними групами населення.

У мистецтві аборигенів Австралії немає чіткої відмежованої межі від інших аспектів їхнього життя. Хоча в жодній мові аборигенів немає спеціального слова, що відповідає «мистецтво», для таких видів творчості, як живопис, різьблення по дереву або каменю, спів, оповідання та церемонії, існують власні назви<sup>89</sup>.

---

<sup>89</sup> Berndt R.M. Some Methodological Considerations in the Study of Australian Aboriginal Art. Wiley. 1958. Vol. 29, No. 1. Pp. 26-27

Мистецтво австралійських аборигенів глибоко переплетене з їхнім тотемізмом, особливо це видно під час виконання традиційних священних обрядів, відомих як карроборі. Ці обряди представляють собою синтез ритуальних танців, пантоміми, живопису на тілі та пластики. Під час карроборі аборигени розмальовують своє тіло, використовуючи переважно коричневі, жовті та червоні кольори, а також білі крапки та риси. Щоб створити ще більш виразний ефект, вони іноді прикріплюють до свого тіла пухнасте біле та червоне пір'я птахів, утворюючи бороди з жмутів пір'я папуги та використовуючи великі кулі з гусячого пуху на шії.

Під час карроборі танцюристи зображують різноманітних тотемів племені, таких як кенгуру, змія, ящірка, рибу та інші. Обряд супроводжується гучними ударами у барабан та вигуками, які підсилюють швидкі рухи учасників. Структура цих танців відображає мрії, фантазії або сновидіння кожного танцюриста, а також передає племінні повідомлення про «Часи Сновидінь», коли великий дух створив світ. Сучасний карроборі може також відтворювати історію сутичок або перші контакти з європейцями<sup>90</sup>.

Мистецтво австралійських аборигенів, зокрема образотворче, має неабиякий символічний характер і часто носить нереалістичний вигляд, бо воно є традиційним. Малюнки аборигенів не завжди можна розгадати, просто розглядаючи їх, так само, як і їхні пісні. Основне значення в малюнках аборигенів – це їхні сховані або символічні послання, які може розшифрувати лише той, хто володіє ними. Існує безліч малюнків, що зрозумілі всім, такі як зображення людей, тварин або абстрактних символів, але їхнє справжнє значення виявляється лише в контексті та ситуації, в якій вони використовуються. Усі види мистецтва використовуються австралійськими аборигенами для обміну інформацією та думками, а також мають релігійно-магічне значення.

Прихід європейців кардинально змінив традиційне життя австралійських аборигенів у всіх сферах. Сьогодні жодне аборигенське суспільство не

---

<sup>90</sup> Elkin A.P. The Australian Aborigines. 5th ed. Sydney : Angus & Robertson, 1974. P. 30

зберегло свою цілісність та незалежність. Чекаючи на європейських «прибульців», аборигени сподівалися на взаємну повагу, але швидко зрозуміли, що мають зовсім інші цінності.

У сферах релігії, політики, ідеології та економіки аборигенів та європейців виявилася практично повна несумісність. Культура аборигенів не була спрямована на матеріальне нагромадження, а замість цього акцентувала увагу на взаємовідносинах між людьми та природою. Прибуття європейців призвело до того, що деяких аборигенів загнали до резервацій, а інші, хоч і не втративши своїх традицій повністю, радикально змінили свій культурний спосіб життя. Проте, традиції не зникли остаточно, і аборигени все ще відтворюють певні аспекти європейського способу життя.

Австралія оточена Тихим та Індійським океанами, островом Тасманія та кількома прибережними островами. Спочатку країна слугувала місцем заслання для злочинців та інших осіб, неприйнятних для керівництва Великобританії, але пізніше вона стала привабливим для поселення після відкриття золота в 1850-х роках<sup>91</sup>.

Етнічна різноманітність населення Австралії пояснюється перш за все економічними чинниками. Понад 16 мільйонів жителів (майже 75% населення) є нащадками англо-кельтів, які переселилися з Британських островів; 20% належать до інших європейських країн (Італії, Німеччини, Нідерландів і т. д.); та лише близько 5% - корінні мешканці Австралії, аборигени (приблизно 1%) та емігранти з Азії (переважно з Китаю та Індії).<sup>92</sup> За останні десять років приплив емігрантів з країн Східної Європи значно збільшився через економічні чинники.

У порівнянні з Європою та Північною Америкою, у Австралії нестача земель, які б підходили для сільського господарства. Населення розподілене

---

<sup>91</sup> Welsh F. Australia: A New History of the Great Southern Land. Overlook Press, 2006. P. 203

<sup>92</sup> Хрящевська Л.М. Загальна етнографія : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. Миколаїв : Іліон, 2013. С. 46. URL: <http://history.mdu.edu.ua/wp-content/uploads/2018/01/підручник-Загальна-етнографія.pdf>

нерівномірно по материку і переважно сконцентроване в східній та південно-східній частині країни, особливо у великих містах.

До приходу європейців два століття тому, культура Австралії була культурою її корінних мешканців. З прибуттям англійських колоністів у 1788 році розпочалося поступове проникнення європейської цивілізації на материк. Рішучими моментами в культурному житті країни стали 30-ті роки ХХ століття, коли значна кількість емігрантів з Центральної Європи постійно оселилася в Австралії.<sup>93</sup> Після закінчення Другої світової війни масова еміграція сприяла поширенню європейських культурних традицій та збагатила культурний розвиток. Завершивши епоху ізоляції від світу, прогрес у засобах зв'язку та транспорту дозволив Австралії активніше взаємодіяти з іншими країнами.

Основні напрямки культурного розвитку, дозвілля та добробуту населення відповідають ідеям «постіндустріального суспільства». На федеральному та штатному рівнях відсутні чітко сформульовані культурні політики, але основні питання в цій сфері враховані в програмах основних політичних партій. Культурні установи та фонди розробляють свої пропозиції щодо розвитку культури та фінансування проектів, а урядові структури приймають відповідні рішення на основі цих пропозицій.

У Австралії, як країні з багатонаціональним населенням, протягом останніх років стабільно зростає кількість австралійців, які народилися за межами країни, а також іммігрантів, які прибули з інших держав. Одним з основних завдань культурної політики федерального уряду є забезпечення прав етнічних меншин на самостійний культурний розвиток. Значна увага приділяється підтримці національних талантів шляхом виявлення та підтримки найбільш обдарованих особистостей, а також заохоченню кожного індивіда до саморозвитку у різних галузях. Важливо також підвищити свідомість суспільства про важливість кожного культурного спадку.

---

<sup>93</sup> Macintyre S. A concise history of Australia. Cambridge: Cambridge University Press, 2016. P. 29

Щодо культурної спадщини австралійських аборигенів, їхні різьблення, гравюри та розписи, які збереглися в печерах, містять геометричні орнаменти, магічні символи та реалістичні зображення. Наприклад, в печерах регіону плато Кімберлі зображувалися уявлення про дощ і «змію-райдугу», а на півострові Арнемленд були характерні «рентгенівський стиль» наскальних малюнків та розписи на корі, які нагадують меланезійську скульптуру<sup>94</sup>.

З початку кінця 18 століття внаслідок європейської колонізації в Австралії почали з'являтися міста, особливо з середини XIX століття активно активізувався цей процес.

У сфері образотворчого мистецтва з кінця XVIII століття стали популярними романтичні акварельні пейзажі. З 1930-х років почав поширюватися вплив кубізму, сюрреалізму та абстракціонізму. На початку 1940-х років виникло нове мистецтво аборигенів, яке відображало зростання їхньої самосвідомості та приваблювало своєю чуттєвістю та любов'ю до прекрасної австралійської природи.

У народній музичній творчості корінного населення Австралії характерні спів та ритмічне відбивання, що супроводжується використанням інструментів, таких як дерев'яний гонг, барабан, диджериду та гуділка. Музика та спів часто супроводжують корроборі - релігійно-обрядові танці.

З кінця 18 століття, з початком колонізації Австралії англіцями, почали поширюватися європейські музичні традиції. У 1883 році заснували музичний коледж в Аделаїді, а в 1906 році – симфонічний оркестр у Мельбурні. У 1954 році створено "Австралійський елізаветинський театральний трест" для розвитку національної опери, балету та драми<sup>95</sup>.

Сила Австралії полягає в її здатності гармонізувати різноманітні культури, мови, традиції та погляди. Коли суспільство створює умови, в яких люди можуть прийняти своє коріння, зберегти свою культурну спадщину та

<sup>94</sup> Chaloupka G. From palaeoart to casual paintings. The chronological sequence of Arnhem Land Plateau Rock Art. Northern Territory Museum of Arts and Sciences, Darwin. 1984. URL: <https://ia801009.us.archive.org/23/items/northernterrito00nortk/northernterrito00nortk.pdf>

<sup>95</sup> Callaway A. Visual Ephemera: Theatrical Art in Nineteenth-century Australia. Sydney: UNSW Press, 2000. P. 153-156

одночасно робити внесок у національну ідентичність, воно набуває багатшого та більш автентичного розмаїття, яке відображає справжню сутність Австралії.

Австралія відома своєю багатокультурною ідентичністю та інклюзивними цінностями, і є прикладом гармонійного співіснування різних культур. В цьому контексті право австралійців зберігати свою культурну спадщину і подвійне громадянство є не просто питанням особистого вибору, а фундаментальним принципом суспільства, яке цінує різноманітність і багатство, яке вона приносить. Примус громадян до відмови від громадянства своїх предків на користь австралійської натуралізації може розглядатися як дискримінаційний захід, що стирає важливу частину австралійської мозаїки і потенційно пригнічує справжній голос нації<sup>96</sup>.

Ідея вимагати від людей вибору між австралійським громадянством і спадщиною своїх предків викликає занепокоєння щодо потенційної дискримінації. Така практика може непропорційно впливати на представників меншин, ставлячи їх у ситуацію, коли вони змушені жертвувати значною частиною своєї ідентичності. Повага та дозвіл мати подвійне громадянство підтверджує прихильність Австралії до інклюзивності та рівних прав, демонструючи, що дискримінації немає місця в її багатокультурному суспільстві. Ця інклюзивність не тільки захищає права індивідів, але й збагачує націю, приймаючи багатогранний культурний внесок її громадян.

Примусова натуралізація, що ігнорує культурну спадщину, може призвести до зменшення розмаїття поглядів, які є важливою складовою австралійської єдності. Спадщина кожної людини формує унікальну точку зору, пропонуючи нові ідеї, креативні рішення та альтернативні підходи до

---

<sup>96</sup> Preserving Cultural Heritage: Safeguarding Australia's True Voice and Diversity // Diversity Australia Blog. 2023. URL: <https://www.diversityaustralia.com.au/preserving-cultural-heritage-safeguarding-australias-true-voice-and-diversity/>

вирішення проблем. Нація, яка цінує розмаїття розуміє, що різні світогляди сприяють багатосторонньому національному діалогу<sup>97</sup>.

У світлі глобалізації та швидких змін у сучасному світі збереження культурної спадщини та розвиток мультикультурного суспільства є ключовими завданнями для забезпечення сталого розвитку та збереження унікальності культур Австралії. Це сприяє формуванню відкритого, толерантного та взаєморозуміючого суспільства, яке цінує та поважає культурні та етнічні різноманіття, які становлять сили та багатство країни.

Збереження культурної спадщини та підтримка мультикультуралізму в Австралії відіграють важливу роль у формуванні національної ідентичності та сприяють розмаїттю та різноманітності в суспільстві. Австралія, будучи багатокультурною країною, активно розвиває політику збереження та відтворення своєї культурної спадщини, включаючи національні парки, історичні пам'ятки та музеї.

Здатність передавати культурні традиції та спадщину наступним поколінням є фундаментом культурної спадкоємності. Дозволяючи родинам зберігати подвійне громадянство, Австралія сприяє передачі культурних знань і цінностей від покоління до покоління. Ця спадкоємність не лише зберігає традиції предків, але й сприяє глибшому розумінню світу, надаючи дітям різні перспективи з раннього віку. Таке раннє знайомство може розвивати емпатію, повагу та відкритість – якості, що є ключовими для суспільства, яке прагне бути по-справжньому інклюзивним.

У сфері культури однією з найважливіших є Конвенція ЮНЕСКО про охорону та заохочення різноманітності форм культурного самовираження. Австралія підписала цю конвенцію у вересні 2009 року, і таким чином уряд Співдружності зобов'язав націю підтвердити «право держав-учасниць захищати та сприяти різноманітності форм культурного самовираження... [Конвенція] визнає цінність культурних товарів, послуг і видів діяльності як носіїв сенсу та ідентичності, а також їхню невід'ємну роль у сталому

---

<sup>97</sup> Теж джерело.



культурному та економічному розвитку. Конвенція також сприяє міжнародному діалогу та співробітництву щодо захисту форм культурного самовираження, особливо тих, які перебувають під загрозою безпосереднього зникнення<sup>98</sup>. Згідно з Конвенцією, Австралія зобов'язана кожні чотири роки звітувати перед Міжурядовим комітетом про заходи, вжиті для захисту та сприяння різноманітності форм культурного самовираження на її території та на міжнародному рівні. Міністр у справах мистецтв відповідає за виконання Австралією зобов'язань за Конвенцією. Що стосується управління культурною спадщиною, Австралія підписала Конвенцію ЮНЕСКО про всесвітню спадщину в 1974 році, взявши на себе зобов'язання охороняти пам'ятки світової культурної та природної спадщини<sup>99</sup>.

Австралія, реалізуючи Конвенцію ЮНЕСКО 1970 року про заходи спрямовані на заборону і запобігання незаконному ввезенню, вивезенню та передачі права власності на культурні цінності, провадила Закон про охорону рухомої культурної спадщини 1986 року. Рухома культурна спадщина Австралії визначається як "посилання на об'єкти, які мають важливе значення для Австралії або певної її частини з етнологічних, археологічних, історичних, літературних, мистецьких, наукових чи технологічних причин" за умови, що вони підпадають під категорії, перелічені в законодавстві та уточнені в нормативних актах<sup>100</sup>. Іншим важливим австралійським законодавством є Закон про охорону спадщини аборигенів і жителів островів

---

<sup>98</sup> Convention on the Protection and Promotion of the Diversity of Cultural Expressions. URL: <https://www.unesco.org/en/legal-affairs/convention-protection-and-promotion-diversity-cultural-expressions>

<sup>99</sup> Convention concerning the Protection of the World Cultural and Natural Heritage. URL: <https://www.unesco.org/en/legal-affairs/convention-concerning-protection-world-cultural-and-natural-heritage>

<sup>100</sup> Protection of Movable Cultural Heritage Act 1986. URL: <https://www.legislation.gov.au/C2004A03252/latest/text>

Торресової протоки 1984 року<sup>101</sup>, Закон про Австралійську комісію зі спадщини 1975 року<sup>102</sup>.

Національні та регіональні програми спрямовані на збереження та відновлення історичних об'єктів, які мають важливе значення для культурної та національної ідентичності країни. Крім того, зусилля з популяризації та охорони культурних традицій місцевих аборигенних народів є важливою складовою політики збереження культурної різноманітності Австралії.

У сучасному суспільстві Австралії велика увага приділяється також підтримці мультикультуралізму. Державні програми та ініціативи спрямовані на створення сприятливого середовища для різних культурних груп, підтримку мовної різноманітності, вивчення та визнання культурних традицій різних національностей.

На сьогоднішній день усі австралійські штати та території мають активну політику та програми, спрямовані на підтримку мультикультуралізму. Остання федеральна заява щодо мультикультурної політики Австралії була оприлюднена у 2003 році та мала діяти до 2006 року, після чого нових федеральних заяв з цього питання не було. Протягом останнього десятиліття мультикультуралізм на національному рівні піддавався критиці в публічних і політичних дебатах, причому деякі учасники висловлювали підтримку попередній політиці асиміляції та інтеграції.

Мультикультуралізм в Австралії не лише відображається у культурній сфері, але й стає ключовим елементом соціально-економічного розвитку країни. Він сприяє розвитку торгівлі, міжкультурному діалогу та інноваціям, роблячи суспільство більш відкритим та готовим до змін.

---

<sup>101</sup> The Aboriginal and Torres Strait Islander Heritage Protection Act 1984. URL: <https://www.dcceew.gov.au/parks-heritage/heritage/publications/atsihp-act-guide-and-application-form>

<sup>102</sup> Australian Heritage Commission Act 1975. URL: [https://www8.austlii.edu.au/cgi-bin/viewdb/au/legis/cth/num\\_act/ahca1975311/](https://www8.austlii.edu.au/cgi-bin/viewdb/au/legis/cth/num_act/ahca1975311/)

Збереження культурної спадщини в Австралії є невід'ємною частиною її ідентичності та національної самосвідомості. Країна володіє різноманітною культурною спадщиною, яка включає у себе традиції та цінності індігенних народів, колоніальну спадщину, а також внесок мігрантів з усього світу. Зусилля збереження цієї спадщини здійснюються через різноманітні ініціативи, включаючи охорону історичних пам'яток, стимулювання мистецької діяльності та культурних заходів, а також просвітницькі кампанії щодо значення культурної різноманітності.

Мультикультуралізм в Австралії є ключовим принципом її суспільства, яке прагне до толерантного та відкритого для різноманіття середовища. Завдяки мультикультурній політиці країни, люди різних національностей, культур та релігій співіснують мирно та гармонійно, збагачуючи одне одного своїми традиціями та досвідом. Уряд Австралії активно підтримує мультикультурний підхід через прийняття законів та політик, спрямованих на захист прав та свобод всіх громадян, незалежно від їх етнічної чи культурної належності.

У грудні 2008 року уряд Австралії оголосив про створення Австралійської мультикультурної консультативної ради (зараз Австралійська мультикультурна рада). Рада була створена для надання рекомендацій уряду щодо "практичних підходів" до сприяння соціальній згуртованості та подолання расизму й нетерпимості через позитивну взаємодію з різноманітністю. У своїй першій заяві до уряду під назвою "Народ Австралії" Австралійська мультикультурна рада наголосила на постійній важливості мультикультуралізму для Австралії. Документ містив рекомендації щодо забезпечення рівного доступу до послуг для всіх австралійців, необхідності боротьби з дискримінацією, упередженнями та расизмом, а також надання

всім членам австралійського суспільства можливостей для участі в його житті<sup>103</sup>.

Багатоманіття культурної спадщини та підтримка мультикультурності є не лише джерелом національної гордості для Австралії, але й демонстрацією глибокого розуміння та поваги до різноманітності людей та їхніх ідентичностей. Такий підхід сприяє побудові сильного та єдного суспільства, яке цінує кожного його члена та прагне до спільного процвітання та розвитку.

На сьогодні всі австралійські штати та території мають політику та органи, що займаються питаннями мультикультуралізму.

Мультикультурною політикою в Новому Південному Уельсі керує Комісія зі зв'язків з громадськістю мультикультурного Нового Південного Уельсу (CRC), раніше відома як Комісія з етнічних питань Нового Південного Уельсу (Ethnic Affairs Commission of NSW). Було впроваджено концепцію мультикультуралізму в контекст політики Нового Південного Уельсу як поняття, що виходить за межі збереження культурної спадщини, і підкреслювалося важливість забезпечення доступу та рівності, а також надання можливості культурним і мовним групам брати повноцінну участь у соціальній, економічній і політичній системі штату.

Принципи мультикультуралізму, що закріплені в Законі, реалізуються через Програму мультикультурної політики та послуг (MPSP)<sup>104</sup>. Програма, раніше відома як Програма пріоритетів етнічних справ (EAPS), була вперше створена у 1983 році. у зв'язку з необхідністю інтеграції політики культурного розмаїття у надання основних державних послуг, і стала основою для реалізації мультикультурної політики в державному секторі

---

<sup>103</sup> Australian Multicultural Advisory Council (AMAC) // The people of Australia, AMAC. 2010. April. URL: [http://www.immi.gov.au/about/stakeholder-engagement/\\_pdf/people-of-australia.pdf](http://www.immi.gov.au/about/stakeholder-engagement/_pdf/people-of-australia.pdf)

<sup>104</sup> Multicultural Policy and Services Programme // NSW Government. URL: [https://multicultural.nsw.gov.au/wp-content/uploads/2022/11/MPSP\\_Booklet\\_2016\\_p1-4.pdf](https://multicultural.nsw.gov.au/wp-content/uploads/2022/11/MPSP_Booklet_2016_p1-4.pdf)

Нового Південного Уельсу<sup>105</sup>. Закон 2000 року розширив коло органів державної влади, на які поширюються зобов'язання щодо надання мультикультурних послуг, включивши до нього державні корпорації та органи місцевого самоврядування, визнаючи вирішальну роль органів місцевого самоврядування в наданні послуг громаді. Політичні рамки, встановлені Законом, також розширили концепцію мультикультуралізму за межі першочергової уваги до питань доступу та рівності, додавши також «підтримку злагоди в громаді, зміцнення комерції та бізнесу і сприяння розбудові соціального та економічного потенціалу».

Огляд Програми пріоритетів етнічних справ APS показав, що порівняно з іншими австралійськими юрисдикціями, а також країнами з подібною мультикультурною політикою, такими як Канада, Великобританія та Нова Зеландія, мультикультурна політика Нового Південного Уельсу була найефективнішим прикладом мультикультурного врядування, який отримав міжнародне визнання.

Багатокультурною політикою штату Вікторія правляє Вікторіанська багатокультурна комісія (VMC), раніше відома як Вікторіанська комісія з етнічних справ. Перша Комісія з етнічних справ штату Вікторія була створена як незалежний статутний орган у 1983 році. Вікторіанська багатокультурна комісія була заснована десять років після ухвалення урядом Закону про мультикультурну комісію штату Вікторія 1993 року<sup>106</sup>. Принципи мультикультуралізму в штаті закріплені в Законі про мультикультурну Вікторію 2004 року. Законодавча база штату Вікторія, що спрямована на підтримку мультикультуралізму, включає також Закон про рівні можливості 1995 року, Закон про расову та релігійну толерантність 2001 року та Закон про Хартію прав та обов'язків людини 2006 року.

---

<sup>105</sup> Ethnic Affairs Commission of NSW, Participation: report to the Premier, June 1978. Sydney: Government Printer NSW, 1978. URL: [http://www.multiculturalaustralia.edu.au/doc/ethaffairnsnw\\_6.pdf](http://www.multiculturalaustralia.edu.au/doc/ethaffairnsnw_6.pdf)

<sup>106</sup> Victorian Multicultural Commission Act 1993 // Making Multicultural Australia website. URL: [http://www.multiculturalaustralia.edu.au/doc/sheppard\\_multvic.pdf](http://www.multiculturalaustralia.edu.au/doc/sheppard_multvic.pdf)

Законодавчою основою мультикультурної політики Нового Південного Уельсу є Закон 2000 року про Комісію зі зв'язків з громадами та принципи мультикультуралізму (NSW), який зобов'язує органи державної влади Нового Південного Уельсу впроваджувати принципи мультикультуралізму, викладені в цьому законі.

2009 року уряд штату Вікторія оприлюднив нову заяву про мультикультурну політику під назвою «Всі ми»: Мультикультурна політика штату Вікторія». Рамки мультикультурної політики Вікторії включає Політику мультикультурних комунікацій «Справедливіша Вікторія» (2006) і Стратегію кваліфікованої міграції «Глобальні навички Вікторії: Прогрес і наступні кроки» (2006), а також Стратегію кваліфікованої міграції для Вікторії на період 2008-2011 роки. Політика мультикультурних комунікацій зобов'язує урядові відомства Вікторії розробляти відповідну комунікаційну стратегію для культурно та мовно різноманітних громад. В той же час «Справедливіша Вікторія» вимагає від відомств розробити Плани культурного різноманіття для поліпшення надання культурно-чутливих послуг всім громадам Вікторії.

Мультикультурну політику Південної Австралії координує Мультикультурна Південна Австралія (MSA), організація, яка включає в себе Комісію Південної Австралії з мультикультурних та етнічних питань (SAMEAC). Згідно із Законом про Комісію Південної Австралії з мультикультурних та етнічних питань 1980 року, основними її завданнями є підвищення усвідомленості та розуміння етнічного різноманіття в Південній Австралії, а також надання консультацій владним органам та громадськості щодо мультикультуралізму й етнічних питань. Починаючи з червня 1981 року, Комісія спрямовувала свою роботу на вирішення проблем міграції та соціального забезпечення мігрантів<sup>107</sup>.

---

<sup>107</sup>Multicultural South Australia (MSA) // South Australian Multicultural and Ethnic Affairs Commission. URL: <http://www.multicultural.sa.gov.au/commission.htm>

Мультикультурна політика Квінсленду формується через діяльність Управління у справах мультикультуралізму Квінсленду, що є складовою частиною Департаменту у справах громад. Перша мультикультурна політика у штаті була впроваджена у 1993 році, після чого інші штати австралійського союзу прийняли аналогічні положення у 1996, 1998 та 2004 роках. На даний момент уряд Квінсленду активно переглядає свою мультикультурну політику 2004 року під назвою «Мультикультурний Квінсленд - змінюючи світ на краще», щоб забезпечити її відповідність змінним потребам штату. Однією з ключових аспектів перегляду є розгляд можливості прийняття законодавства, яке закріпить мультикультурні принципи у державних стандартах<sup>108</sup>.

У Західній Австралії координацію мультикультурних питань веде Управління мультикультурних інтересів, яке входить до складу Департаменту місцевого самоврядування. Хартія мультикультуралізму Західної Австралії, схвалена Кабінетом міністрів у жовтні 2004 року, та відображає підтримку урядом штату принципів мультикультуралізму, зокрема громадянських цінностей, справедливості, рівності та участі. Хартія визначає мультикультуралізм як форму «демократичного плюралізму», що не обмежується етнічними меншинами, а зосереджується на досягненні соціальної згуртованості на основі справедливості та рівності для всіх громадян<sup>109</sup>.

Мультикультурну політику Тасманії керує агентство «Мультикультурна Тасманія», яке входить до складу Департаменту прем'єр-міністра та кабінету міністрів. Ця політика, впроваджена в 2001 році, підтверджує зобов'язання уряду впроваджувати мультикультурні принципи для максимізації потенціалу мультикультуралізму серед всіх мешканців Тасманії та сприяти зміцненню суспільної згуртованості і гармонії. Мультикультурна політика включає "План дій", який націлений на досягнення таких цілей, як

---

<sup>108</sup> Queensland Government, A multicultural future ... for all of us - discussion paper. URL: <http://www.multicultural.qld.gov.au/be-involved/documents/maq-policy.pdf>

<sup>109</sup> Office of Multicultural Interests (OMI) // Western Australian Charter of Multiculturalism. URL: [http://www.omi.wa.gov.au/omi\\_charter.asp](http://www.omi.wa.gov.au/omi_charter.asp)

збільшення міграційного потоку до Тасманії, поліпшення умов інтеграції мігрантів, покращення доступу до державних послуг та підвищення усвідомлення цінностей і переваг мультикультуралізму. Хоча у Тасманії відсутній офіційний орган управління мультикультуралізмом, з 1992 року функціонує Тасманійська консультативна рада з мультикультуралізму, яка консультує уряд з питань політики та стратегій у цій сфері<sup>110</sup>.

Мультикультурну політику в Австралійській північній території координує Управління у справах мультикультуралізму, що входить до складу Департаменту з питань інвалідності, житлового будівництва та комунальних послуг. Уряд Австралійської північної території впровадив нову Мультикультурну стратегію на період 2010-2013 років, що базується на попередній. Основними напрямками цієї стратегії є мови, діти та молодь, люди похилого віку та їх догляд, жінки, біженці, шукачі притулку та гуманітарні мігранти, міжкультурна гармонія та релігійне сприйняття. Документ містить спеціальні положення щодо спадщини корінних народів та жителів островів Торресової протоки на північній території і підтверджує зобов'язання уряду впроваджувати рамки надання послуг цим групам. Документ також вимагає від урядових установ звітувати про заходи та ключові показники ефективності, що передбачені стратегією<sup>111</sup>.

Мультикультуралізм в Австралії визначається як різноманітність культур, мов, традицій та способів життя, що існують в межах країни. Ця різноманітність стала ключовим елементом австралійського суспільства та відображається у всіх сферах життя - від культурних подій та фестивалів до законодавства та політики. Австралія прагне підтримувати та заохочувати

---

<sup>110</sup> Department of Premier and Cabinet, Tasmanian Advisory Council on Multicultural Affairs // Department of Premier and Cabinet. URL: [http://www.dpac.tas.gov.au/divisions/cdd/multitas/about\\_us/tasmanian\\_advisory\\_council\\_on\\_multicultural\\_affairs](http://www.dpac.tas.gov.au/divisions/cdd/multitas/about_us/tasmanian_advisory_council_on_multicultural_affairs)

<sup>111</sup> Department of the Chief Minister, Building on the Territory's diversity, Northern Territory Government, Darwin, 2005, P. 1. URL: [http://www.dcm.nt.gov.au/data/assets/pdf\\_file/0004/43753/Multicultural\\_Policy.pdf](http://www.dcm.nt.gov.au/data/assets/pdf_file/0004/43753/Multicultural_Policy.pdf)



різноманітність культурних виявів, надаючи підтримку міжкультурному діалогу, взаєморозумінню та інтеграції між різними групами населення.

Урядові програми та ініціативи спрямовані на заохочення усвідомлення та поваги до культурних різноманітностей, а також на створення умов для спільного життя та розвитку усіх громадян країни. Багатокультурні фестивалі, мистецькі виставки, культурні обміни та освітні програми сприяють розумінню та взаємодії між різними культурними групами, сприяючи тим самим побудові сильного, єдиного та багатогранного суспільства.

### **3.2. Культурна дипломатія в епоху глобалізації та інформаційних технологій**

Однією з характерних особливостей міжнародних відносин в умовах глобалізації є загострена конкуренція держав за вплив на громадську думку, залучення її на свій бік, формування образу власної зовнішньої політики відповідно до національних інтересів.

Мережа Інтернет відкрила нові можливості для впливу на міжнародну аудиторію, зокрема через такі методи: розміщення радіо- та телепередач в Інтернеті; поширення літератури у цифровому форматі; моніторинг дискусій у блог-просторі зарубіжних країн; створення персоніфікованих профілів членів уряду у соціальних мережах.

Стратегія нової публічної дипломатії реалізується головним чином через мас-медіа та комунікаційні платформи, а також за допомогою проведення різноманітних культурних, освітніх, спортивних та інших заходів, включаючи обміни знаннями, що організовані з повною чи частковою підтримкою держави в межах країни та за її межами. Метою таких заходів є

формування позитивного образу країни за кордоном та сприяння сприятливому сприйняттю громадською думкою<sup>112</sup>.

Можливість соціальних медіа залучати велику аудиторію була оцінена теоретиками та практиками публічної дипломатії, які визнали у соціальних мережах, мікроблогах і відеохостингах перспективний інструмент зовнішньополітичної діяльності. Ці інструменти дозволяють впливати на громадську думку за кордоном з метою формування позитивного іміджу країни і дискредитації політичних опонентів на міжнародній арені. Вкороткий термін соціальні медіа перетворилися на важливий засіб дипломатії, особливо актуальний у контексті глобалізації інформаційного суспільства. У зв'язку з цим міністерства закордонних справ багатьох країн активно використовують власні профілі в різних соціальних мережах у своїй діяльності.

Глобалізація, яка прискорила розвиток технологій, транспорту та засобів комунікації, значно змінила сучасний світ. Одним з найважливіших її впливів є перетворення культурної ідентичності. Внаслідок знищення меж та зміцнення зв'язків між віддаленими регіонами культури взаємодіють, змішуються і еволюціонують. Цей феномен викликав активні дискусії щодо збереження культурної спадщини та наслідків для індивідуальної і колективної ідентичності. Культурна ідентичність включає цінності, традиції, мову і звичаї, що визначають певну групу людей, і з тісно пов'язана з історією, географією і соціальною взаємодією. Проте в епоху глобалізації ці ідентичності перестають бути обмеженими конкретними географічними рамками, стаючи більш гнучкими під впливом взаємодії з іншими культурами і глобальними тенденціями. Комунікація, що стоїть в центрі глобалізації, служить засобом обміну ідеями, переконаннями та практиками.

Завдяки засобам масової інформації, соціальним мережам та міжнародним подорожам, люди стикаються з різноманітними світоглядами

---

<sup>112</sup> Краснопольська Т.М., Милосердна І.М. Цифрова дипломатія як основа нової публічної дипломатії. Актуальні проблеми політики. Одеса : Видавничий дім «Гельветика». 2022. Вип. 69. С. 13. URL: [http://app.nuoua.od.ua/archive/69\\_2022/2.pdf](http://app.nuoua.od.ua/archive/69_2022/2.pdf)

та стилями життя більш ніж будь-коли раніше. Ця взаємодія сприяє взаєморозумінню та співпраці, але водночас може ставити під загрозу культурну ідентичність.

Глобалізація може сприяти культурній гомогенізації, коли провідні культури витісняють і розмивають менші культури. Наприклад, поширення західних ЗМІ часто веде до стандартизації цінностей і норм, що може призводити до ослаблення місцевих традицій. Це явище, іноді відоме як культурний імперіалізм, викликає обурення через загрозу втрати культурного розмаїття та зникнення окремих ідентичностей. З іншого боку, глобалізація може зміцнювати можливості підтримки окремих маргіналізованих культур, надаючи їм платформи для просування їхніх поглядів на глобальному рівні. Це показує, що вплив глобалізації на культурну ідентичність складний і багатограний.

Цифрові комунікаційні платформи відкривають нові можливості для культурного самовираження та обміну ідеями. Від онлайн-форумів до віртуальних музеїв, Інтернет дозволяє людям спілкуватися з іншими, які діляться їхнім культурним походженням та інтересами, долаючи географічні відстані.

Глобалізація суттєво вплинула на культурну ідентичність шляхом поширення засобів масової інформації та комунікаційних технологій. Західні медіа конгломерати та Інтернет стали домінуючими у впровадженні західних культурних норм, цінностей та способу життя по всьому світу. Це призвело до загрози руйнування місцевих культур і втрати мовного розмаїття, оскільки менші та менш економічно потужні культури стикаються з конкуренцією глобальних медіагігантів<sup>113</sup>.

Крім того, глобалізація сприяла масовому переміщенню людей через кордони, що збільшило культурне розмаїття в суспільстві. Хоча таке розмаїття може збагатити суспільство новими ідеями, переконаннями та

---

<sup>113</sup> Дубовик Н. А., Шило О. В. Культурна дипломатія як інструмент міжнародної комунікації України // Молодий вчений. 2023. № 4 (116). С. 72-76. URL: <https://doi.org/10.32839/2304-5809/2023-4-116-14>

перспективами, воно також може призвести до конфліктів і напруженості, оскільки різні культурні групи змагаються за визнання та представництво в рамках більш широкого соціального простору.

У зв'язку з цим комунікаційні стратегії відіграють ключову роль у зміцненні культурної ідентичності та збереженні культурної спадщини.

Медіарепрезентація відіграє важливу роль у формуванні сприйняття культурної ідентичності. Місцеві медіа, громадські радіостанції та онлайн-платформи стали ключовими інструментами для висловлення думок соціально незахищених верств населення та підтримки зусиль з культурного відродження<sup>114</sup>.

Культурний активізм виявляється через місцеві ініціативи, що спрямовані на збільшення усвідомленості про значення культурної спадщини та залучення підтримки для її збереження. Це може мати різні форми, включаючи правозахисні кампанії, організацію культурних фестивалів, мистецьких виставок і проєктів на рівні громад, спрямованих на відродження традиційних ремесел, видів мистецтва та ритуалів. Надаючи громадам можливість активно взяти участь у збереженні своєї культурної спадщини та захищати своє право на самовизначення, культурний активізм стає засобом захисту від впливу гомогенізуючих сил глобалізації.

Існує безліч прикладів успішного використання комунікаційних стратегій для збереження культурної спадщини. В Австралії кампанія за визнання та захист культурних об'єктів аборигенів, наприклад Національний парк УлуруКата-Тжута, яку очолили корінні жителі, привернула увагу міжнародної громадськості до важливості збереження культурної спадщини корінних народів. Вони успішно використовували поєднання традиційного звітування, захист своїх прав у ЗМІ та мобілізацію громад для протистояння

---

<sup>114</sup> Павук В.М., Фляк Р.І., Осадець В., Андрієвський В.І., Бережницький В.Я. Вплив глобалізації на національну економіку: суспільно-політичний аспект // Scientific notes of Lviv University of Business and Law. 2023. № 37. С. 349–354.

урядовій політиці та корпоративним інтересам, що становили загрозу їхній культурній спадщині<sup>115</sup>.

В епоху глобалізації та швидкого розвитку інформаційних технологій культурна дипломатія стає ключовим інструментом впливу для країн у міжнародних відносинах. Австралія, як впливовий гравець у світі, використовує культурну дипломатію для сприяння своїм національним інтересам, зближення з іншими країнами та підтримки співпраці у різних сферах.

Культурна дипломатія Австралії стає все більш важливим механізмом для сприяння міжнародному співробітництву, взаєморозумінню та розвитку культурних відносин. Країна активно використовує свій культурний потенціал, щоб підтримувати свій міжнародний престиж і вплив, просувати свої цінності та ідеї, а також розвивати діалог з іншими країнами.

Австралійська культурна дипломатія включає в себе різноманітні ініціативи, такі як обміни культурними делегаціями, фестивалі та виставки мистецтва, культурні програми та проекти співпраці. Країна активно співпрацює з іншими країнами через міжнародні організації та мережі, такі як UNESCO, Міжнародний союз франкофонії та інші, для спільного збереження та просування світової культурної спадщини.

Завдяки інформаційним технологіям, Австралія може ефективно комунікувати свої ідеї та цінності з усім світом через Інтернет, соціальні мережі, цифрові платформи та інші засоби. Це дозволяє країні залучати до своєї культурної діяльності широку аудиторію, включаючи іноземні аудиторії, та сприяти культурному обміну та взаєморозумінню.

У відповідь на виклики глобалізації та розвитку інформаційних технологій, Австралія розвиває інноваційні підходи до культурної дипломатії, використовуючи креативність, технології та співпрацю з іншими країнами для підтримки культурного розвитку та співробітництва. Це

---

<sup>115</sup> Аксонова Н., Костенко Л., Столярчук Н. Культурна дипломатія як ідентифікатор держави в контексті глобалізації. Актуальні питання гуманітарних наук. Вип. 73. Том 1. 2024. URL: [http://aphn-journal.in.ua/archive/73\\_2024/part\\_1/73-1\\_2024.pdf#page=36](http://aphn-journal.in.ua/archive/73_2024/part_1/73-1_2024.pdf#page=36)

допомагає країні займати активну позицію в глобальному культурному просторі та впливати на формування світових культурних тенденцій.

У контексті епохи глобалізації та інформаційних технологій культурна дипломатія Австралії стає все більш актуальною та значущою. Австралійська культурна дипломатія виконує ключову роль у встановленні та підтримці міжнародних зв'язків, сприяючи розумінню та співпраці між різними країнами та культурами. Завдяки доступності й широкому використанню сучасних інформаційних технологій, культурна дипломатія Австралії може досягати більшої аудиторії як в межах країни, так і за її межами.

Завдяки використанню інформаційних технологій, культурна дипломатія Австралії може досягати широкої аудиторії через Інтернет, соціальні медіа та інші цифрові платформи. Це дозволяє країні активно взаємодіяти з глобальною спільнотою та просувати свою культуру, мистецтво, мову та інші аспекти національного досвіду. Крім того, використання інформаційних технологій дозволяє забезпечити більшу доступність культурних ресурсів та можливість взаємодії з ними для широкої аудиторії як в межах країни, так і за її межами.

Поява соціальних медіа створює як проблеми, так і можливості для формування ідентичності. З одного боку, платформи соціальних медіа надають користувачам можливість висловити свою особистість за допомогою керованих профілів, публікацій та взаємодій. З іншого боку, характер такої контрольованої ідентичності в Інтернеті може призвести до поверхневої та саморекламної тенденції, коли люди пропонують ідеалізовані версії, щоб задовольнити очікування громадськості або отримати схвалення. Розповсюдження дезінформації та ефекту дфльтр-будьбашок на платформах соціальних медіа може посилити поляризацію ідентичності та перешкоджати реальному діалогу між різними культурами.

## ВИСНОВКИ

В результаті проведення даного дослідження автором досягнуто таких *результатів*:

1. Дослідження понятійно-категоріального апарату «культурна дипломатія» вказує на необхідність ретельного вивчення ключових термінів, які визначають цей концепт. У науковому та практичному вимірах, термін «культурна дипломатія» може мати різні тлумачення. З одного боку, культурна дипломатія може розглядатися як інструмент міжнародних відносин, спрямований на підтримку державних інтересів через розповсюдження культурних цінностей та сприяння взаєморозумінню між країнами. З іншого боку - інструмент міжнародної взаємодії, спрямований на зміцнення культурних, гуманітарних та освітніх зв'язків між націями.

2. У вивченні теми культурної дипломатії Австралії використовувалася комплексна методологія, що включала в себе системний аналіз, інформаційне моделювання, метод абстрагування та ін. Системний аналіз надав можливість докладно розглядати взаємодії та вплив культурної дипломатії на різні сфери міжнародних відносин. Інформаційне моделювання дозволило систематизувати та візуалізувати великий обсяг даних з нормативно-довідкових матеріалів та інших джерел. Метод абстрагування виявився корисним при утворенні узагальнених висновків, спрощуючи складність аналізу та роблячи можливим виділення ключових аспектів. Така методологія сприяє формуванню комплексного та ретельного аналізу, який може послужити базою для майбутніх досліджень та розробки ефективних стратегій у галузі культурної дипломатії.

3. Сьогодні існує обмежена кількість наукових праць, що детально аналізують принципи, підходи та вплив культурної дипломатії Австралії.

Хоча країна відома своєю активною участю в міжнародних культурних ініціативах та обмінах, наукова спільнота тільки починає вивчати вплив цих ініціатив на формування образу держави, взаємодію з іншими країнами та глибше розуміння її культурного впливу на світовій арені.

Серед вітчизняних науковців можна виокремити О. Зернецька («Роль культурної політики Австралії у створенні позитивного іміджу країни у світі») та М. Трофименко («Публічна дипломатія Австралії»). Серед західних дослідників можна виділити НВ. Вентворт, Б. Беннетт, Дж. Чей, К. Гібсон, Г. Вейт, Е. Моран, С. Оздовський, Є. Смолич, Д. Тросбі, та інші

Необхідність подальшого дослідження цієї теми обумовлена рядом факторів, зокрема зміною умов сучасного світу, розвитком цифрових технологій та зростанням значення культурних вимірів у міжнародних відносинах. Додаткові дослідження можуть сприяти розкриттю нових аспектів, виявленню ефективних стратегій та розробці принципів, які сприятимуть кращому розумінню та використанню культурної дипломатії Австралії в сучасному світі.

4. Дослідження інституцій, відповідальних за реалізацію культурної дипломатії в Австралії, висвітлює багатогранний підхід, який застосовують різні урядові органи, культурні організації та дипломатичні місії. Завдяки спільним зусиллям, включаючи такі інституції, як Міністерство закордонних справ і торгівлі, Creative Australia, Австралійський інститут кіно та телебачення, Screen Australia тощо, а також культурні інституції, такі як музеї та галереї, Австралія ефективно використовує культурну дипломатію для просування своєї ідентичності, цінностей та інтересів на світовій арені.

Оскільки Австралія продовжує орієнтуватися в складних міжнародних відносинах, сприяння культурному обміну та взаєморозумінню залишається ключовим фактором у формуванні позитивних дипломатичних відносин та посиленні її глобального впливу.



5. Австралія має багату та різноманітну культурну спадщину, яка включає в себе елементи аборигенної культури, колоніальну спадщину, а також сучасні тенденції у мистецтві та культурі.

Уряд та різноманітні культурні організації в Австралії активно просувають цю культурну спадщину через різноманітні заходи, виставки, фестивалі, концерти та інші події.

Аналіз стратегій та ініціатив, спрямованих на розвиток культури та мистецтв в Австралії, підкреслює відданість нації ідеї сприяння творчості, розмаїттю та культурному збагаченню. Завдяки поєднанню державної політики, програм фінансування та співпраці з культурними інституціями Австралія створила яскраву мистецьку сцену, яка робить значний внесок у її національну ідентичність та світову репутацію. Такі ініціативи, як гранти для митців, програми культурного обміну та проекти публічного мистецтва, демонструють відданість Австралії розвитку художнього самовираження та залученню громадськості. Оскільки країна продовжує розвиватися, ці зусилля відіграватимуть вирішальну роль у збагаченні суспільства, стимулюванні інновацій та просуванні культурної спадщини Австралії на світовій арені.

6. Дослідження механізмів взаємодії Австралії з іншими державами та міжнародними організаціями у сфері культурної дипломатії висвітлює значення культурного обміну як потужного інструменту сприяння взаєморозумінню та співпраці на світовій арені. Через двосторонні угоди, участь у багатосторонніх форумах та співпрацю з відомими культурними інституціями Австралія активно долучається до культурної дипломатії, щоб просувати свої цінності, спадщину та інтереси, водночас сприймаючи розмаїття інших народів. Використовуючи культурну дипломатію, Австралія зміцнює дипломатичні відносини з такими країнами як США, Індонезія, Південа Корея, Малайзія та ін. Країна також посилює вплив «м'якої сили» та робить свій внесок у побудову більш взаємопов'язаної та гармонійної міжнародної спільноти. Австралія є членом багатьох міжнародних

організацій, важливу роль для культурної дипломатії грає співпраця Австралії та ЮНЕСКО.

Оскільки світ продовжує стикатися зі складними викликами, роль культурної дипломатії залишається ключовою у подоланні розбіжностей та розвитку довготривалих партнерств задля колективного розвитку суспільств у всьому світі.

7. Аналіз заходів, спрямованих на збереження культурної спадщини та вплив мультикультуралізму, підкреслює важливість збереження різноманітних традицій та сприяння інклюзивності в австралійському суспільстві, що розвивається. Через політику, що сприяє збереженню культурної спадщини, таку як внесення до списку об'єктів спадщини, зусилля з консервації та програми культурної освіти, Австралія визнає важливість свого багатого гобелену культур та історій.

Мультикультуралізм є наріжним каменем австралійської ідентичності, відзначаючи внесок різних етносів, релігій і традицій у соціальну структуру країни. Приймаючи мультикультуралізм, Австралія не лише зберігає свою культурну спадщину, але й розвиває більш толерантне та згуртоване суспільство, де процвітають взаємоповага та взаєморозуміння. Оскільки Австралія продовжує долати складнощі глобалізації та соціальної інтеграції, промоція культурної спадщини та мультикультуралізму залишається важливою для зміцнення єдності, стійкості та почуття приналежності серед її різноманітного населення.

8. Дослідження впливу глобалізації та розвитку інформаційних технологій на стратегії культурної дипломатії в Австралії підкреслює динамічний характер дипломатичної взаємодії в сучасну епоху. Оскільки глобалізація сприяє посиленню зв'язків і взаємозалежності між країнами, роль культурної дипломатії стає дедалі важливішою у сприянні взаєморозумінню та співпраці. Інформаційні технології, зокрема цифрові платформи та соціальні мережі, революціонізували шляхи та засоби

поширення та отримання культурних повідомлень, надаючи безпрецедентні можливості для міжкультурного обміну та діалогу.

У відповідь на ці зміни Австралія адаптувала свої стратегії культурної дипломатії, щоб використовувати цифрові інструменти та охоплювати різноманітні культурні наративи. Завдяки таким ініціативам, як віртуальні культурні обміни, онлайн-виставки та цифрове сторітелінг, Австралія прагне посилити свій культурний голос і взаємодіяти з глобальною аудиторією в інноваційний спосіб.

Оскільки Австралія продовжує орієнтуватися в складнощах цифрової епохи та дедалі більш взаємопов'язаного світу, інтеграція інформаційних технологій у стратегії культурної дипломатії залишатиметься надзвичайно важливою. Використовуючи можливості цифрових платформ і приймаючи розмаїття світових культур, Австралія може ефективно просувати свої цінності, посилювати вплив «м'якої сили» та будувати міцні зв'язки з людьми по всьому світу.

## СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ І ЛІТЕРАТУРИ

### Офіційні документи глав держав, урядів та організацій

1. Australian Broadcasting Corporation Act 1983, Compilation № 28.  
URL: <https://www.legislation.gov.au/C2004A02723/2018-03-14/text>
2. Australia in the Asian Century White Paper. URL: <https://china.embassy.gov.au/bjng/whitepaperwhitepaper.html>
3. Australian Public Diplomacy Strategy 2014–16. URL: <http://dfat.gov.au/people-to-people/public-diplomacy/Pages/publicdiplomacy-strategy.aspx>
4. Australian Sports Commission. URL: <http://www.ausport.gov.au>
5. Creative Australia. National Cultural policy. URL: <https://www.nck.pl/upload/attachments/302586/creativeaustraliapdf2.pdf>
6. Creative Together 2020–2030. URL: [https://www.arts.qld.gov.au/images/documents/artsqld/creativetogether/Roadmap\\_Final.pdf](https://www.arts.qld.gov.au/images/documents/artsqld/creativetogether/Roadmap_Final.pdf)
7. Convention concerning the Protection of the World Cultural and Natural Heritage. URL: <https://www.unesco.org/en/legal-affairs/convention-concerning-protection-world-cultural-and-natural-heritage>
8. Convention on the Protection and Promotion of the Diversity of Cultural Expressions. URL: <https://www.unesco.org/en/legal-affairs/convention-protection-and-promotion-diversity-cultural-expressions>
9. Declaration of principles of international cultural cooperation. URL: <https://www.unesco.org/en/legal-affairs/declaration-principles-international-cultural-co-operation>
10. DFAT's Foundations, Councils and Institutes. URL: [Home Page - DFAT's Foundations, Councils and Institutes \(smartygrants.com.au\)](http://smartygrants.com.au)

11. Foreign Policy White Paper. 2017 URL: <https://www.dfat.gov.au/publications/minisite/2017-foreign-policy-white-paper/fpwhitepaper/pdf/2017-foreign-policy-white-paper.pdf>
12. Framework Agreement between the European Union and Australia. URL: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A52016JC0008>
13. Partnering With Australia on Innovation, Science and Research. URL: [Partnering with Australia on Innovation, Science and Research \(industry.gov.au\)](http://www.industry.gov.au/partnering-with-australia-on-innovation-science-and-research)
14. Protection of Movable Cultural Heritage Act 1986. URL: <https://www.legislation.gov.au/C2004A03252/latest/text>
15. Senate of Commonwealth of Australia Standing Committee on Foreign Affairs, Defence and Trade «Australia's public diplomacy: building our image». — Senate Printing Unit, Parliament House, Canberra. — 244 p.
16. Special Broadcasting Service Act 1991. URL: [https://www8.austlii.edu.au/cgi-bin/viewdb/au/legis/cth/consol\\_act/sbsa1991254/](https://www8.austlii.edu.au/cgi-bin/viewdb/au/legis/cth/consol_act/sbsa1991254/)
17. Text of the United States-Australia Free Trade Agreement Implementation Act. URL: <https://www.govtrack.us/congress/bills/108/hr4759/text#>

### **Матеріали з офіційних сайтів державних установ та організацій**

10. Aboriginal And Torres Strait Islander Programs. The Smith Family. Learn Today, Change Tomorrow. URL: <https://www.thsmithfamily.com.au/programs/aboriginal-and-torres-strait-islander#:~:text=Aboriginal%20and%20Torres%20Strait%20Islander%20Programs&text=Our%20work%20in%20Aboriginal%20and,and%20access%20to%20role%20models>
11. Annual Report 2015-2016 // Department of Foreign Affairs and Trade (DFAT). URL: <http://dfat.gov.au/aboutus/publications/corporate/annual-reports/annual-report-2015-2016/index.html>
12. Annual Report 2019 // ABC. URL: [About the ABC](http://www.abc.net.au/annual-report-2019)

13. Annual report 2022-2023 // Screen Australia. URL: <https://www.screenaustralia.gov.au/about-us/corporate-documents/annual-reports>
14. Artbank Sydney. URL: <https://www.artbank.gov.au/about-artbank>
15. Australia-ASEAN Emerging Leaders Program (A2ELP). URL: <https://www.dfat.gov.au/people-to-people/foundations-councils-institutes/australia-asean-council/programs/australia-asean-emerging-leaders-program>
16. Australia-ASEAN Muslim Exchange Program (AAMEP) URL: <https://www.dfat.gov.au/people-to-people/foundations-councils-institutes/australia-asean-council/programs/australia-asean-muslim-exchange-program>
17. Australia Broadcasting Corporation (ABC). URL: <http://www.abc.net.au>
18. Australia-China Science and Research Fund. URL: <https://www.industry.gov.au/funding-and-incentives/science-and-research/collaborating-with-china-on-science-and-research>
19. Australian Cultural Diplomacy Grants Program. Australian Government. Department of Foreign Affairs and Trade. URL: <https://www.dfat.gov.au/people-to-people/public-diplomacy/acdgp/australian-cultural-diplomacy-grants-program>
20. Australia-India cultural exchange receives further boost Indian art patron to visit Australia. Australian High Commission New Delhi. URL: [https://india.embassy.gov.au/ndli/PA\\_14\\_07.html](https://india.embassy.gov.au/ndli/PA_14_07.html)
21. Australia-India Strategic Research Fund. URL: [Collaborating with India on science and research | Department of Industry Science and Resources](#)
22. Australia-Indonesia Institute. URL: <https://www.dfat.gov.au/people-to-people/foundations-councils-institutes/australia-indonesia-institute>
23. Australia-Indonesia Muslim Exchange Program. URL: <https://www.dfat.gov.au/people-to-people/foundations-councils-institutes/australia-indonesia-institute/programs/australia-indonesia-muslim-exchange-program>
- 24.

25. Australia-Japan Foundation. URL: <https://www.dfat.gov.au/people-to-people/foundations-councils-institutes/australia-japan-foundation>
26. Australia-Korea Local Government Exchange: establishing peer-to-peer professional and cultural connections. URL: <https://www.dfat.gov.au/people-to-people/foundations-councils-institutes/australia-korea-foundation/2019-grantees/Pages/australia-korea-local-government-exchange-establishing-peer-to-peer-professional-and-cultural-connections>
27. Australian Film, Television and Radio School. URL: <https://www.aftrs.edu.au>
28. Australian Institute of International Affairs. URL: <https://www.internationalaffairs.org.au>
29. Australian Multicultural Advisory Council (AMAC) // The people of Australia, AMAC. 2010. April. URL: [http://www.immi.gov.au/about/stakeholder-engagement/\\_pdf/people-of-australia.pdf](http://www.immi.gov.au/about/stakeholder-engagement/_pdf/people-of-australia.pdf)
30. Australia Unlimited. URL: <https://www.australia-unlimited.de>
31. Austrade. URL: <https://www.austrade.gov.au/en/about-austrade>
32. Community Broadcasting Association of Australia. URL: <https://www.cbaa.org.au/about/about-community-broadcasting>
33. Connect2Abilities: Creating Australia-Korea People-to-People Connections in Disability Arts. URL: <https://www.dfat.gov.au/people-to-people/foundations-councils-institutes/australia-korea-foundation/2019-grantees/Pages/connect2abilities-creating-australia-korea-people-to-people-connections-in-disability-arts>
34. Council on Australia Latin America Relation (COALAR) URL: <https://www.dfat.gov.au/people-to-people/foundations-councils-institutes/coalar>
35. Council on Foreign Relations. URL: <https://www.cfr.org>
36. Creative Australia. URL: <https://creative.gov.au/>
37. Department of Foreign Affairs and Trade of Australia. URL: <http://dfat.gov.au/pages/default.aspx>

38. English Australia. National ELICOS Market Report 2018: Executive Summary. 2019. URL: [664 \(englishaustralia.com.au\)](https://www.englishaustralia.com.au/664)
39. English Australia. National ELICOS Market Report 2019: Executive Summary. 2020. URL: [1010 \(englishaustralia.com.au\)](https://www.englishaustralia.com.au/1010)
40. Higher Education Facts and Figures 2020 // Universities Australia. URL: [200917-HE-Facts-and-Figures-2020.pdf \(universitiesaustralia.edu.au\)](https://www.universitiesaustralia.edu.au/200917-HE-Facts-and-Figures-2020.pdf)
41. ICEF Monitor. New strategy aims to establish Australia as global leader in English language teaching. 2020. URL: <https://monitor.icef.com/2020/03/new-strategy-aims-to-establish-australia-as-global-leader-in-english-language-teaching/>
42. Ifa ECP Monitor Country Report Australia. 2022. 26 p. URL: [ifa – Institut für Auslandsbeziehungen](https://www.ifa-berlin.de/ifa-ecp-monitor-country-report-australia-2022)
43. National Cultural Policy Submission August 2022, A. Barnum. URL: [https://www.arts.gov.au/sites/default/files/documents/ncp0036\\_andrew-barnum.pdf](https://www.arts.gov.au/sites/default/files/documents/ncp0036_andrew-barnum.pdf)
44. National Gallery of Australia. URL: <https://nga.gov.au/about-us/#action-plans>
45. National Institute of Dramatic Art (NIDA). URL: <https://www.nida.edu.au>
46. National Library of Australia. URL: <https://www.nla.gov.au>
47. Partnering with Australia on Innovation, Science and Research // Australian Government. URL: [Partnering with Australia on Innovation, Science and Research \(industry.gov.au\)](https://www.industry.gov.au/partnering-with-australia-on-innovation-science-and-research)
48. Public Diplomacy and Communication // Department of Foreign Affairs and Trade of Australia Annual Report 2015-16. URL: <http://dfat.gov.au/about-us/publications/corporate/annual-reports/annual-report-2015-2016/home/section-2/results/area/public-diplomacy-andcommunication/index.html>



49. Public Diplomacy Strategy. Australian Government // Department of Foreign Affairs and Trade. URL: <https://www.dfat.gov.au/people-to-people/public-diplomacy/public-diplomacy-strategy>

50. Soft Power Review. Australian Government // Department of Foreign Affairs and Trade. URL: <https://www.dfat.gov.au/people-to-people/public-diplomacy/soft-power-review>

51. Strategic Plan 2023-2027 // National Museum of Australia. URL: [https://www.nma.gov.au/\\_data/assets/pdf\\_file/0004/581566/Strategic-Plan-2023-27.pdf](https://www.nma.gov.au/_data/assets/pdf_file/0004/581566/Strategic-Plan-2023-27.pdf)

52. Strategy Corporate Plan 2022-23 // CSIRO. URL: <https://www.csiro.au/en/about/strategy>

53. Tasmania to Jeju: Artistic and Cultural Exchange - Stage Two. URL: <https://www.dfat.gov.au/people-to-people/foundations-councils-institutes/australia-korea-foundation/2019-grantees/Pages/tasmania-to-jeju-artistic-and-cultural-exchange-stage-two>

54. The value of international education to Australia // Australian Government. 2015. URL: [ValueInternationalEd.pdf \(internationaleducation.gov.au\)](http://ValueInternationalEd.pdf(internationaleducation.gov.au))

55. 2019 Seoul International Food Film Festival “Taste of Australia”. URL: <https://www.dfat.gov.au/people-to-people/foundations-councils-institutes/australia-korea-foundation/2019-grantees/Pages/2019-seoul-international-food-film-festival-taste-of-australia>

### **Публікації ЗМІ**

56. Вийти з тіні Росії: які виклики стоять перед українською культурною дипломатією / пер. з англ.: Юлія Кузьменко. URL: <https://chytomo.com/vyjty-z-tini-rosii-iaki-vyklyky-stoiat-peredukrainskoiu-kulturnoiu-dyplomatiieiu/>

57. Клименко В. Культурна дипломатія: елегантний тандем мистецтва і політики. URL: <https://life.pravda.com.ua/culture/2016/04/15/211092/>
58. Семенік О. Емоція лишається надовго: три культурні менеджерки про soft power культурної дипломатії. URL: <https://creativeeurope.in.ua/posts/soft-power-cultural-diplomacy>
59. What is Cultural Diplomacy? What is Soft Power? URL: [https://www.culturaldiplomacy.org/index.php?en\\_culturaldiplomacy#:~:text="The%20ability%20to%20persuade%20through,or%20coerces%20through%20military%20might"](https://www.culturaldiplomacy.org/index.php?en_culturaldiplomacy#:~:text=).
60. Australian International School Dubai to open doors in September // Gulf News. 2021. URL: <https://gulfnews.com/business/corporate-news/australian-international-school-dubai-to-open-doors-in-september-1.1622980766108>
61. Australia tipped to overtake the UK as a magnet for international students // Universities Australia. 2018 URL: [AUSTRALIA TIPPED TO OVERTAKE THE UK AS A MAGNET FOR INTERNATIONAL STUDENTS – Universities Australia](#)
62. Economic diplomacy: Global tax, education exports and Team Australia // Lowy Institute. 2021. URL: [Economic diplomacy: Global tax, education exports and Team Australia | Lowy Institute](#)
63. Heriot G. International broadcasting: the ABC vs the wisdom of the crowd // Lowy Institute, 2019. URL: <https://www.lowyinstitute.org/the-interpreter/international-broadcasting-abc-vs-wisdom-crowd>
64. Preserving Cultural Heritage: Safeguarding Australia's True Voice and Diversity // Diversity Australia Blog. 2023. URL: <https://www.diversityaustralia.com.au/preserving-cultural-heritage-safeguarding-australias-true-voice-and-diversity/>
65. Seven Songs To Leave Behind // Australian Stage. 2010. URL: <https://australianstage.com.au/201010253973/reviews/miaf/seven-songs-to-leave-behind.html>

66. What is Public Diplomacy? // The Edward R. Murrow Center of Public Diplomacy. The Fletcher School. Tufts University. 2016.

## ЛІТУРАТУРА

### Монографії, підручники, посібники

67. Марушак М.Й. Історія дипломатії ХХ століття: курс лекцій: навч. посіб. для студ. вищих навч. закл. Львів: Бескид Біт, 2003. 303 с. URL: [http://irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/ua/elib.exe?Z21ID=&I21DBN=UKRLIB&P21DBN=UKRLIB&S21STN=1&S21REF=10&S21FMT=online\\_book&C21COM=S&S21CNR=20&S21P01=0&S21P02=0&S21P03=FF=&S21STR=ukr0001084](http://irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/ua/elib.exe?Z21ID=&I21DBN=UKRLIB&P21DBN=UKRLIB&S21STN=1&S21REF=10&S21FMT=online_book&C21COM=S&S21CNR=20&S21P01=0&S21P02=0&S21P03=FF=&S21STR=ukr0001084)
68. Політика культурної дипломатії: стратегічні пріоритети для України: зб. наук.-експерт. матеріалів / за заг. ред. О.П. Розумної, Т.В. Черненко. Київ: НІСД, 2016. 92 с.
69. Сучасна австралійська повість Київ: Дніпро. 1982. 400 с.
70. Хрящевська Л.М. Загальна етнографія : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. Миколаїв : Іліон, 2013. 259 с. URL: <http://history.mdu.edu.ua/wp-content/uploads/2018/01/підручник-Загальна-етнографія.pdf>
71. Andrew F. Cooper J.H., Ramesh T. The Oxford Handbook of Modern Diplomacy. Oxford University Press, 2013. 953 p.
72. Arndt R.T. The first resort of kings: American cultural diplomacy in the twentieth century. Potomac Books, 2005. 608 p.
73. Barghoorn F.C. The Soviet Cultural Offensive. The role of Cultural Diplomacy in Soviet Foreign Policy. Princeton, 1960. 353 p.
74. Callaway A. Visual Ephemera: Theatrical Art in Nineteenth-century Australia. Sydney: UNSW Press, 2000. P. 153-156
75. Chaloupka G. From palaeoart to casual paintings. The chronological sequence of Arnhem Land Plateau Rock Art. Northern Territory Museum of Arts

and Sciences, Darwin. 1984. URL:  
<https://ia801009.us.archive.org/23/items/northernterritory00nortk/northernterritory00nortk.pdf>

76. Chitty N. Australian Public Diplomacy. Routledge Handbook of Public Diplomacy. New York: Routledge, 2009. Pp. 314-322. URL:  
<https://kde.tasam.org/pdf/kitaplar/handbookofpublicdiplomacy.pdf>

77. Elkin A.P. The Australian Aborigines. 5th ed. Sydney : Angus & Robertson, 1974. 397 p.

78. Fisher G.H. Public Diplomacy and the Behavioral Sciences. Bloomington, 1972. 180 p.

79. Goff P., Cooper F. Cultural Diplomacy. Oxford University Press, 2013. 420 p.

80. Hamilton K., Langhorne R. The Practice of Diplomacy. Its Evolution, Theory and Administration. New York: Routledge, 1995. 328 p.

81. Macintyre S. A concise history of Australia. Cambridge: Cambridge University Press, 2016. 390 p.

82. Mar P. Australia`s approaches to cultural diplomacy with/in Asia: an overview. Australian Council of Learned Academies. 2014. 51 p.

83. Mazin A. Art Exhibitions: A Tool of Cultural Diplomacy. University of Sydney, 2022. 112 p.

84. Milton C. Cummings. Cultural diplomacy and the United States Government: a Survey. Washington, DC: Center for its Arts and Culture, 2003. 15 p.

85. Moran A. The public life of Australian multiculturalism. Building a diverse nation. Palgrave Macmillan, 2017. 304 p. URL:  
[https://www.academia.edu/79408211/The\\_Public\\_Life\\_of\\_Australian\\_Multiculturalism](https://www.academia.edu/79408211/The_Public_Life_of_Australian_Multiculturalism)

86. Morgenthau Hans J. Politics Among Nations. The Struggle for Power and Peace. Second Edition, Alfred A. Knopf. New York, 1955. 12 p.

87. Nye J. Bound to Lead: The Changing Nature of American Power. New York: Basic Books. 1990. 307 p.
88. Nye J. Soft Power: The Means To Success In World Politics New York: Public Affairs, 2005. 130 p. URL: [https://www.academia.edu/28699788/Soft Power the Means to Success in World Politics Joseph S Nye Jr](https://www.academia.edu/28699788/Soft_Power_the_Means_to_Success_in_World_Politics_Joseph_S_Nye_Jr)
89. Parsons A. Vultures and Philistines: British Attitudes to Culture and Cultural Diplomacy, International Affairs. Oxford: University Press, 1984. 61 p.
90. Ryniejska–Kiełdanowicz M. Cultural diplomacy as a form of international communication: Finalist Paper. 2009. 21 p.
91. Rosenau J.N. The Study of Global Interdependence. Essays on the Transnationalization of World Affairs. London: Frances Pinter, 1980. 334 p.
92. Vanderbent S. Australian Film. URL: [www.pocketessentials.com](http://www.pocketessentials.com)
93. Waltz K. Theory of International Politics. URL: [https://d11.cuni.cz/pluginfile.php/486328/mod\\_resource/content/0/Kenneth%20N.%20Waltz%20Theory%20of%20International%20Politics%20Addison-Wesley%20series%20in%20political%20science%20%20%20%201979.pdf](https://d11.cuni.cz/pluginfile.php/486328/mod_resource/content/0/Kenneth%20N.%20Waltz%20Theory%20of%20International%20Politics%20Addison-Wesley%20series%20in%20political%20science%20%20%20%201979.pdf).
94. Welsh F. Australia: A New History of the Great Southern Land. Overlook Press, 2006. 792 p.
95. Wentworth W.C. Statistical, Historical, and Political Description of The Colony of New South Wales and Its Dependant Settlements in Van Diemen's Land. Good Press, 2023. Pp. 270
96. Westacott J. Enhancing Australia's Prosperity. Business Council of Australia. URL: [https://www.bca.com.au/enhancing\\_australia\\_s\\_prosperity](https://www.bca.com.au/enhancing_australia_s_prosperity).
97. Wyszomirski M.J. International Cultural Relations: A Multi-Country Comparison. 2003. 67 p. URL: [https://intranet.americansforthearts.org/sites/default/files/MJWpaper\\_0.pdf](https://intranet.americansforthearts.org/sites/default/files/MJWpaper_0.pdf)

98. Басенко Я. Культурна дипломатія в Європі // Емінак. 2013. № 1-4. С. 53-57.
99. Белей С. І. Публічна дипломатія держав середньої сили в сучасних міжнародних відносинах: досвід Канади та Нідерландів // Наукові праці. Серія: Політологія. 2012. Т. 197. Вип. 185. С. 72-77.
100. Браніцька Т., Кащенко Н., Кухар І. Культурна дипломатія як інструмент публічного управління сучасної європейської держави // Наукові перспективи. 2021. № 7 (13). URL: [https://doi.org/10.52058/2708-7530-2021-7\(13\)-21-33](https://doi.org/10.52058/2708-7530-2021-7(13)-21-33)
101. Владюк О. Особливості культурної дипломатії Австралії // Старожитності Лукомор'я. 2023. №3 (24). У друці.
102. Владюк О.С. Роль Creative Australia в зовнішній політиці країни // Ольвійський форум – 2024: стратегії країн Причорноморського регіону в геополітичному просторі: тези доп. XXI Міжнародної наукової конференції, м. Миколаїв, 20-23 черв. 2024 р.: Вид-во ЧНУ ім. Петра Могили, 2024. С.
103. Вовчук Л., Лабик К. Культурна дипломатія у реаліях XXI століття // Молодий вчений. 2019. № 4 (68). URL: <http://molodyvcheny.in.ua/files/journal/2019/4/74.pdf>
104. Дубов Д., Дубова С. Політика культурної дипломатії як механізм реалізації стратегічних комунікацій держави // Наукові праці Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського. 2017. Вип. 46. С. 62-73
105. Дубовик Н. А., Шило О. В. Культурна дипломатія як інструмент міжнародної комунікації України // Молодий вчений. 2023. № 4 (116). С. 72-76. URL: <https://doi.org/10.32839/2304-5809/2023-4-116-14>
106. Жовнірчик Я.Ф., Штиршов О.М. До питання про визначення поняття «культурна дипломатія» у сучасному науковому просторі // Derzhavne upravlinnya udoskonalennya ta rozvytok. 2024. № 2. URL: <https://doi.org/10.32702/2307-2156.2024.2.5>
107. Жук О. Культурна дипломатія: як створити можливості для прояву «м'якої сили»? // Політика культурної дипломатії: стратегічні

пріоритети для України: зб. наук.-експерт. матеріалів / за заг. ред. О.П. Розумної, Т.В. Черненко. К.: НІСД, 2016. С. 51–56. URL: [https://niss.gov.ua/sites/default/files/2016-10/kult\\_dyp-cd7f1.pdf](https://niss.gov.ua/sites/default/files/2016-10/kult_dyp-cd7f1.pdf).

108. Зернецька О.В. Вільям Вентворт – демократ за світосприйняттям, австралійський політик і мандрівник за покликанням // Проблеми всесвітньої історії. 2019. № 2. С. 185–199.

109. Зернецька О.В. Роль культурної політики Австралії у створенні позитивного іміджу країни у світі // Foreign Affairs. 2020. С. 5-6. URL: <https://uaforeignaffairs.com/en/article/read/26>

110. Зикун Н.І. Культурна дипломатія у контексті міжнародних стратегічних комунікацій / Н. І. Зикун // Вісник Маріупольського державного університету. Серія: Філологія. 2020. Вип. 22. С. 165-177. URL: [https://visnyk-filologia.mdu.in.ua/publ/2020/vipusk\\_22/zikun\\_natalija\\_ivanivna/5-1-0-94](https://visnyk-filologia.mdu.in.ua/publ/2020/vipusk_22/zikun_natalija_ivanivna/5-1-0-94)

111. Комар Р.О., Солових Є.М. Кінофестиваль як інструмент «м'якої сили» культурної дипломатії у міжнародних відносинах // Сучасне суспільство: політичні науки, соціологічні науки, культурологічні науки. Фахові наукові видання ХНПУ імені Г.С. Сковороди. URL: <http://journals.hnpu.edu.ua/index.php/politology/article/view/3197>

112. Константинова Ю. Поняття «культурна дипломатія» в сучасному науковому дискурсі // Тенденції розвитку сучасної системи міжнародних відносин та світового політичного процесу: Збірник матеріалів Третьої Інтернет-конференції (29 березня 2013 р.) / Під заг. ред. К.В. Балабанова. Маріуполь, 2013. С. 205–209. URL: [https://repository.mdu.in.ua/jspui/bitstream/123456789/120/1/Tend\\_rozv\\_such\\_systemy\\_MV\\_2013.pdf#page=205](https://repository.mdu.in.ua/jspui/bitstream/123456789/120/1/Tend_rozv_such_systemy_MV_2013.pdf#page=205).

113. Костиця І.О., Шевченко М.І., Янченко Н.М. Культурна дипломатія як ідентифікатор держави в контексті глобалізації // Вісник Національної академії керівних кадрів культури і мистецтв: наук. журнал. 2021. № 4. С. 20-25.

114. Краснопольська Т.М., Милосердна І.М. Цифрова дипломатія як основа нової публічної дипломатії. Актуальні проблеми політики. Одеса : Видавничий дім «Гельветика». 2022. Вип. 69. С. 13-20. URL: [http://app.nuoua.od.ua/archive/69\\_2022/2.pdf](http://app.nuoua.od.ua/archive/69_2022/2.pdf)

115. Лелик М.Б. Культурна дипломатія як складова державної комунікації: мистецтво презентувати Україну // НБУ ім. Ярослава Мудрого. 2021. Вип. 7/3. URL: [https://nlu.org.ua/storage/files/Infocentr/Tematich\\_ogliadi/2021/Culture11.10.pdf](https://nlu.org.ua/storage/files/Infocentr/Tematich_ogliadi/2021/Culture11.10.pdf)

116. Матлай Л. Кулінарна дипломатія як різновид публічної дипломатії: нові підходи та концепції / Humanitarian vision. 2015. Vol. 1, No. 2. С. 55-60. URL: [http://www.irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis\\_nbuv/cgiirbis\\_64.exe?I21DBN=LINK&P21DBN=UJRN&Z21ID=&S21REF=10&S21CNR=20&S21STN=1&S21FMT=ASP\\_meta&C21COM=S&2\\_S21P03=FILA=&2\\_S21STR=hv\\_2015\\_1\\_2\\_11](http://www.irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?I21DBN=LINK&P21DBN=UJRN&Z21ID=&S21REF=10&S21CNR=20&S21STN=1&S21FMT=ASP_meta&C21COM=S&2_S21P03=FILA=&2_S21STR=hv_2015_1_2_11)

117. Мусієнко Н. Мистецтво в контексті культурної дипломатії. Теоретичні засади та сучасні практики. Сучасне мистецтво. 2016. Вип. 12. С. 122-133. URL: [http://www.irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis\\_nbuv/cgiirbis\\_64.exe?I21DBN=LINK&P21DBN=UJRN&Z21ID=&S21REF=10&S21CNR=20&S21STN=1&S21FMT=ASP\\_meta&C21COM=S&2\\_S21P03=FILA=&2\\_S21STR=S\\_myst\\_2016\\_12\\_14](http://www.irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?I21DBN=LINK&P21DBN=UJRN&Z21ID=&S21REF=10&S21CNR=20&S21STN=1&S21FMT=ASP_meta&C21COM=S&2_S21P03=FILA=&2_S21STR=S_myst_2016_12_14)

118. Непоп Л., Лукачук І. Культурна дипломатія як інструмент м'якої сили // Зовнішні справи. 2021. Т. 31, № 6. С. 58–61. URL: <https://uaforeignaffairs.com/uk/journal-item/117>

119. Парчевська В.В., Паніна І.Г. Дискусія щодо поняття «культурна дипломатія» // Вісник ДНУ ім. В. Стуса. 2020 № 6. С. 74-78.

120. Петров В. Культурна дипломатія як інструмент протидії гібридним загрозам // Вісник Національної академії керівних кадрів культури і мистецтв. 2019. № 1. С. 186-190.



121. Полякова Ю. В., Шайда О. Є., Степанов А. В. Культурна дипломатія як інструмент міжнародної комунікації // Herald of Lviv University of Trade and Economics Economic sciences. 2023. № 71. С. 57–63. URL: <https://doi.org/10.32782/2522-1205-2023-71-08>

122. Поплавська М. В. Культурна дипломатія: трансформація дефініції поняття в контексті еволюції світової спільноти (1930-ті – початок 2020-х рр.) // Культура і сучасність: альманах. 2022. № 2. С. 30–35. URL: <https://journals.urau.ua/kis/article/view/270540/265887>

123. Процюк М. Публічна та культурна дипломатія як засіб «м'якої сили» України: запозичені моделі, реальні кроки та стратегічні пріоритети // Зовнішня політика і дипломатія: традиції, тренди, досвід. Серія «Політичні науки». 2016. Вип. 22. Ч. 2. С. 21–28. URL: [http://www.irbis-nbu.gov.ua/cgi-bin/irbis\\_nbu/cgiirbis\\_64.exe?I21DBN=LINK&P21DBN=UJRN&Z21ID=&S21REF=10&S21CNR=20&S21STN=1&S21FMT=ASP\\_meta&C21COM=S&2\\_S21P03=FILE=&2\\_S21STR=Nvdau\\_2016\\_23\(2\)\\_5](http://www.irbis-nbu.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbu/cgiirbis_64.exe?I21DBN=LINK&P21DBN=UJRN&Z21ID=&S21REF=10&S21CNR=20&S21STN=1&S21FMT=ASP_meta&C21COM=S&2_S21P03=FILE=&2_S21STR=Nvdau_2016_23(2)_5)

124. Романюк Н. Кулінарна дипломатія як інструмент міжнародної взаємодії // Науковий вісник Волинського держ. ун-ту ім. Лесі Українки. Розділ 1: Міжнародні відносини. 2022. № 1 (12). С. 30-44.

125. Руднева В. Ю. Культурна дипломатія: вдосконалення інформаційної політики держави та перехід до комунікативної політики // Науковий вісник Академії муніципального управління. Серія «Управління». 2014. Вип. 2. С. 257–266.

126. Савчук Н. Сучасні актори культурної дипломатії // EUROPEAN PERSPECTIVE: міждисциплінарний дискурс у контексті сучасних викликів і можливостей: збірник тез доповідей VI Міжнародної науково-практичної конференції Луцьк: Вежа-Друк, 2024. С. 252-256.

127. Стасевська О. А., Маланчук І. І. Культурна дипломатія: симбіоз культурного та правового потенціалу // Право та інновації. 2021. № 1 (33). С. 89-95. URL: <https://dspace.nlu.edu.ua/bitstream/123456789/19189/1/89-95.pdf>

128. Трофименко М. Публічна дипломатія Австралії // Вісник мариупольського державного університету. 2016. Вип. 17. С. 278–289. URL: [https://shron1.chtyvo.org.ua/Trofymenko\\_Mykola/Publichna\\_dyplomatiia\\_Australii.pdf?PHPSESSID=vn4hv4ug3tc5071quoiq7727v7](https://shron1.chtyvo.org.ua/Trofymenko_Mykola/Publichna_dyplomatiia_Australii.pdf?PHPSESSID=vn4hv4ug3tc5071quoiq7727v7)
129. Шамборовський Г., Мусієнко Н. Завдання і можливості культурної дипломатії у розвитку сучасної держави та інститутів громадянського суспільства в Україні (програмний документ) // Агора. 2016. Вип. 14. С. 91-100.
130. Шемаєв О.О., Шемаєв Г.В. Медіатизація культурної дипломатії // Матеріали III Міжнародної науково електронної конференції "Культура в процесі духовно-морального розвитку глобального суспільства". Харків: ХНТУСГ, 2020. С. 12-17. URL: <https://repo.btu.kharkov.ua/bitstream/123456789/4325/1/4.pdf>
131. Asadov J. The essence and specificity of the state multiculturalism policy // Przegląd Europejski. 2022. № 3. Pp. 9-21.
132. Bennett B. Cultural relations diplomacy: An Australian angle // GAST Newsletter: Gesellschaft für Australienstudien. 2003. № 17. Pp.4–8. URL: [https://australienstudien.org/wp-content/uploads/2019/05/ZfA\\_17-2003\\_4-8\\_Bennett.pdf](https://australienstudien.org/wp-content/uploads/2019/05/ZfA_17-2003_4-8_Bennett.pdf)
133. Berndt R.M. Some Methodological Considerations in the Study of Australian Aboriginal Art. Wiley. 1958. Vol. 29, No. 1. Pp. 26-43
134. Bridgstock R. Australian artists, starving and well-nourished: what can we learn from the prototypical protean career? // Australian Journal of Career Development. 2005. № 14(3). Pp. 40-48.
135. Carey J.M. Cultural Diplomacy: Australia's Chance in the Pacific // Quarterly Access. 2018. № 11(2). Pp. 2-14.
136. Chey J. Cultural diplomacy and Australia-China cultural relations // AIA NSW Branch Charteris Lecture. 2010. Pp. 1–24.
137. Chapple-Sokol S. Culinary diplomacy: breaking bread to win hearts and minds // The Hague Journal of Diplomacy. 2013. № 8. Pp. 161-183.

138. Deborah Mills. Dancing with the bear: the politics of Australian national cultural policy. The University of Sydney. 2020. 313 p.
139. Eltham B. Australian cultural and innovation policies: Never the twain shall meet? // *Innovation*, Vol. 11, No. 2. 2009. P. 230-239
140. Gibson C., Waitt G., Walmsley J., Connell J. Cultural festivals and economic development in nonmetropolitan Australia // *Journal of Planning Education and Research*. 2010. № 29(3). Pp. 280–293.
141. Johanson K., Glow H. Culture and Political Party Ideology in Australia. *Journal of Arts Management Law and Society*, 2008. P. 37-50
142. Keys-Statham C. Australia's International Cultural Diplomacy // *Australian Policy and History*. 2013. 7 p. URL: [https://www.academia.edu/5947121/Australias\\_international\\_cultural\\_diplomacy](https://www.academia.edu/5947121/Australias_international_cultural_diplomacy)
143. Mark S. A Greater Role for Cultural Diplomacy. Discussion papers in diplomacy. Netherlands Institute of International Relations 'Clingendael'. 2009. Vol. 114. 44 p. URL: [https://www.clingendael.org/sites/default/files/pdfs/20090616\\_cdsp\\_discussion\\_paper\\_114\\_mark.pdf](https://www.clingendael.org/sites/default/files/pdfs/20090616_cdsp_discussion_paper_114_mark.pdf)
144. Mulcahy K.V. Cultural Diplomacy and the Exchange Programs: 1938-1978 // *The Journal of Arts Management, Law and Society*. 1999. Vol. 29. № 1. Pp. 7-28
145. Ozdowski S. Australia: Immigration and Multiculturalism. Krakow: *Krakowskie Studia Międzynarodowe*. 2016. Vol. 4, No. 8. Pp. 175-250. URL: <https://ksm.ka.edu.pl/tresc/2016-4/krakowskie-studia-miedzynarodowe-2016-nr4-ozdowski.pdf>
146. Pajtinka E. Cultural Diplomacy in Theory and Practice of Contemporary International Relations // *Political Sciences*. Slovak Republic: Belianum, Matej Bel University Press, 2014. Pp. 95-108.
147. Parchevska V. Means and forms of cultural diplomacy // *Topical Issues of Humanities, Technical and Natural Sciences*. 2021. Pp. 129-131.

148. Philip-Harbutt L. Cultural Policy: For or By the People? An Australian Perspective // The Journal of Arts Management, Law and Society. 2011. Pp. 216-219. URL: [https://www.academia.edu/110573319/Cultural\\_Policy\\_For\\_or\\_By\\_the\\_People\\_An\\_Australian\\_Perspective?uc-sb-sw=64625298](https://www.academia.edu/110573319/Cultural_Policy_For_or_By_the_People_An_Australian_Perspective?uc-sb-sw=64625298)
149. Senjov-Makohon N. Globalization and Cultural Identity in Australia // Folk art and ethnology. 2019. № 1. Pp. 6–16. URL: <https://doi.org/10.15407/nte2019.01.006>
150. Seares M., Gardiner-Garden J. Cultural policies in Australia. Australia Council. 2010. 60 p. URL: [https://firstnationsmedia.org.au/sites/default/files/files/Seares\\_2011\\_Cultural\\_policies\\_in\\_Australia.pdf](https://firstnationsmedia.org.au/sites/default/files/files/Seares_2011_Cultural_policies_in_Australia.pdf)
151. Śliz A., Szczepański M. "Wielokulturowość: idea, teoria i polityka" // Kultura i Społeczeństwo 2020. № 2. Pp. 175-206.
152. Smolicz J.J. Constructive Diversity in Multicultural Australia"// Krakowskie Studia Międzynarodowe. 2004. Pp. 9-23. URL: <https://search.app.goo.gl/k3c9x5n>
153. Tannenwald N. Ideas and Explanation: Advancing the Research Agenda // The Journal of Cold War Studies. 2005. Vol. 7. № 2. Pp. 13–42.
154. Throsby D. Does Australia need a cultural policy? // Platform Papers. 2006. № 7. 7 p. URL: [https://www.academia.edu/12970564/Does\\_Australia\\_need\\_a\\_national\\_cultural\\_policy](https://www.academia.edu/12970564/Does_Australia_need_a_national_cultural_policy)
155. Uminska-Woroniecka A. Cultural diplomacy in international relations theory and studies on diplomacy // Actual problems of international relations. 2016. Release 127 (part II). P. 4–19. URL: <http://apir.iir.edu.ua/index.php/apmv/article/view/3008/2698>
156. Waltz K. International Politics Is Not Foreign Policy // Security Studies. 1996. Vol. 6. Iss. 1. Pp. 54–57. URL: [https://edisciplinas.usp.br/pluginfile.php/1553191/mod\\_resource/content/1/INTER](https://edisciplinas.usp.br/pluginfile.php/1553191/mod_resource/content/1/INTER)

[NATIONAL%20POLITICS%20IS%20NOT%20FOREIGN%20POLICY\\_WALT\\_Z\\_1996.pdf](#)

157. Justyna Eska-Mikołajewska. Ruchy ekstremistyczne i radykalizm w Australii na tle napięć między polityką wielokulturowości a dominacją kultury anglosaskiej" // Nowa Polityka Wschodnia. 2022. № 3. Pp. 106-130 URL: [https://cejsh.icm.edu.pl/cejsh/element/bwmeta1.element.ojs-doi-10\\_15804\\_npw20223405](https://cejsh.icm.edu.pl/cejsh/element/bwmeta1.element.ojs-doi-10_15804_npw20223405)

158. Žabčić R. The Phenomenon of Overseas Chain Migration to Australia // Croatian Studies Review - Časopis hrvatskih studija. 2014. № 10. Pp. 133-150.

#### **Енциклопедичні довідники**

159. Ожеван М.Л., Кучмій О.П. Культурна дипломатія» // Українська дипломатична енциклопедія: У 2-х т. / Редкол.: Л.В. Губерський та ін. К.: Знання України, 2004. Т.1. С. 331.